

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «КИЇВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА»
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ
ІРПІНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА**

**РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ
ФАХІВЦІВ: ВИКЛИКИ, ДОСВІД, СТРАТЕГІЇ І
ПЕРСПЕКТИВИ**

Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції

**Київ-Ірпінь
2019**

УДК 377 / 378 : 37.013

Р 64

Редакційна колегія:

Лузік Е.В., доктор педагогічних наук, професор

Теловата М.Т., доктор педагогічних наук, професор

Пілевич О.А., директор Ірпінського державного коледжу економіки та права, кандидат педагогічних наук

Петренко Л.М., доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник

Романова Г.М., доктор педагогічних наук, професор

Шевченко А.В., завідувач Відділення економіки Ірпінського державного коледжу економіки та права

Кожем'яко Н.В., викладач Ірпінського державного коледжу економіки та права, кандидат педагогічних наук

Спірідонова Л.М., викладач Ірпінського державного коледжу економіки та права

Шашенко В.В., викладач Ірпінського державного коледжу економіки та права

Рецензенти:

Артюшина М.В., доктор педагогічних наук, професор

Теловата М.Т., доктор педагогічних наук, професор

Схвалено і рекомендовано до друку педагогічною радою Ірпінського державного коледжу економіки та права (протокол № 6 від 24 травня 2019 р.)

Матеріали збірника подано в авторській редакції.

- Р-64 Розвиток професійної культури майбутніх фахівців: виклики. досвід, стратегії і перспективи / збірник Матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ-Ірпінь, 23 травня 2019 р.) / за заг. ред. О.А. Пілевич, Л.М. Петренко; Ірпінський державний коледж економіки та права.

Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції відображають сучасні тенденції розвитку професійної освіти в Україні, теоретичні і методичні основи розвитку професійної культури; висвітлюють проблеми формування культурно-освітнього середовища закладів професійної освіти, окреслюють перспективні шляхи управління розвитком культурно-освітнього середовища закладів професійної освіти. Узагальнено педагогічний досвід використання інноваційних технологій формування професійної культури майбутніх фахівців у закладах професійної освіти.

Адресується науковцям, науково-педагогічним працівникам вищих навчальних закладів, інститутів післядипломної освіти, педагогам коледжів, технікумів, професійно-технічних навчальних закладів, загальноосвітніх шкіл, методистам обласних центрів професійно-технічної освіти, аспірантам, докторантам, слухачам курсів підвищення кваліфікації.

УДК 377 / 378 : 37.013

© Ірпінський державний коледж економіки та права

© Автори тез

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «КИЇВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА»
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ
ІРПІНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА**

**РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ
ФАХІВЦІВ: ВИКЛИКИ, ДОСВІД, СТРАТЕГІЇ І
ПЕРСПЕКТИВИ**

Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції

**Київ-Ірпінь
2019**

ЗМІСТ

<i>Дроботова Людмила</i> <i>Риси педагога-патріота</i>	8
<i>Притиченко Анастасія</i> <i>Оптимізація педагогічної системи як вагомий чинник розвитку професійної освіти</i>	11
<i>Шувалюк Дарія, Лихошерст Л.М.</i> <i>Актуальні проблеми сучасної юридичної освіти в Україні</i>	14
<i>Ковальчук Володимир, Ковальчук Надія</i> <i>Етапи становлення і розвитку професійної компетентності фінансистів</i>	18
<i>Сєренко Олександра, Лихошерст Л.М.</i> <i>Інтернет-ресурси як спосіб покращення індивідуальної навчальної діяльності майбутніх фахівців</i>	22
<i>Куракіна Олена, Івануц Михайло</i> <i>Використання інноваційних технологій у підготовці фахівців юридичної галузі</i>	26
<i>Найда Павліна, Васека Руслана</i> <i>Деякі аспекти використання інноваційних технологій у формуванні професійної культури фахівців</i>	29
<i>Ревенко Микола, Лихошерст Л.М.</i> <i>Модернізація технологій викладання в закладах вищої освіти</i>	32
<i>Шамралюк Олена</i> <i>Технологічна культура майстра виробничого навчання у сучасному освітньому дискурсі</i>	36
<i>Артюшина Марина</i> <i>Вивчення дисциплін психолого-педагогічного циклу як чинник формування професійної культури студентів</i>	40
<i>Білоусова Наталя</i> <i>Освітня функція професійної діяльності медичного представника</i>	45

Бовкун Марія, Кожем'яко Н. В. Проблеми сьогодення професійної освіти	49
Булавіна Олена «Тренінг розвитку економічного мислення» - інноваційна технологія формування компетентності бакалаврів професійної освіти	52
Варава Ірина Виявлення педагогічних умов формування готовності до фахового самовдосконалення майбутніх техніків-програмістів	56
Вовк Ніна Використання прогресивних ідей досвіду підготовки особистості в контексті гармонізації освітніх систем ЄС	59
Гончарук Ірина, Іліка Н.Д. Проблематика сучасної професійної освіти в Україні та шляхи вирішення	62
Гужва Ганна Сучасна реалізація освітньої програми через систему дистанційного навчання в умовах закладу вищої освіти	66
Добrivечір Ірина Роль сучасних інформаційних технологій в освітньому процесі	70
Дубчак Людмила Ділова гра як інноваційний метод навчання	74
Дука Владислава, Лихошерст Л.М. Значення та необхідність підприємницької освіти у формуванні професійної культури	77
Іліка Наталія Професійний розвиток викладачів закладів професійної вищої освіти в країнах Європейського Союзу (ЄС)	81
Калусенко Валентина Можливості застосування електронного освітнього середовища в освітньому процесі	84
Кожем'яко Наталія Психодіагностика в навчально-виховному процесі	88

<i>Коробченко Анастасія, Кожем`яко Н. В.</i> <i>Проблеми розвитку професійної освіти України на сучасному етапі</i>	90
<i>Мандзюк Василь, Христокін Геннадій</i> <i>Роль курсу «Релігієзнавство» у формуванні духовно розвиненої особистості студента ЗВО</i>	93
<i>Мельнічук Неля</i> <i>Неформальна освіта в Україні та значення її в ЄС</i>	96
<i>Пілевич Оксана</i> <i>Створення культурно-освітнього середовища в коледжі для формування професійної культури майбутніх фінансистів</i>	99
<i>Пантелеєв Володимир, Сакада Тетяна</i> <i>Про використання активних елементів професійної освіти у культурно-освітньому середовищі</i>	103
<i>Петренко Лариса</i> <i>Академічна свобода як фундаментальна цінність</i>	107
<i>Писанка Тетяна</i> <i>Особливості формування професійної культури майбутніх фахівців ЗВО</i>	111
<i>Пухальська Наталія</i> <i>Проблеми фінансового забезпечення професійної освіти</i>	114
<i>Ростока Марина</i> <i>Моделювання педагогічних процесів професійної підготовки на компетентнісній основі майбутніх обліковців</i>	118
<i>Свириденко Віталія</i> <i>Епоха цифрового дизайну: нове мислення й освіта</i>	123
<i>Склярська Олена</i> <i>Базові критерії для формування професійної культури майбутнього правовика</i>	126
<i>Спірідонова Леся</i> <i>Організація й ефективність екскурсій до театру</i>	129
<i>Теловата Марія</i> <i>Якість професійної підготовки майбутніх фахівців у галузі знань «Управління та адміністрування у ЗВО України»</i>	132

<i>Хоменко Валерій , Коцюба Сергій</i> <i>Дотримання здорового способу життя як фактор формування культурно-освітнього середовища ЗВО</i>	136
<i>Чурілова Ангеліна, Іліка Н. Д.</i> <i>Проблеми сучасної професійної освіти</i>	145
<i>Шевченко Анна, Івашкіна Ірина</i> <i>Особливості існування культурно-освітнього середовища ЗВО</i>	151
<i>Лихошерст Людмила</i> <i>Культурно-освітнє середовище закладу вищої освіти та адаптаційний процес</i>	155
<i>Трачук Володимир</i> <i>Професійна культура: морально-етична складова</i>	158
<i>Киричок Юрій</i> <i>Використання інтерактивних технологій навчання в педагогіці вищої школи</i>	161
<i>Слюсаренко Марія</i> <i>Організація науково-дослідної роботи студентів у ЗВО I-II рівнів акредитації</i>	164
<i>Шашенко Віра, Сахно Зоя</i> <i>Формування мовної культури особистості</i>	148

РИСИ ПЕДАГОГА-ПАТРІОТА

Жодна інша професія не ставить таких вимог до людини, як професія педагога, вчителя, вихователя. Педагог зобов'язаний бути яскравою, неповторною особистістю, носієм загальнолюдських цінностей, глибоких і різноманітних знань, високої культури.

У вихованні все повинно базуватися на особистості вихователя, бо виховна сила впливає лише з живого джерела людської особистості. Жодні статuti і програми, жодний штучний організм, яким би він був мудрим і продуманим, не може заступити особистості у справі виховання...Тільки особистість може впливати на розвиток і визначення особистості, тільки характером можна створити характер. Спробуємо вирізнити основні духовні, ідейно-політичні й психологічні риси українського педагога.

Цілеспрямованість. Вона впливає з українського виховного ідеалу, мети українського національного виховання. Український виховний ідеал – це віруючий український християнин, здатний присвятити своє життя службі Богові і Батьківщині – Україні [2]. Бути віруючим українцем. Бути патріотом української нації. Бути законослухняним громадянином.

Любов до педагогічної професії і дітей.

Жертовність. Цілеспрямованість та любов до педагогічної професії і дітей обумовлюють жертовність викладачів наших українських закладів освіти.

Наполегливість. Вона допомагає викладачеві здійснювати навчально-виховний процес, систематично підвищувати свою кваліфікацію, виробляти позитивні для педагога якості характеру.

Самоконтроль. Він дає педагогові можливість керувати своїми почуттями, а також тверезо оцінити ситуацію, свідомо вибрати рішення, ясно уявити наслідки своїх дій. Самоконтроль не виключає того, що у певних випадках викладач мусить виявити свій гнів і обурення.

Зосередженість і спостережливість. Це уміння педагога концентрувати, переключати і розподіляти свою увагу.

Самокритичність. Вона допомагає педагогу вдосконалити свою працю, бо завдяки самокритичності він може більш-менш об'єктивно оцінити себе, свою роботу і поведінку.

Оптимізм. Центром емоційних переживань педагога має бути оптимізм... Особливо велике значення життєрадісній настрій викладача має під час занять. У такому випадку вони відбуваються жваво, яскраво й цікаво.

Працьовитість. Працьовитість викладача виховує працюючість студентів.

Охайність. Охайність педагога виховує охайність дітей. Неохайний викладач часто буває, якщо не посміховиськом, то диваком серед дітей, особливо підлітків.

Досконалість. Викладач має не тільки володіти знаннями, а вміти застосовувати їх на практиці.

Різностороння освіченість, обізнаність. Крім спеціальної педагогічної освіти, яку викладач здобув у вищому навчальному закладі, він мусить повсякчас поглиблювати й удосконалювати знання не тільки зі свого фаху, а й зі споріднених галузей наук і тих, якими цікавляться молоді люди [1]. Викладач передає студентам не лише свої знання, а й своє ставлення.

Культура мови. Це інструмент професійної діяльності педагога, за допомогою якого можна розв'язати різні педагогічні завдання: створити щиру атмосферу спілкування, встановити контакт, складну тему зробити цікавою, а процес її вивчення – привабливим. Викладач мусить дбати про бездоганність своєї літературної мови. Вмінням підбирати синоніми чи крилаті фрази до різних мовних вправ та життєвих ситуацій тільки піднімиться авторитет викладача. А.С. Макаренко зазначав, що вчитель повинен так говорити, щоб

діти відчули в його словах волю, культуру, особистість. Мовлення вчителя – це мовлення, пристосоване для розв’язання специфічних завдань, що виникають у педагогічній діяльності, спілкуванні[5].

Педагогічний такт. Саме слово “такт” означає “міра”[4]. Педагогічний такт передбачає вміння встановити із дітьми потрібні взаємини. Це вияв педагогічної майстерності викладача. Чим краще педагог ознайомлений із віковими та індивідуальними особливостями дітей, тим вищою є його педагогічна кваліфікація, тим креативнішим є його підхід.

Сутність педагогічного такту вимагає від педагога вміння у процесі педагогічного впливу на студента - не зневажати його гідності. У внутрішній структурі педагогічного такту можна виділити такі основні риси: повага до особистості; чуйність, уважність до психічного стану; довіра і систематичний контроль їхньої праці; урівноваженість стосунків із дітьми; вміння правильно використовувати методи і способи виховного впливу відповідно до ситуації, вікових та індивідуальних особливостей вихованців. Педагогічний такт викладача виховується впродовж життя, формується у процесі самої педагогічної діяльності.

Література:

1. Бойко А.М. Оновлена парадигма виховання: шляхи реалізації (Підготовка вчителя до формування виховуючих відносин з учнями): Навчально-методичний посібник. - К.: ІЗМН, 1996. - 232 с.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. - К.: Ірпінськ: ВТФ "Перун", 2002. - 1440 с.
3. Гончарова Т.И., Гончаров И.Ф. Когда учитель - воспитатель душ: Книга для учителя. - М., 1991.
4. Лавріненко О. А. Педагогічна майстерність в історико-педагогічному вимірі: теорія, практика, поступ: [монографія] / Олександр Лавріненко. – К. : Богданова А. М., 2009. - 328 с.
5. Макаренко А. С. Педагогические сочинения: В 8-й т.-Т.1-8.- М.: Педагогика, 1983-1986.

ОПТИМІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ СИСТЕМИ ЯК ВАГОМИЙ ЧИННИК РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Протягом багатьох років оптимізація навчально-виховного процесу вважається загальною інновацією, яку можна віднести до педагогічної системи в цілому. Дослідник Ю.К. Бабанський очолив розробку цієї ідеї ще у 70-х роках. Під його керівництвом був розвинений масовий рух щодо вдосконалення системи освіти та навчання. Уже тоді було досягнуто певних результатів, значущість яких навіть станом на сьогоднішній день впливає на розвиток вітчизняної педагогіки.

Оптимізація (від лат. optimum - найкраще) – це процес вибору найбільш підходящого варіанту серед великої кількості інших. У такій складній, динамічній, багатоплановій та ієрархічній системі, як педагогічна, існує багато тисяч можливих варіантів й оцінок наявних альтернатив.

Саме поняття «оптимізація» ще можна трактувати як ступінь відповідності педагогічної системи тим цілям, для досягнення яких вона створена. Оптимальність, що досягнена за одних умов, майже ніколи не може бути досягнена за інших, тому саме поняття «оптимізація» є завжди конкретним. При цьому доведено, що оптимізація не може бути загальною. Вона виникає лише у відношенні до встановленої задачі. Також слід чітко уявляти, що саме має бути оптимізовано, який саме параметр педагогічної системи має досягти оптимального значення у відповідності із поставленою метою.

Дослідниками було запропоновано ввести у педагогіку, зокрема у професійну освіту, саме той принцип оптимальності, який вимагає, щоб процес

досягав не просто кращого, а найкращого для даної ситуації рівня свого функціонування. Даний принцип також потребує розумного, раціонального та, у певній мірі, обмеженого з точки зору застосування всіх елементів навчального процесу, підходу. Його основне призначення – досягнення максимального результату за рахунок мінімальних витрат часу та зусиль. У цьому полягає його надзвичайне гуманістичне значення.

Слід розрізняти теоретичні та практичні напрямки оптимізації. Синонімами до поняття «оптимізація» у теоретичному значенні є розрахунок, порівняння та співставлення можливих варіантів. У практичному значенні оптимізація означає інновацію, реорганізацію, перебудову педагогічної системи, доведення її до найкращого стану з точки зору поставлених завдань.

Рішення завдань оптимізації починається із вибору критерію. Критерій оптимальності – це ознака (показник), завдяки якій відбувається оцінка можливих варіантів (альтернатив) розвитку процесу і вибору найбільш відповідного серед них.

Неодноразово було доведено, зокрема і на прикладі великої кількості вищих навчальних закладів, що бажаних результатів можна досягти шляхом перевантаження викладачів та студентів. А постійне та систематичне перевантаження призводить до зниження працездатності та подекуди навіть погіршення стану здоров'я. Вимоги критеріїв оптимізації є однозначними – оптимальним можна вважати лише такий навчально-виховний процес, який відбувається без перевантаження студентів та викладачів, які у той самий час працюють із максимальною ефективністю.

Отже, у якості основного критерію оптимізації навчально-виховного процесу застосовуються у взаємодії два основних показники:

- 1) отримання максимально можливих та реальних результатів в освіті, вихованні та розвитку студентів;
- 2) дотримання встановлених нормативів витрат часу на виконання аудиторної та позааудиторної (домашньої, самостійної) роботи.

У свою чергу, методологічною основою оптимізації навчального процесу є системний підхід, що вимагає уніфікованого сприйняття всіх компонентів педагогічного процесу з урахуванням його закономірних зв'язків та динамічних систем. Загалом, «оптимізація» як поняття базується на філософській категорії міри. Вона виступає проти гіперболізації тих чи інших компонентів педагогічної системи, підвищення чи зниження темпів діяльності, складності процесу навчання, оскільки потребує вибору саме оптимальної міри його застосування.

Отже, слабкою ланкою сучасного інноваційного процесу є постійний пошук відповіді на запитання – чим саме він є корисним водночас і для того, хто навчає, і для того, хто навчається.

Література:

1. Бабанский Ю.К. Педагогика. Москва: Просвещение, 1983. 237 с.
2. Крилова С.А. Філософський енциклопедичний словник / В.І. Шинкарук (голова редколегії) та ін. Київ: Абрис, 2002. 742 с.
3. Подласый И.П. Педагогика. Новый курс: Учеб. для студ. М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003. 576 с.
4. Яковенко В.С., Рацул А.Б. Педагогіка (опорний конспект). Навчально-методичний посібник. Кіровоград, 2001. 72 с.

Шувалюк Дарія

студентка групи П-31і

Ірпінський державний коледж економіки та права

Науковий керівник:

Лихошерст Л.М.

викладач ІДКЕП

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Постановка проблеми та її актуальність. Особливе значення для формування правової культури українського суспільства як необхідного компонента соціального прогресу має юридична освіта. Під впливом юридичної освіти відбувається впровадження сучасних правових ідей і гуманістичних цінностей, адже вона є тією силою, що сприяє демократичному розвитку сучасного українського суспільства. Проблемою, яка потребує розв'язання, є невідповідність професійної освіти України потребам особи, національної економіки і суспільства [6]. На сьогодні Україна чітко визначила орієнтир на входження в освітній простір Європи, а для цього необхідно здійснювати модернізацію освітньої діяльності в контексті європейських вимог. Хід реформування системи професійної освіти України, її удосконалення і підвищення рівня якості є однією із актуальних проблем на шляху до євроінтеграції. Рух до Європейського освітнього простору передбачає блок змін, які стосуються і назв предметів, і методик викладання, й оцінки знань. Однак, тільки таким шляхом можливо досягнути значних результатів у сучасному освітньому просторі [8].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню питань розвитку професійної освіти в сучасних умовах присвячено праці С. Ніколаєнка, В. Радкевич, О. Гаврилюк. Авторами досліджувалися питання особливостей взаємного впливу професійної освіти та ринку праці, інноваційних аспектів

розвитку професійної освіти, оновлення освітніх технологій, що застосовуються в професійній освіті.

Метастатті – визначити актуальні проблеми та перспективи розвитку юридичної професійної освіти.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні в Україні стрімко зріс попит на юридичну освіту. У результаті безсистемної перебудови юридичної освіти спочатку було необґрунтовано збільшено кількість навчальних закладів, що здійснюють підготовку фахівців-юристів. Така підготовка виявилася прибутковим бізнесом. З'явилося багато навчальних закладів, де на комерційній основі відбувається підготовка студентів у сфері права. Часто основною метою таких навчальних закладів є не правове виховання та навчання праву, а отримання максимального прибутку. Таким чином, вітчизняна юридична освіта перетворилася на послугу, яку можна купити, а не здобути.

Огляд наукових публікацій свідчить, що серед головних проблем юридичної освіти фахівці виділяють наступні:

1) невідповідність системи юридичної освіти реальним потребам суспільства і держави. Найбільше не влаштовує роботодавців низька дієвість знань, тобто здатність використовувати набуті знання, уміння на практиці;

2) відчувається нестача кваліфікованих педагогів-юристів, здатних озброїти молодь необхідними знаннями;

3) низький рівень навчально-методичних матеріалів, підручників, посібників. Адже в Україні, незважаючи на значний розвиток видавничої справи, досить невисоким залишається коефіцієнт якісних, системних підручників. Усі вони або переписані, або перекладені, що свідчить про тенденцію примітивізації.

4) навчальне навантаження на обмежений термін навчання є занадто великим і неефективним.

У законодавчій базі є проект Концепції вдосконалення правничої (юридичної) освіти для фахової підготовки правника, яка представляє певні шляхи вирішення недосконалостей юридичної освіти. Вона передбачає

запровадження новітніх методик викладання. Зазначається, що університетам потрібно обмежити методику «постатейного відтворення нормативно-правових актів як таку, що негативно впливає на набуття студентами правничих аналітичних навичок». Ця концепція робить акцент на важливості практичної підготовки студента, а відтак рекомендується і поза практикою, безпосередньо під час навчального процесу, максимально вводити практичні завдання.

Також для поліпшення професійної юридичної освіти необхідно:

- 1) впроваджувати такі форми і методи навчання, як розгляд реальних випадків правозастосування, активне поширення імітаційних юридичних процедур регулятивного напрямку (отримання дозволів, реєстрація нерухомості, компаній, акцій тощо);
- 2) закріпити більш високий соціальний статус викладачів і справедливе фінансове забезпечення цього статусу;
- 3) введення підручників здійснювати на підставі конкурсного відбору;
- 4) вибір дисциплін повинен забезпечуватися шляхом опитування та врахування побажань кожного студента. Західна практика показує, що вибір студентами курсу на основі особистого інтересу мотивує його до навчання.

Висновки. Отже, вища юридична освіта повинна використовувати різні форми роботи для того, щоб задовольняти правові потреби громадян. Саме юридична освіта є тим базисом для результативного реформування правової системи України, котрий забезпечить побудову нашої держави як правової й соціально сприятливої, інтегрованої у світовий та європейський простір та закладе надійну основу для успішної професійної реалізації фахівців-юристів.

Література:

- 1) Проект Концепції вдосконалення правничої (юридичної) освіти для фахової підготовки правника - [Електронний ресурс]: Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/urid_2017_1_10.

2) Державні стандарти професійної освіти: теорія і методика / С. У. Гончаренко, Н. Г. Ничкало, В. Л. Петренко; під ред. Н. Г. Ничкало. – Хмельницький : Технологічний ун-т Поділля, 2002. – 334 с.

3) Ніколаєнко С. // Вища освіта – джерело соціально-економічного і культурного розвитку суспільства – К. : Знання, 2005. – 319 с.

УДК 378.022:336

Ковальчук Володимир

к.іст.н., доцент;

Ковальчук Надія

викладач

Ірпінський державний коледж економіки та права

nadiia_kovalchuk@ukr.net

. ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФІНАНСИСТІВ

Мета професійної освіти – підготовка кваліфікованого працівника відповідного рівня, конкурентоздатного на ринку праці, компетентного, відповідального, що вільно володіє своєю професією й орієнтується в суміжних областях діяльності, здатного до ефективної роботи за спеціальністю на рівні світових стандартів, готового до постійного професійного росту, соціальної та професійної мобільності; задоволення потреб особистості в одержанні відповідної освіти.

Реалізація цієї мети потребує створення нової моделі фахівця-фінансиста, підготовка якого передбачає використання нових принципів і методів рішення [1, с.87].

Моделювання професійних умінь майбутнього фахівця є складовою цілісного педагогічного процесу у ВНЗ. Воно реалізується через низку взаємозв'язаних і взаємообумовлених етапів, серед яких найважливішими є такі: 1. Розвиток початкового недиференційованого інтересу до певного виду діяльності, головного в професійній мотивації. 2. Формування позитивних професійних ціннісних орієнтацій. Важливим є формування ієрархії мотивів професійної діяльності. 3. Активне формування професійних умінь, необхідних для практичної діяльності. На якість навчання у вищих закладах освіти впливає багато чинників, особливо важливими серед яких є ті, що пов'язані з формами та методами навчання, від вибору яких значною мірою залежить розвиток

самостійності й творчої активності студентів, формування їхнього професійного мислення та компетентності[2].

Аналіз існуючих психологічних концепцій професійного розвитку спеціаліста в системі вищої професійної освіти дозволяє виділити етапи становлення та розвитку професійної компетентності майбутніх фахівців. В умовах коледжу умовно можна виділити наступні етапи:

Перший етап - підготовчий (І курс). Він орієнтований на розвиток загальних та загальноекономічних компетенцій в контексті майбутньої професійної діяльності. На цьому етапі студенти оволодівають прийомами розумової діяльності (аналіз, синтез, узагальнення, порівняння, класифікація та ін.), основними способами навчально-пізнавальної діяльності; навчаються планувати свій час; здобувають фундаментальні знання з дисциплін соціально-гуманітарного циклу та загальноекономічної підготовки; набувають досвіду розв'язування навчальних задач; аналізують результати власної навчально-пізнавальної діяльності, здійснюється формування позитивної мотивації до навчання тощо.

Другий етап - базовий (ІІ курс). Студент “занурюється” у професійні задачі, опановує способи їх розв'язання, використовує міжпредметні зв'язки; формуються уміння розв'язувати фахові економічні задачі. На цьому етапі відбувається поглиблення розвитку загальних та загальноекономічних компетенцій і відбувається становлення професійних компетенцій. Основними завданнями навчання на цьому етапі є: оволодіння студентами основними способами навчально-професійної діяльності; формування у студентів вмінь узагальнювати і систематизувати набутий ними досвід з метою його самостійного застосування у ситуаціях майбутньої професійної діяльності.

Третій етап - інтеграційний (ІІІ курс). Це етап становлення професійно-орієнтованих компетенцій на основі розвитку загальних та загальнопрофесійних. Студенти набувають досвіду розв'язування завдань майбутньої професійної діяльності, формування професійно значущих якостей

особистості майбутнього фахівця фінансового профілю, професійної готовності, ціннісних ставлень до професійної діяльності[3].

Процес розвитку професійної компетентності студентів має три стадії: становлення, активного розвитку і стадія саморозвитку. На стадії становлення відбувається засвоєння студентами знань, вироблення умінь на репродуктивному рівні, формування мотивації до навчання, позитивного ставлення до навчально-пізнавальної діяльності. На стадії активного розвитку студенти осмислено оперують уміннями та знаннями, мають потребу в особистій самореалізації в освітньому середовищі, мають розвинені такі якості, як: рефлексивність, креативність, критичність мислення, мають сформовані навички саморегуляції навчально-пізнавальної діяльності.

На кожному з трьох етапів найбільшого розвитку набувають окремі компоненти професійної компетентності. На підготовчому етапі таким компонентом є мотиваційний та емоційно-вольовий, на другому етапі – базовому - таким компонентом є когнітивний та діяльнісний, на третьому – інтеграційному - відбувається інтегрування усіх компонентів на базі рефлексивної діяльності[3].

Отже, на основі аналізу вище викладених положень можна дійти висновку, що перед коледжем постає задача розробки моделі формування ПК фахівця-фінансиста, яка містить цільову, змістовну та результуючу складові. Це питання потребує подальших розвідок та ефективного застосування у процесі формування професійної компетентності студентів-фінансистів.

Література:

1. Деркач Ю.В. Підготовка майбутніх економістів в умовах нових технологій навчання. / Деркач Ю.В. // Нові технології навчання - 2010. - №61. - С. 87-91.
2. Пелипчук С. М., Жиряда І. К. Формування професійної компетенції майбутніх економістів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis
3. Головань Микола. Формування професійної компетентності майбутніх фахівців фінансового профілю в умовах європейської кредитно-трансферної

системи. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.stattionline.org.ua/pedagog/106/18949>

УДК 378.147

Серенко Олександра

студентка групи П-35

Ірпінський державний коледж економіки та права

al_serenko@ukr.net

Лихошерст Л.М.

викладач ІДКЕП

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ ЯК СПОСІБ ПОКРАЩЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Неперервний і швидкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій з кожним роком змінює процес отримання, аналізу, опрацювання та презентації нової інформації, яка необхідна для навчального процесу та професійного розвитку. Система вищої освіти України змінює підхід до надання освітніх послуг, акцентуючи увагу не лише на підвищенні якості аудиторних занять, але й на збільшенні годин та модернізації завдань для виконання в рамках індивідуальної та самостійної роботи [1, с. 29].

Сьогодні процес індивідуалізації навчальної діяльності студентів немислимий без використання Інтернет-ресурсів. Адже Інтернет-ресурси забезпечують найбільш гнучкий темп та вважаються найбільш доступним способом оволодіння новою інформацією в процесі індивідуальної навчальної діяльності студентів. Важливо спрямовувати роботу студентів на вибір найбільш дієвих, інформативних, пізнавальних, практичних та безпечних ресурсів, які знаходяться в безмежному Інтернет-просторі.

Проблема доцільності та ефективності використання Інтернет-ресурсів у навчальному процесі активно вивчається українськими науковцями та практиками. Серед науковців дану проблему вивчають: І. А. Грітченко, Ю. О. Жук, Л.М. Лучко, Г.К. Селевко, В. Троцюк, Г. Шамаєва, Л.А. Нікітюк, Т. Л. Салівон, М.О. Синиця та інші.

У контексті індивідуалізації навчальної діяльності студенти отримують

індивідуальні навчально-теоретичні, навчально-дослідні чи пошукові завдання, а також займаються науково-дослідною роботою, що супроводжується пошуком та аналізом інформаційних джерел, наукової літератури, періодичних видань. Для цього студенти, здебільшого, використовують електронні бібліотеки, джерельні бази яких швидко оновлюються і є доступними 24 години на добу і 7 днів на тиждень. Серед таких електронних бібліотек доречно використовувати фонди і матеріали Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського, міжнародні електронні бібліотеки (Google Books, World Digital Library, Europeana, Internet Archive), портали електронних журналів (J-Gate, PubList.com) [2, с. 23].

Можна вважати, що одним із важливих Інтернет-ресурсів, який надає доступ до швидкого оволодіння новими знаннями з певної тематики та виконання індивідуальних пошуково-пізнавальних чи навчально-дослідних завдань є електронні енциклопедії. Проте при виборі тієї чи іншої енциклопедії студентам потрібно знати про достовірність тематичних розділів та регулярність оновлення даних. Наприклад, Вікіпедія оновлюється щохвилини кожного дня, проте дана електронна енциклопедія редагується багатьма людьми і не завжди може містити правдиву інформацію, а Мікрософт Енкарта (Microsoft Encarta) оновлюється регулярно, проте частіше для абонентів-передплатників, аніж для користувачів безкоштовної версії.

Мультимедійні програмні засоби, які безкоштовно доступні в Інтернеті, дають безмежний простір для виконання індивідуальних текстових та графічних завдань. Серед найбільш популярних мультимедійних програмних засобів, які активно використовуються студентами для підготовки індивідуальних презентацій є Microsoft PowerPoint, Star Office Impress Presentation, Corel Presentations, Macromedia Director та інші. Використання цих програм не лише удосконалює й полегшує процес індивідуальної навчальної діяльності студентів, але й сприяє розвитку навиків до аналізу й синтезу, творчої активності, візуальному сприйняттю інформації [3, с.51].

Поряд із виконанням завдань, вправ, тестів, презентацій, проектів,

науково-дослідних розробок, які студенти отримують як індивідуальні завдання, за допомогою сучасних Інтернет-ресурсів вони мають змогу розвивати та вдосконалювати свої навички комунікативної, соціальної та міжкультурної взаємодії. З цією метою зручно використовувати блоги та подкасти, які дозволяють людям спілкуватися та співпрацювати онлайн без жодних соціокультурних бар'єрів. Подкасти (Podcast або Podcasting) – це аудіоблоги чи відеопередачі в Інтернеті, які дають змогу прослуховувати чи переглядати вже розміщені раніше подкасти з навчальною ціллю, так і створювати свої власні подкасти на будь-які теми з тривалістю від декількох хвилин до декількох годин, що сприяє розвитку творчих та мовленнєвих здібностей.

Отже, Інтернет-ресурси надають необмежений доступ до оволодіння новими знаннями, вміннями та навичками як в аудиторній, так і самостійній, індивідуальній роботі, розширюють інноваційні освітні можливості, наближують українську вищу освіту до європейських вимог та потреб інформаційного суспільства. Здійснений огляд Інтернет-ресурсів, які можуть ефективно використовуватися у процесі індивідуальної навчальної діяльності студентів, охопив лише електронні бібліотеки, електронні енциклопедії, мультимедійні програмні засоби, блоги та подкасти. Однак можливості Інтернет-ресурсів змінюються, удосконалюються та розширюються з кожним роком, саме тому важливо вчасно виявляти найбільш значущі з них і впроваджувати їх у навчальний процес.

Література:

1. Синиця М.О. Використання мультимедійних технологій у навчальному процесі ВНЗ як засіб формування педагогічних знань – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. – С. 418-438.
2. Шемаєва Г. Електронні ресурси бібліотек України в інформаційному забезпеченні науки: стан та перспективи розвитку / Г. Шемаєва // Нові інформаційні технології. – № 4(34). – 2018. – С. 21-25.

3. Троцюк В. Інтернет як творчий ресурс розвитку студентів та викладачів на заняттях з іноземної мови / В. Троцюк // Нова педагогічна думка. – № 4 (80). – 2017. – С. 48-52.

УДК 378:0024.73(477)

Куракіна Олена

викладач історії

elen979@gmail.com

Івануц Михайло

викладач історії та курсу «Захист Вітчизни»

ivanuc1965@ukr.net

Ірпінський державний коледж економіки та права

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ЮРИДИЧНОЇ ГАЛУЗІ

Сучасність висуває високі вимоги до правознавця нового покоління, завдання вищої школи – готувати конкурентоспроможних фахівців юридичної галузі. У цьому процесі особливої актуальності та визначального значення набувають технології та техніки навчання, інтенсифікації навчання та викладання гуманітарних дисциплін у ВНЗ [1].

Щодо професійної підготовки юристів існує досить велика кількість науково-педагогічних досліджень: О. Бандурка, В. Галузинський, Ф. Думко, В. Дяченко, С. Сливка, В. Тацій, М. Шерман, Г. Яворська. Проблему активізації навчання розробляли психологи й педагоги, філософи й соціологи на всіх етапах розвитку вищої школи, зокрема, це С.Рубінштейн, А. Петровський, А. Аристова, Т. Шамова, Т. Щукіна тощо.

Проте, аналіз джерел свідчить, що питанню застосування педагогічних технологій у процесі фахової підготовки майбутніх юристів приділено недостатньо уваги: не виділені та не обґрунтовані педагогічні умови застосування педагогічних технологій у процесі підготовки майбутніх юристів; відсутня необхідна кількість наукової та методичної літератури щодо їх фахової підготовки тощо. Саме це зумовлює актуальність обраної теми. На нашу думку, особливої уваги потребує дослідження проблематики інтенсифікації процесу навчання студентів ВНЗ. Серед способів інтенсифікації навчання особливе

значення має застосування методів, форм, засобів, прийомів, що активізують навчально-пізнавальну діяльність студентів, стимулюють їхнє навчання.

Особливий акцент у сучасній вищій школі ставиться на якісному володінні викладачем інноваційними технологіями навчання та викладання навчального матеріалу. Саме вони забезпечують відповідь на одне з найголовніших питань освітнього процесу: як, яким чином представити, передати нові знання та створити умови для засвоєння, набуття передбачених програмою, навчальним планом вмінь і навичок студентами [2].

Науковець О. Пометун вважає, що інтерактивними [3] можна вважати технології, які здійснюються шляхом активної взаємодії студентів у процесі навчання. Вони дозволяють на підставі внеску кожного з учасників у ході заняття спільною справою отримати нові знання й організувати корпоративну діяльність, починаючи від окремої взаємодії двох-трьох осіб поміж собою й до широкої співпраці багатьох [4]. Ми також вважаємо, що сутність інтерактивного навчання полягає у груповій формі організації навчального процесу. Викладач у даному випадку повинен виступати у функції помічника, консультанта, організатора, є одним із джерел інформації. Однак студент і викладач виступають як рівноправні суб'єкти навчального процесу.

Використання методів інтерактивного навчання значно покращує процес підготовки майбутніх юристів. Особливу цінність становлять пошукові пізнавальні завдання, які потребують самостійного дослідження шляхів його розв'язування, здійснення та перевірки, виявлення і виправлення помилок. Перспективна пізнавальна задача – це завдання, розв'язування якої потребує попереднього виконання цілого ряду більш часткових завдань [5].

Використання технологій мультимедіа у ВНЗ займає окреме місце під час підготовки спеціалістів, дає можливість інтенсифікувати навчальний процес, поліпшити якість знань, поглибити знання студентів не лише з основних предметів, проводити і приймати участь у конференціях по Інтернету. Стратегія мультимедійного навчання полягає у комплексному використанні функціональних дидактичних засобів [6]. Мультимедійні технології

інтенсифікують навчальний процес та активізують професійну мотивацію майбутніх юристів шляхом використання принципу наочності.

Отже, на сучасному етапі розвитку освіти перед викладачами постає проблема активізації навчально-пізнавальної діяльності студента, яку слід розглядати як мобілізацію викладачем за допомогою спеціальних засобів інтелектуальних здібностей студентів; їх морально-вольових та фізичних зусиль на досягнення конкретних цілей навчання, розвитку й виховання. Без використання інтерактивних методів навчання це не можливо. Тому ця тема потребує подальшого дослідження.

Література:

1. Циганій С.О. Формування професійно-правового спілкування в майбутніх юристів в процесі фахової підготовки. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук 13.00.04 – Теорія і методика професійної освіти / Циганій С.О. – К., 2017. – 239с.

2. Кошечко Н. Інноваційні освітні технології навчання і викладання у вищій школі // Педагогіка. 1(1)/2015.

3. Пометун О.І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : наук.-метод. посібн. / О.І. Пометун, Л.В. Пироженко. За ред. О.І. Пометун. – К.: А.С.К., 2003. – 192 с.

4. Пометун О. Інтерактивні технології навчання : теорія, практика, досвід / О. Пометун, Л. Пироженко. – К., 2002. – С. 55-61.

5. Рибачук А.В. Застосування педагогічних технологій у процесі фахової підготовки майбутніх юристів. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти / Рибачук А.В. – Вінниця, 2010. – 210с.

6. Шахов В.І. Технологічний підхід в галузі педагогічної освіти / В.І. Шахов // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені М. Коцюбинського. Серія: педагогіка і психологія. – Вип. 20. – 2007. – С. 6-12.

УДК 378.02:[004.73:001(477)

Найда Павліна

викладач історії

Васека Руслана

викладач історії

Ірпінський державний коледж економіки та права

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ФАХІВЦІВ

За експертними прогнозами у 2020 р. найбільш затребуваними на ринку праці будуть вміння навчатися впродовж життя, критично мислити, ставити цілі та досягати їх, працювати в команді, спілкуватися в багатокультурному середовищі. В аналітичній доповіді ЮНЕСКО «Сталий розвиток після 2015 р.» зазначено, що у нову інформаційну епоху саме вища освіта має стати основоположним елементом у напрямі прогресу, а інновації у різних сферах суспільної діяльності мають містити в собі високий динамізм, швидку зміну знань, інформації, технологій [1]. За таких умов підвищується соціальне значення держави у забезпеченні доступу до якісної освіти, високого рівня знань, можливості набуття відповідних умінь, компетенцій через надання вишам академічної мобільності і свободи. Закон України «Про вищу освіту» серед основних завдань вищих навчальних закладів передбачає забезпечення органічного поєднання в освітньому процесі освітньої, наукової та інноваційної діяльності.

Розвиток технологій як педагогічної категорії пов'язаний з працями таких учених, як: В. Беспалько, С. Батишев, Б. Гершунський, Л. Гордін, Р. Гуревич, А. Єршов, В. Збаровський, М. Кларин, І. Лернер, Г. Селевко, В. Трайнев, І. Трайнев, Н. Тализіна тощо, які зверталися до вивчення теоретико-методологічних питань і проблем моделювання змісту різних педагогічних технологій і розробки їх основних понять.

Інноваційні технології включають процес інформатизації, який спрямований на створення методичних систем навчання, орієнтованих на розвиток педагогічної майстерності майбутнього викладача, формування вмінь самостійно здобувати знання, здійснювати інформаційно-навчальну та експериментально-дослідницьку діяльність, а також самостійну обробку навчальної інформації [2, с. 24].

Незважаючи на обшир наукових досліджень, присвячених різним аспектам досліджуваної проблеми, простежується недостатність досліджень, які б ілюстрували системний підхід щодо вивчення означеної проблеми в сучасних умовах.

Найдорожчим ресурсом сучасного суспільства є час, якого катастрофічно не вистачає. А так як суспільство постійно рухається до побудови інформаційного соціуму, де головну роль посідатиме інформатизація та наукові знання, то на допомогу і педагогам, і студентам приходять сучасні інформаційні технології:

- запровадження он-лайн технологій освіти – це вимоги часу, нові умови життя, нові засоби взаємодії, новий стиль мислення.
- тематичні сайти, блоги – систематизоване актуальне зібрання інформації та засобів навчально-методичного характеру, необхідних для засвоєння навчальних дисциплін, які доступні через Інтернет за допомогою веб-браузера та інших доступних користувачеві програмних засобів [3; 4].

Сервіси і послуги Internet в освіті: а) електронна пошта, списки розсилки, вебфоруми, блоги, wiki; б) FTP, файлобмінні мережі (Usenet); в) чати, вебінари; г) соціальні мережі (facebook, twitter); ґ) потокове мультимедіа, YouTube, Internet-радіо, Internet-TV; д) IP-телефонія, Skype, GoogleTalk; е) Web 2.0 (wikipedia, сервіси Google, Flickr, Netvibes, Digg.com, UcoZ).

Ключові тренди ІТ-сфери, що впливають на освіту в XXI ст.: а) Веб-пошук; а) Змішане навчання (blendedlearning); б) Вільнопоширюване програмне забезпечення (F/OSS); в) Вільнопоширювані навчальні курси (OpenCourseWare); г) Навчальні портали в Студенти як викладачі (учні як

вчителі); г) Електронне співробітництво; д) Альтернативна реальність, що включає серйозні ігри; е) Мобільне навчання в режимі реального часу; є) Мережі персоналізованого навчання; ж) Платформи для розробки (CMS); з) Хмарні обчислення (технології) (CloudComputing).

Отже, наскрізне застосування інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі та управлінні закладами освіти і системою освіти має стати інструментом забезпечення успіху ЗВО, оскільки ІКТ суттєво розширюють можливості педагога, оптимізують управлінські процеси, таким чином формуючи в студенті важливі для нашого сторіччя технологічні компетентності. На формування і розвиток особистості найбільше впливає середовище, в якому вона живе, навчається, працює. Тому для ЗВО важливою і актуальною проблемою як теоретичного, так і практичного характеру є проблема створення такого високотехнологічного інформаційно-комунікаційного освітньо-наукового середовища, в якому студент знаходиться щодня в процесі всього періоду навчання у вищій школі, яке повинне відповідати потребам інформаційного суспільства, сучасному рівню науки, техніки та світовим освітнім стандартам і сприяти підвищенню рівня їх фахової підготовки та конкурентоспроможності на ринку праці.

Література

1. Буга Н.Ю. Становлення наукової та інноваційної діяльності у вищих навчальних закладах / Н.Ю. Буга // Економіст. – 2006. – № 9. – С. 60-64.
2. Гречаник Б.В. Інноваційний потенціал вітчизняних ВНЗ: особливості та проблеми його формування / Б.В. Гречаник // Інвестиції: практика та досвід. – К., 2010. – №11. – С. 24-27.
3. Галиця І.О. Інноваційні механізми активізації педагогічного і наукового процесів / І.О. Галиця // Вища школа. – 2011. – № 7/8. – С. 31-37.
4. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. / І.М. Дичківська. – К.: Академвидав, 2004. – 218 с.

Ревенко Микола

студент групи П-35

Ірпінський державний коледж економіки та права

Науковий керівник:

Лихошерст Л.М.

викладач ІДКЕП

МОДЕРНІЗАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЙ ВИКЛАДАННЯ У ВИЩИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

У сучасному соціально-економічному середовищі рівень освіти, ефективність діяльності вищих закладів освіти з фахової підготовки сучасних висококваліфікованих спеціалістів великою мірою залежать від результату запровадження інноваційних технологій навчання.

Наразі інноваційні технології навчання все ще не набули масового застосування у фаховій підготовці майбутніх спеціалістів, досі переважає неактивна форма організації навчання студентів [2, с. 68].

Відомо, що інновації безпосередньо впливають на швидкість включення студентів у навчальну діяльність, підвищують рівень інтересу і мотивації до навчання, розвивають наполегливість у вирішенні практичних задач. У порівнянні з традиційними підходами вони не лише формують базові професійні навички майбутніх спеціалістів, а й створюють надійну основу для оволодіння новими методами та прийомами в цій галузі.

Серед великої кількості інноваційних технологій навчання, які є корисними у формуванні особистості майбутнього фахівця, хотілось би виділити: метод проектів, інтерактивне спілкування, мультимедійні засоби навчання, тренінги, науково-дослідницьку діяльність.

Метод проектів - це педагогічна технологія, в основі якої лежить розвиток пізнавальних інтересів студентів, умінь самостійно конструювати свої знання, розвивати професійні навички. Технологія зосереджена на розвитку, інтелектуальних можливостей і творчих здібностей студентів у пошуковому і

дослідницькому напрямку. Особливість проектування полягає у застосуванні самостійної проектувальної діяльності майбутніх спеціалістів як основного засобу їхнього професійного розвитку. Відтепер студенти стають не тільки слухачами, а й активними учасниками навчального процесу.

Цікавим напрямом у застосуванні сучасних комп'ютерних технологій є інтерактивне спілкування. Суть його полягає в тому, що навчальний процес організований таким чином, що практично всі студенти беруть участь у процесі пізнання, вони мають змогу розуміти і реагувати щодо того, що вони знають і думають, а викладач виконує роль помічника у роботі. Інтерактивне спілкування обране з огляду на те, що воно формує здатність бачити проблемну ситуацію та виходити з неї, дає змогу обґрунтовувати свою думку і погляди. Значна кількість основних методичних інновацій пов'язана сьогодні із застосуванням інтерактивного спілкування.

Дослідники виокремлюють комп'ютерне інтерактивне спілкування двох видів, а саме: синхронні ("чати") і асинхронні (електронна пошта, Інтернет-форуми). Під час синхронних дискусій майбутні фахівці спеціальними програмами спілкуються через Інтернет, в асинхронних дискусіях спілкування більше схоже на листування.[5, с.44]

В умовах модернізації освіти в навчальних закладах знайшли широке застосування мультимедійні засоби навчання. Науковці, мультимедіа-технології перетворили комп'ютер на повноцінного співрозмовника, що дало студентам змогу, не виходячи з навчальної аудиторії, бути активними учасниками лекцій, брати участь у конференціях, діалогах. [4, с.45]

Особливою увагою користуються тренінгові методики, які являють собою особливу взаємодію між членами малої групи, у якій здійснюється діяльність, спрямована на розвиток професійних навичок у майбутніх фахівців. Під час проведення тренінгу відбувається поєднання відразу декількох методик викладання (ділова гра, дискусія, рольові і творчі ігри), які сприяють зростанню в учасників тренінгу професійних умінь у конкретній галузі знань. [1, с.43]

Однією з важливіших складових навчального процесу у вищому навчальному закладі є науково-дослідницька діяльність студентів, що включає підготовку наукових доповідей, статей, тез, написання рефератів, курсових, дипломних та інших робіт. Поява мережних засобів зв'язку та всесвітньої мережі Інтернет сприяє впровадженню у процес професійної підготовки майбутнього викладача проблемно-дослідницьких комп'ютерних методів навчання. [3, с. 94].

Отже, сучасний стан розвитку вищої освіти в Україні вимагає від викладачів творчого підходу до організації навчального процесу, певної новизни, яка спричиняє формування сучасного кваліфікованого спеціаліста-професіонала. Інноваційні технології навчання – шлях до підвищення якості професійної освіти, зацікавленості та мотивації студентів до навчання. Вони дають змогу урізноманітнити та індивідуалізувати процес навчання. Формують внутрішню мотивацію до активного сприйняття навчального матеріалу, використання та передачі інформації, сприяють формуванню комунікативних якостей майбутніх фахівців, активізують розумову діяльність.

Література:

1. Сучасні напрями впровадження інновацій в професійну підготовку майбутніх учителів фізичноп культури. [Електронний ресурс] / І.Б. Гринченко - Режим доступу: <https://\л\л'\file/12§iB8Пу.pdf>
2. Інтерактивні технології та їх роль у підвищенні якості професійноп освіти /1. Ратинська // Гуманізація навчально-виховного процесу : зб. наук, пр. / [Зазаг. ред. проф. В.І. Сипченка]. -№ 6 (8ш). - Харків : ТОВ «Видавництво НТМТ», 2016. - С. 114-122.
3. Інноваційні педагогічні технології навчання професії / Пікуліна А.С., Максименко Ю.Б., Матвеев Г.П., Заславська С.А., Сілаєва І.Є, Костюченко М.П., Молчанов В.М.; За ред. Нікуліної А.С. – Донецьк: Донецький інститут післядипломної освіти інженерно-педагогічних працівників, 2005. – 385

4. Використання інноваційних технологій на заняттях у вищому навчальному закладі / Л.М. Джигун // Актуальні питання теорії та практики психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців: тези доповідей V Всеукраїнської науково-практичної конференції (Хмельницький, 31-3 березня 2017 р.). - Хмельницький : ХНУ
5. Освітні інноваційні технології у процесі викладання навчальних дисциплін. Зб. наук.-метод. праць / За ред. О.А.Дубасенюк. – Житомир: Вид-во ЖДУ, 2004. – 261 с.

УДК 37.011.31

Шамралюк Олена

методист

Науково-методичний центр

професійно-технічної освіти

та підвищення кваліфікації інженерно-

педагогічних працівників у Хмельницькій області

shol_nmc@ukr.net

ТЕХНОЛОГІЧНА КУЛЬТУРА МАЙСТРА ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ У СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ДИСКУРСІ

Проблема технологічної культури педагога професійної школи набуває особливого значення в умовах інноваційних перетворень в освітній галузі, стрімкого розвитку техніки і технологій, сучасного високодинамічного інформаційного, комунікаційного і технологічного середовища.

Адже ефективність роботи закладів професійної (професійно-технічної) освіти значною мірою залежить від здатності майстрів виробничого навчання своєчасно та гнучко реагувати на потреби і запити суспільства, зміни у виробничій сфері та трансформувати одержані знання й уміння у власну практичну діяльність, вносити зміни в організацію навчально-виробничого процесу, тобто реалізувати свою загальну і технологічну культуру.

Культурно-технологічна концепція розвитку суспільства й освіти виступає засобом взаємодії різноманітних сфер буття (мислення, світогляд, технологічні знання, вміння і якості особистості, етика і естетика), технологічної освіти і самоосвіти [2]. Це вимагає від майстрів виробничого навчання осмислення особистісного сенсу технологічної культури у професійно-педагогічній діяльності, що передбачає:

- наявність уявлення про технологічну культуру як культуру універсального типу, який визначає сутність конкретної історичної епохи, її духовні та матеріальні цінності;

- встановлення взаємозв'язку і взаємозалежності технологічної культури і неперервного професійного розвитку педагога;
- визначення життєвого кредо й особистісних життєвих ідеалів кожного педагога;
- усвідомлення специфічних особливостей технологічної культури як принципів організації професійної педагогічної діяльності.

Таким чином, результативність професійно-педагогічної діяльності майстра виробничого навчання взаємопов'язується з його рівнем розвиненості технологічної культури, що забезпечує становлення світоглядної особистісної позиції педагога, визначення його життєвого кредо, оволодіння різними видами педагогічної діяльності.

У свою чергу рівень розвиненості технологічної культури педагога знаходиться в прямій залежності від рівня розвитку його особистості, який залежить від ступеня засвоєння ціннісного сенсу того універсального типу культури, у контексті якого ця особистість розвивалася.

Зауважимо, особистість майстра виробничого навчання сама є складною системою, здатною в контексті універсального типу культури - технологічної - породжувати педагогічно ціннісні смисли, і саме від неї у кінцевому підсумку залежить результативність професійної педагогічної діяльності.

Технологічна культура педагога спирається на культуру педагогічну. Технологічне новоутворення як особистісне новоутворення педагога дозволяє розкрити якості індивіда, особистості, суб'єкта та індивідуальності, інтеграція яких зумовлює його ефективний саморозвиток в процесі професійно-педагогічної діяльності [1].

При зовнішньому спостереженні технологічна культура розкривається як система особистісних якостей і основних функцій, сформованість яких є основною умовою й передумовою ефективного саморозвитку людини. З внутрішньої точки зору, технологічна культура – це особистісне новоутворення, яке обумовлює становлення людини як цілісності, продуктивність її самореалізації й оптимальність вибору траєкторії

індивідуального професійного розвитку [2]. Високий рівень технологічної культури дозволяє педагогу осмислювати процес саморозвитку як життєву цінність, створювати умови для самопізнання, самовизначення й самореалізації, творчо проявляти свою самобутність.

Отже, технологічна культура відображає вміння педагога здійснювати перехід з філософсько-педагогічного рівня на праксеологічний (діяльнісний) рівень та детермінується не тільки можливістю освоювати розроблені в педагогічній культурі технології, а й власним внеском в їх розвиток, здатністю технологічно втілювати педагогічні стратегії та задуми.

Досягнення високого рівня технологічної культури як особистісного новоутворення пов'язується з наявністю певної категоріальної свідомості. Рівень розвитку свідомості людини, що дозволяє їй співвідносити зміст власної перетворювальної діяльності з природою, суспільством і технологічним середовищем, в узагальненому вигляді представляє технологічну культуру. Тобто під технологічною культурою розуміється ступінь розвитку особистісних якостей майстра виробничого навчання, становлення технологічного світогляду, мислення, майстерності в застосуванні технологічних знань, умінь, придбаних у творчій педагогічній діяльності [3].

Можна стверджувати, що технологічна культура в умовах модернізації професійної (професійно-технічної) освіти виключно важлива як в аспекті проектування педагогічної системи, так і з позицій сучасного високотехнологічного виробництва. У цих умовах діяльність майстра виробничого навчання має здійснюватися через застосовування професійно орієнтованих технологій навчання на основі поєднання соціально й особистісно значимих, прагматичних і духовних цінностей.

Таким чином, технологічна культура є одним з найважливіших компонентів професіоналізму педагога, а регіональні навчально- (науково-) методичні центри професійно-технічної освіти мають можливості для її розвитку, які необхідно використовувати у вирішенні завдань сучасної професійної (професійно-технічної) освіти.

Література:

1. Кияшко И. С. Формирование технологической культуры у будущих учителей технологии в контексте регионального подхода Текст.: дис. канд. пед. наук / Кияшко И.С. – Благовещенск, 2005. – 185с.
2. Симоненко В. Д. Технологическая культура и образование (культурно-технологическая концепция развития общества и образования). – Брянск: Издательство БГПУ, 2001. – 214 с.
3. Шамралюк О.Л. Технологічна культура майстра виробничого навчання аграрного профілю : методичний посібник / О.Л. Шамралюк. – Хмельницький: 2019. – 148 с.

Артюшина Марина

доктор педагогічних наук, професор,

завідувач кафедри педагогіки та психології

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима

Гетьмана»

ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО ЦИКЛУ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ

Професійне становлення фахівця припускає цілісний розвиток його особистісних властивостей, важливих для майбутньої професійної діяльності. Одним з інтегративних понять, що відображує результативність професійної підготовки, є поняття професійної культури. У сучасних умовах фахівець має бути не лише підготовленим для вирішення різноманітних професійних завдань, а й проявляти позитивне ставлення до професійної діяльності, мати сформовану систему професійних цінностей, цілей, прагнути до самовдосконалення. Отже, гостро постає необхідність розвитку професійної культури майбутніх фахівців.

Проблема професійної культури привертає увагу багатьох українських науковців. Більшість досліджень присвячені формуванню професійної культури фахівців певних галузей. Зокрема, проблемами розвитку професійної культури майбутніх педагогів займалися В. М.Гриньова [1], Л. Г. Настенко [4] та ін. Формування професійної культури майбутніх фахівців економічного профілю висвітлено у працях М.Г.Коляди [2], Р. В. Миленкової [3], О.А.Пілевич [5] та ін. В окремих дослідженнях вивчається формування професійної культури фахівця у процесі психолого-педагогічної підготовки. Зокрема, О. В. Уваркіна розглядає формування комунікативної культури студентів вищих медичних закладів освіти в процесі вивчення психолого-педагогічних дисциплін [7].

Про важливість та доцільність психолого-педагогічної підготовки студентів свідчить значна кількість наукових праць, присвячена даній проблематиці (Т. Б. Поясок, М. В. Фоміна, Т. Л. Шепеленко, Р. К. Серьожнікова

та ін. Дослідниками було доведено важливість викладання психолого-педагогічних дисциплін для формування і розвитку особистих та соціальних якостей майбутніх фахівців, їхнього успішного професійного зростання, підвищення ефективності професійної підготовки у закладах вищої освіти.

У даній публікації буде розглянуто роль психолого-педагогічної підготовки у розвитку професійної культури студентів.

Запровадження психолого-педагогічної підготовки в університетах України пов'язано із запровадженням у 90-х роках XX ст. стратегії на гуманітаризацію вищої освіти, що відображена у Державній національній програмі «Освіта» («Україна XXI століття») (1993 р.) та Національній доктрині розвитку освіти (2002 р.). Відповідно усім закладам вищої освіти було рекомендовано ввести у плани підготовки фахівців психолого-педагогічний цикл дисциплін. Найчастіше у планах підготовки була представлена базова дисципліна «Психологія та педагогіка», однак за власним рішенням заклади могли запроваджувати й інші дисципліни психолого-педагогічного циклу, а в окремих випадках й надавати студентам додаткову спеціалізацію викладача певного профілю, відповідного їхньому основному фаху.

Психолого-педагогічна підготовка суттєво доповнює основне фахове спрямування за рахунок формування професійно значущих особистісних властивостей, забезпечення інтенсивного особистісного розвитку тих, хто навчається, сприяє успішній соціалізації студентів та адаптації до професійної діяльності, дозволяє подолати можливі проблеми і суперечності в житті молодшої людини, сприяє кращій успішності навчання у закладах вищої освіти. Особливу цінність вона має й для розвитку професійної культури майбутніх фахівців.

За В. А. Семиченко, сутність процесу формування професійної культури полягає в тому, щоб допомогти майбутньому спеціалісту зрозуміти сутність обраної професії, її вимоги до виконання, цілі, зміст і функції професійної діяльності, можливі індивідуальні стратегії виконання професійних обов'язків, специфіку професійної майстерності та шляхи оволодіння нею, прийоми

творчої адаптації до змісту та структури професійної діяльності [6, С. 114]. Саме цих цілей дозволяє досягти вивчення базових і поглиблених психолого-педагогічних дисциплін у ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» (далі КНЕУ). Дисципліна «Психологія та педагогіка», що є базовою для багатьох спеціальностей і спеціалізацій, дозволяє студенту усвідомити себе як суб'єкта пізнавальної та навчальної діяльності, дослідити свої індивідуальні психологічні властивості, визначити стиль навчальної діяльності. Вибір студентами додаткового психолого-педагогічного циклу для отримання додаткової спеціальності викладача економіки чи права, дозволяє вивчити дисципліни «Психологія діяльності та навчальний менеджмент» (мета - пізнання себе як суб'єкта діяльності, насамперед професійної, та набуття базових навичок управління розвитком у спільній діяльності), «Психологія спілкування» (мета – набуття навичок ефективного спілкування, зокрема, у професійній діяльності), «Педагогічна риторика» (мета – формування здатності до публічних виступів у викладацькій та основній фаховій діяльності) тощо.

На жаль, сьогодні ми можемо спостерігати тенденцію до скорочення кількості та обсягу психолого-педагогічних дисциплін у закладах вищої освіти. Загальне зменшення контингенту студентів призвело до перевищення обсягів викладацького складу і зменшення педагогічного навантаження, що змушує кафедри переглядати навчальні плани на користь власних дисциплін. Відповідно у багатьох навчальних планах КНЕУ взагалі зникає гуманітарна складова. Вважаємо таку ситуацію неприпустимою, оскільки професійна підготовка зводиться до формування суто професійних компетентностей та обмежує можливість забезпечення цілісного розвитку особистості майбутнього фахівця та формування його професійної культури.

Для з'ясування думки студентів щодо необхідності вивчення циклу психолого-педагогічних дисциплін було проведене опитування. В опитуванні взяли участь студенти другого курсу Юридичного інституту КНЕУ. Дослідження проводилося на завершенні навчального року, коли студенти вже

вивчили три дисципліни психолого-педагогічного циклу: «Психологію та педагогіку», «Педагогічну риторичку» та «Психологію спілкування». Студентам пропонувалося анонімно оцінити корисність вивчення даних дисциплін для майбутньої професійної діяльності та необхідність для роботи саме за фахом, якість викладання, отримання необхідних знань та вмінь та відповідність початковим очікуванням. Для оцінювання було запропоновано скористатися 10-бальною шкалою, де 10 – максимальна оцінка (задоволеність), 1 – мінімальна. Відповідно було отримано такі середні оцінки за кожним критерієм:

- корисність для майбутньої професійної діяльності – 9,03;
- необхідність для вивчення студентами даної спеціальності – 8,88;
- якість викладання – 9,41;
- отримання необхідних знань та вмінь – 8,83;
- відповідність очікуванням – 8,88.

Отже, студенти високо оцінили важливість психолого-педагогічної підготовки. Додатково їм було запропоновано відповісти на запитання «Чи порекомендували б ви вивчення дисциплін психолого-педагогічного циклу майбутнім студентам КНЕУ?», на яке 100% опитаних відповіли позитивно.

Таким чином, психолого-педагогічна підготовка є важливою складовою сучасної фахової підготовки, дозволяє наповнити процес професійного навчання особистим контекстом, сприяє формуванню професійної культури майбутніх фахівців.

Література:

1. Гриньова В. М. Формування педагогічної культури майбутнього вчителя: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04 / Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. Київ, 2001. 380 с.
2. Коляда М. Г. Формирование информационной культуры будущих экономистов в профессиональной подготовке: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Донецкий ин-т социального образования. Донецк, 2003. 208 с.

3. Миленкова Р. В. Формування інноваційної культури майбутніх фахівців банківської справи: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Ун-т менеджменту освіти АПН України. Київ: УМО АПНУ, 2008. 210 с.
4. Настенко Л. Г. Педагогічні умови культурологічної підготовки майбутнього вчителя: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01 / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2002. 21 с.
5. Пілевич О. А. Формування професійної культури майбутніх фахівців з фінансів і кредиту в коледжах. Науковий вісник Ін-ту проф.-техн. освіти НАПН України. Професійна педагогіка: зб. наук.пр. Київ, 2017. № 14. С. 117–22.
6. Семиченко В. А. Пути повышения изучения психологии / В. А. Семиченко. Київ. : Магістр-S, 1997. 124 с.
7. Уваркіна О. В. Формування комунікативної культури студентів вищих медичних закладів освіти в процесі вивчення психолого-педагогічних дисциплін: автореф. дис. ... канд. пед. наук.: 13.00.04/ Ін-т вищ. освіти АПН України. Київ, 2003. 22 с.

УДК 378.374:614.2

Білоусова Наталя

представник з дослідження ринку

та вивчення суспільної думки, представництво

«Вьорваг Фарма ГмбХ і Ко. КГ» в Україні

nabel@ua.fm

ОСВІТНЯ ФУНКЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МЕДИЧНОГО ПРЕДСТАВНИКА

Професійна діяльність завжди пов'язана з певним родом занять, трудовою діяльністю (фахом, спеціальністю), що вимагає певних знань і навичок і є джерелом існування для людини, тобто з професією [Ошибка! Неизвестный аргумент ключа., с. 62] – областю суспільного розподілу праці, своєрідним процесом трудової діяльності, для виконання якої необхідна професійна кваліфікація та рівень компетентності працівників, усвідомлення ними своєї належності до професійного співтовариства [Ошибка! Неизвестный аргумент ключа., с. 39].

Для медичних представників професійна діяльність кореспондує з фармацевтичною діяльністю, що характеризується як сфера науково-практичної діяльності в охороні здоров'я. Вона охоплює маркетингові дослідження фармацевтичного ринку, визначення потреби в окремих препаратах, науковий пошук отримання ЛП (лікарських препаратів), дослідження щодо створення лікарських препаратів, усебічне вивчення їх властивостей, включаючи безпеку та специфічну дію, розроблення відповідної науково-технічної документації, аналіз препаратів, стандартизацію, реєстрацію, виробництво, контроль якості, умови зберігання, інформацію з постачання, реалізації та застосування ліків, фармацевтичну опіку, підготовку та перепідготовку фармацевтичних кадрів, а також керівництво фармацевтичних підприємств та їх структурними підрозділами. Світовий досвід показує, що діяльність, пов'язана з виробництвом та обігом ліків, враховуючи особливості її впливу на стан і

здоров'я людини, виділяється в специфічну групу діяльності – фармацію. При цьому чим більше діяльність людини наближена до індивідуального виготовлення або відпуску ліків, тим вищі вимоги висуваються до рівня кваліфікації спеціаліста [Ошибка! Незвестный аргумент ключа].

Фармацевтична діяльність є багатоплановою, передбачає залучення різних груп діяльності у науково-практичній роботі, які забезпечують виробництво, оптовий та роздрібний продаж лікарських препаратів. Йдеться про:

діяльність, що здійснюється виключно спеціалістами з фармацевтичною освітою (виготовлення, зберігання, відпуск ліків в аптеках; керівництво аптеками, аптечними складами та їх структурними підрозділами);

діяльність, що здійснюється як спеціалістами з фармацевтичною освітою, так і лікарями, хіміками, біологами, технологами та ін. (дослідження щодо створення ліків, розроблення науково-технічної документації, аналіз та стандартизація ліків, реєстрація ліків, промислове виробництво лікарських препаратів, контроль якості ліків, інформація про ліки та ін.);

діяльність, яка не потребує обов'язкової роботи спеціалістів фармації та медицини (вивчення фармацевтичного ринку, просування ліків, імпорту-експорту ліків, керівництво суб'єктами господарювання, діяльність щодо представництва фармацевтичних підприємств, безпечне знищення медикаментів, координація фармацевтичної системи, діяльність щодо навчання у сфері фармації) [Ошибка! Незвестный аргумент ключа]. Спираючись на характеристику фармацевтичної діяльності та результати проведеного дослідження, правомірним буде твердження про багатофункціональність професійної діяльності медичних представників.

Однією з функцій медичного представника є освітня. Забезпечуючи єдиний зв'язок між галузями охорони здоров'я і фармацевтичним бізнесом, вони не тільки вивчають фармацевтичний ринок і просувають лікарські препарати (маркетингова функція), але й навчають. Працюючи з окремими препаратами або їх групами, за виділеною територією та зі

споживачами (оптовими фірмами, аптеками, лікувально-профілактичними закладами, категоріями хворих), під час індивідуальних візитів вони інформують (інформаційно-комунікаційна функція) фахівців охорони здоров'я (лікарів, провізорів, менеджерів оптових фірм та ін.) про нові лікарські препарати компанії, нагадують про вже відомі препарати та порівнюють їх властивості і механізми дії, фіксують у свідомості фахівців переваги; обговорюють призначення препарату в схемах лікування тощо. При цьому актуалізуються нові знання суб'єктів взаємодії, визначається вектор їх партнерської співпраці. Нова інформація про лікарські препарати доноситься медичним представником до лікарів і провізорів на конференціях, круглих столах під час презентацій, проведення лекцій. Нині значна увага приділяється роботі з хворими. Наприклад, при підтримці керівництва фармацевтичної компанії (представництва) та за участю лікарів-ендокринологів медичні представники проводять консультації для хворих діабетом безпосередньо в аптеках, поліклініках, амбулаторіях. За участю медичних представників працюють «Школи діабету», на заняттях яких навчають пацієнтів самоконтролю харчування при цукровому діабеті I та II типу, самостійному вимірюванню цукру крові і введенню різної кількості одиниць інсуліну в залежності від тяжкості перебігу захворювання. На цих заняттях медичні представники і лікарі значну увагу приділяють насамперед попередженню та профілактиці ускладнень цього захворювання – догляд за ногами, дієтичне харчування, профілактичний прийом ліків.

Отже, освітня функція в професійній діяльності медичного представника є наскрізною, вона реалізується під час виконання інших – інформаційної, комунікаційної, маркетингової, презентаційної тощо.

Література:

1. Новий тлумачний словник української мови у 3 т. Т. 3 / уклад. В. Яременко, О. Сліпущко. Київ: Аконіт, 2005. 927 с.
2. Прищак М. Д., Лесько О. Й. Психологія управління в організації. Вінниця, 2016. 141 с.

3. Фармацевтична енциклопедія. URL: <https://www.pharmencyclopedia.com.ua/article/309/farmaceutichna-diyalnist>. Дата звернення: 11.05.2019.

УДК 378

Бовкун Марія

студентка II курсу спеціальності «Право»

Науковий керівник:

Кожем'яко Н. В., к. пед. н.

Ірпінський державний коледж економіки та права

mariabovkun1802@ukr.net

ПРОБЛЕМИ СЬОГОДЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Модернізація та реформування освіти у системі сучасних загальноєвропейських тенденцій ставить перед викладачами, ученими, державними та громадськими діячами завдання підготовки молоді, що має базуватися на кращих досягненнях як української, так і світової педагогічної науки, історії та культури [2].

Дана тема є доволі актуальною для сьогодення, так як перед сучасною професійною освітою постає ряд проблем, які не дають «дорогу» її повноцінному розвитку.

Проблема якості професійної освіти активно вирішується європейською спільнотою впродовж останніх десятиліть. Необхідність та хід реформування системи професійної освіти України, її удосконалення і підвищення рівня якості є однією із актуальних проблем на шляху до євроінтеграції.

Питанню проблем розвитку професійної освіти присвячено праці таких дослідників, як: Н. Ничкало, С. Ніколаєнка [4], А. Беляєвої, Г. Кругликова, В. Радкевич, О. Гаврилюк [1, с. 32].

На сьогодні Україна чітко визначила орієнтир на входження в освітній і науковий простір Європи, а для цього необхідно здійснювати модернізацію освітньої діяльності в контексті європейських вимог.

Упродовж останнього часу престижність та популярність професійної освіти в сучасному суспільстві поступово знижувалася через ряд причин, а саме:

- 1) відсутність інвестицій у модернізацію системи професійної освіти;
- 2) невідповідність між попитом і пропозицією, якістю підготовки кадрів і потребами ринку праці у професійних кваліфікаціях;
- 3) недосконалість системи професійної орієнтації та кар'єрного консультування молоді і дорослих.

Проблеми у професійній освіті ще посилюються внаслідок глобальних проблем сучасності: демографічний спад як в Україні, так і за кордоном, сплеск робочої міграції, високі соціальні запити молоді щодо привабливості робочого місця, доступність отримання освіти за кордоном, зростання впливу соціальних мереж на вибір роду занять та стилю життя.

На часі системна модернізація професійної освіти і навчання, що створить передумови для сталого розвитку суспільства, підвищення конкурентоспроможності економіки країни, професійного зростання та самореалізації особистості.

Перед сучасністю постає безліч освітніх питань, які потребують негайного вирішення, наприклад:

- неврегульоване розмежування повноважень у сфері управління та у фінансуванні розвитку професійної освіти;
- недостатній рівень управлінської культури в освітній сфері професійної освіти керівників закладів освіти;
- невідповідність якості та напрямів професійної підготовки, рівнів кваліфікації здобувачів професійної освіти потребам ринку праці та запитам особистості;
- низький рівень престижності робітничих професій та професійних кваліфікацій.

Оскільки освіта закладає професійні, психологічні, соціальні передумови розвитку нації, її реформування є першим кроком до формування людини нового мислення та розвитку суспільства знань [3].

Отже, можна сказати, що саме вище зазначені проблеми заважають ефективному розвитку та повноцінному функціонуванню системи професійної освіти та навчання як основи економічного добробуту держави, складової сталого розвитку суспільства, запоруки професійної самореалізації та неперервного професійного розвитку особистості впродовж життя відповідно до її інтересів та потреб економіки України.

Література:

1. Гаврилюк О. Сучасні технології навчання – оновлення освітнього процесу в профтехучилищі. Рідна школа. 2000. № 12. С. 32-35
2. Гончаренко С.У., Ничкало Н. Г. Державні стандарти професійної освіти: теорія і методика. Економічні науки. Хмельницький, 2012. Т. 2. 334 с.
3. Козак Т. Інформаційна модель освітньої діяльності вищого навчального закладу III-IV рівня акредитації. Нові технології навчання : наук.-метод. зб. Київ: НМЦ ВО, 2003. Вип. 35. С. 201-215.
4. Ніколаєнко С. Інноваційний розвиток профтехосвіти. Професійно-технічна освіта. 2007. № 3. С. 5-7.

УДК 378.147

Булавина Олена

доцент кафедри педагогіки та психології,

кандидат економічних наук

ДВНЗ «Київський національний економічний університет

імені Вадима Гетьмана»

bulavina29@i.ua

«Тренінг розвитку економічного мислення» - інноваційна технологія формування компетентності бакалаврів професійної освіти

Висока конкуренція на ринку освітніх послуг обумовила необхідність диверсифікації освітньо-професійних програм та включення до переліку компетентностей, що набудуть випускники по закінченню вищого начального закладу, не тільки професійних, але й достатньої кількості особистісних вмінь та навичок. Серед них і соціальна компетентність, яка включає так звані «soft-skills», тобто комунікабельність, емпатію, вміння працювати в команді, і, особливо, навички мислення: критичність, вміння генерувати нові ідеї, вміння приймати рішення, когнітивна гнучкість. А відтак, за наявності приблизно однакової бази сформованих професійних компетентностей, конкурентні переваги випускника університету будуть забезпечувати особистісні компетентності та їх синергетичність.

Саме тому за наявності стандартів вищої освіти в процесі розробки сучасних конкурентних освітньо-професійних програм потрібно враховувати аспекти методичного характеру, тобто пропонувати застосування таких форм і методів економічного навчання, які б стимулювали формування та розвиток конкурентних вмінь та навичок випускників у порівнянні з аналогічними програмами та компетентностями. І в цьому ракурсі процес мислення особистості є центром означеного кола завдань. На наше переконання, найефективнішим буде стимулювати формування та розвиток економічного мислення як різновиду професійного, практичного мислення студентів

економічних спеціальностей та певних його характеристик. Причому це можна робити як в процесі викладання майже кожної дисципліни, особливо практичного циклу підготовки бакалаврів, шляхом упровадження завдань, спрямованих на розвиток економічного мислення, а також в межах спеціальних інноваційних навчальних дисциплін, особливістю яких буде впровадження методичного інструментарію, тобто технік, прийомів та методів мислення.

Прикладом успішної реалізації зазначеної автором пропозиції є підготовка фахівців бакалаврського рівня за освітньо-професійною програмою «Економічна та бізнес-освіта» спеціальності «Професійна освіта (Економіка)» спеціалізації «Економіка» у ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана». Дана програма вдало поєднує педагогічну та економічну складові. Крім того, в неї наскрізно імплементовані методики розвитку економічного мислення, що здійснюють мультиплікативний ефект під час проходження студентами педагогічної практики (див. рис. 1[1, с. 150]).

Рис. 1. Система підготовки бакалаврів освітньо-професійної програми «Економічна та бізнес-освіта» у КНЕУ з урахуванням інноваційних дисциплін

Отже, на початку навчання студенти отримують знання, вміння та навички з двох великих блоків дисциплін: психолого-педагогічних та

економічних. На третьому курсі вони вивчають дисципліну «Методика професійного навчання», де головним є навчитися передавати ЗУНи іншим. Далі студенти проходять «Тренінг розвитку економічного мислення», розвиваючи тим самим власне економічне мислення як різновид професійного мислення та здобуваючи досвід тренінгової роботи. До речі, навіть у ВНЗ економічного профілю такий тренінг є унікальним та проводиться тільки для студентів спеціальності «Економічна та бізнес-освіта». Він містить методики діагностування модальності мислення, блоки технік та прийомів розвитку логічного, творчого та збалансованого економічного мислення, що призводить до зростання як його продуктивності, так й ефективності. І наприкінці навчання студенти вивчають дисципліну «Економічна дидактика», де отримують вміння тренувати економічне мислення інших та підвищувати ефективність методики професійного навчання в цілому, тобто завершують формувати компетентність педагога професійного навчання за участю викладачів кафедри педагогіки та психології.

Таким чином, випускники нашої програми здатні здійснювати професійну діяльність у двох сферах [2]:

- **педагогічній** - викладання економіки, тренінгова робота, коучинг, соціально-виховна діяльність, організаційна, методична та консультативна робота, проектна та громадська діяльність у сфері освіти;

- **економічній** - адміністративна робота, менеджмент, навчання персоналу, консультування у сфері бізнесу, продаж освітніх послуг, логістика, підприємницька, проектна та громадська діяльність у сфері бізнесу.

Конкурентні переваги фахівців спеціальності «Професійна освіта (Економіка)», з одного боку, забезпечить дуальності їх підготовки, а з іншого, тренуване економічне мислення, що буде характеризуватися сформованими специфічними рисами, такими як аналітичність, науковість, критичність, зваженість, системність, прогностичність, креативність, конструктивність та інноваційність, а їх неповторне поєднання сприятиме успішності професійної діяльності.

Література:

1. Булавіна О.А. Розвиток економічного мислення: модель впровадження у практику підготовки бакалаврів професійної освіти (Економіки)// Сучасний рух науки: тези доп. VI міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 4-5 квітня 2019 р. – Дніпро, 2019. – С. 148 – 152.
2. Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, 2018 Кафедра педагогіки та психології [on-line] (Останнє оновлення 08 травня 2019) Доступно: <<http://kneu.edu.ua>> [Дата звернення 10 травня 2019].

УДК 377.36:004]:37.041.044-022.316

Варава Ірина

викладач суспільно-гуманітарних дисциплін

Коледж інформаційних технологій та землевпорядкування

Національного авіаційного університету

аспірант ІПТО НАПН України

Varavairina8@gmail.com

ВИЯВЛЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО ФАХОВОГО САМОВДОСКОНАЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ТЕХНІКІВ- ПРОГРАМІСТІВ

Підготовка студентів закладів передвищої освіти неможлива без використання сучасних технологій навчання. Уже сьогодні затребувані освітяни, які здатні розв'язувати такі завдання: створення освітніх траєкторій; розробка он-лайн курсів, ігропрактичних інструментів і методик, віртуальних світів для навчання, програм навчання та перепідготовки дорослих; розробка і супроводження освітніх онлайн-платформ; організація проектної роботи; проведення ігрових освітніх заходів; розвиток метакомпетентностей (командна робота, системне мислення, ощадливе виробництво та ін.) тощо. З розвитком сучасних інформаційно-комунікаційних технологій суттєво змінилися і педагогічні технології. Частина з них отримала новий поштовх завдяки створенню сервісів, що дозволяють їх реалізовувати в умовах цифрового середовища. Відповідно до технологічного розвитку суспільства, процесу інтеграції інформаційно-комунікаційних технологій у навчальний процес та важливості підготовки до педагогічної діяльності, яка є невід'ємною складовою роботи ІТ-фахівців, змінюються вимоги до компетентності викладача.

На основі вивчення наукової літератури з філософії, соціології, психології, педагогіки, нормативно-правових документів нами розроблено й обґрунтовано теоретичну модель фахового самовдосконалення майбутніх техніків-програмістів, структуру якої складають компоненти: *мотиваційно-*

ціннісний (прагнення до формування і подальшого розвитку морально-етичних цінностей, які сприяють досягненню високих показників професійної діяльності), *пізнавально-актуалізуючий* (розвиток системи знань, практичних умінь і навичок фахівця, оптимізації способів власного мислення), *операційно-діяльнісний* (удосконалення практичних умінь і навичок фахівця), *управлінський* (індивідуальне управління розвитком власних якостей та здібностей, програмування та об'єктивація власних потенцій з метою досягнення професійних цілей) [1]. Зміст кожного з означених компонентів слугує орієнтиром у розробленні програми формування готовності до фахового самовдосконалення майбутніх техніків-програмістів.

Для ефективного впровадження даної моделі вважаємо за необхідне визначити педагогічні умови формування готовності до фахового самовдосконалення майбутніх техніків-програмістів.

У своєму подальшому дослідженні під поняттям «педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх техніків-програмістів», будемо розуміти сукупність обставин, методів (прийомів), засобів, заходів, організаційних форм, які сприяють активізації навчально-пізнавальної діяльності, самостійності, ініціативності, професійного інтересу майбутніх молодших спеціалістів та надають можливість найбільш ефективно реалізувати розроблену структурно-функціональну модель.

Для виявлення ключових факторів, що впливають на процес формування готовності до фахового самовдосконалення майбутніх техніків-програмістів, нами було здійснено експертне оцінювання значущості факторів впливу на якість підготовки випускників коледжу зі спеціальності 123 «Комп'ютерна інженерія» у процесі професійної підготовки. Таким чином було визначено перші місця для тих факторів, які набрали найменшу суму рангів. Це: перше місце: «Зарплата педагогічних працівників», «Організація практичного навчання», «Зміст освіти», «Навчально-методичне забезпечення»; друге місце: «Фінансове забезпечення студента» та «Створення ІОС (інформаційно-освітнього середовища)».

Результати проведеного дослідження щодо виявлення педагогічних умов формування готовності до фахового самовдосконалення майбутніх техніків-програмістів ілюструють першочергову потребу в зміні самого змісту освіти; створенні сучасного навчально-методичного забезпечення, орієнтованого на практичне навчання; та забезпеченні гідного рівня заробітної плати педагогічних працівників.

Література:

1. Варава І. П. Педагогічне моделювання фахового самовдосконалення майбутніх техніків-програмістів. «Освітній простір України». Науковий журнал ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Педагогічні науки. Івано-Франківськ, 2018. Вип. 14. С. 58-64.

УДК 378.091.33 (4ЕС)

Вовк Ніна

викладач вищої категорії

Ірпінський державний коледж економіки та права

trayduk@ukr.net

ВИКОРИСТАННЯ ПРОГРЕСИВНИХ ІДЕЙ ДОСВІДУ ПІДГОТОВКИ ОСОБИСТОСТІ В КОНТЕКСТІ ГАРМОНІЗАЦІЇ ОСВІТНІХ СИСТЕМ В ЄС

В умовах розбудови української держави та модернізації освітнього простору, орієнтованого на Європейську інтеграцію, особливої актуальності набуває проблема підготовки висококваліфікованих фахівців, що відповідають сучасним вимогам щодо підвищення якості освіти студентів ЗВО. Одним із шляхів вирішення даної проблеми є оволодіння окремими елементами знань, умінь і навичок, а також його особистісне самовдосконалення, активізація життєвої позиції та виховання таких якостей, як: цілеспрямованість, критичність, строгість в доведеннях, прийняття вмотивованих рішень (логічних умовиводів), тактовність, комунікабельність, справедливість тощо.

Стратегії формування освітніх парадигм у сучасному світі постають як фундаментальний компонент суспільного прогресу. [2;168-169] Освіта за своїм сутнісним змістом і державною вагомістю належить до тих складових суспільного життя, яка характеризується у знакових параметрах соціальної інфраструктури, що визначають рівень розвитку і політичний, соціальний, економічний та культурний імідж будь-якої країни.

В історії формування педагогічних ідей чільне місце належить новітній педагогіці сучасної Північної Америки і Західної Європи. Традиціоналістична дидактична парадигма соціопедагогічних концепцій Ж.Мажо, Л.Кро, П.Бурдьє, Ж.Капеля, Ж.Фурастьє, Г.Кевелті, Д.Равича, Ч.Фінна, раціоналістичні моделі Б.Блума, Р.Ганьє, Б.Скіннера, феноменологічні погляди А.Маслоу, А.Комбса,

К.Роджерса, Ж.Піаже та ін. репрезентують основні напрями формування сучасної зарубіжної педагогіки.

Особистість формується тоді, коли студенти в змозі самостійно вирішувати різні завдання. Існує думка, що модель фахівця складається з двох частин: моделі особистості (якості фахівця) і моделі підготовки (кваліфікаційна характеристика, зміст і технологія підготовки).[3;21-22]

Професійне становлення майбутнього фахівця є поетапним моментом індивідуально-особистісного розвитку. Перший етап - коли у студента почалась професійна підготовка, але ця підготовка, ще не дійшла до завершення. Другий етап - коли студент приступив до практики. У нього є можливість застосовувати набуті теоретичні знання, удосконалити свій професіоналізм.

У ході лонгітюдного дослідження було встановлено, що на студентський вік припадає найвища можливість розвитку інтелектуального комплексу, сенсорних процесів і сприймання, загальної реактивності й нейродинаміки, найбільша пластичність в утворенні складних психомоторних й інших навичок. У юнацькому віці проявляється найвища швидкість оперативної пам'яті й переключення уваги, здатність до розв'язання вербально-логічних задач тощо. Це „золота пора" людини щодо високого розвитку комплексу функціональних рівнів, досягнення найвищих результатів, які ґрунтуються на всіх попередніх процесах її біологічного, психологічного та соціального розвитку [1;11-18]. Варто відзначити, що особистість студента розвивається і змінюється впродовж навчання. У вищій школі виховання інтересу й любові до обраної професії досягається шляхом вироблення у студентів правильного уявлення про суспільне значення та зміст роботи в майбутній галузі діяльності, про закономірності її розвитку.

Зазвичай, відбувається це таким чином:

- формування у кожного студента впевненості у своїй професійній придатності, а також свідомого розуміння необхідності оволодіння всіма дисциплінами, видами підготовки, передбаченими навчальним планом даного вузу;

- вироблення прагнення слідувати за всім прогресивним у діяльності провідних спеціалістів;
- вміння направляти все самовиховання на користь роботі, постійно поповнюючи свої знання [3;510-512]

Можна робити такі висновки, що становлення особистості та її професіоналізм реалізується в професійній діяльності. Одним з найважливіших компонентів професійності майбутнього фахівця є професійна компетентність. Формування особистісних якостей майбутніх фахівців під час навчання є сьогодні однією з головних цілей підготовки кваліфікованих фахівців. При використанні ділових ігор формується комплекс навичок та умінь, що сприяє формуванню особистості.

Література:

1. Бех І. Д. Категорія становлення в контексті розвитку «образу Я» особистості / І. Д. Бех // Педагогіка і психологія. – 2002. – № 3. – С. 9-21
2. Кокун О.М. Теоретичні та практичні засади психологічного забезпечення професійного становлення особистості // Матеріали II Всеукраїнського психологічного конгресу, присвяченого 110 річниці від дня народження Г.С. Костюка (19 – 21 квітня 2010 р.). – Т. III. – К.: ДП «Інформаційно–аналітичне агентство», 2010. – С. 167 – 171.
3. Матвієнко О.В. Стратегії освітніх реформ у країнах ЄС: тенденції та проблеми // Наук. вісник кафедри ЮНЕСКО КНЛУ. (LINGUAPAX–VIII). Мова, освіта, культура: наукові парадигми і сучасний світ. - Вип. № 6.— К.: вид. центр КНЛУ, 2002. – С.510–512.
4. Мова Л.В. Психологічні особливості забезпечення особистісної самореалізації майбутніх психологів у процесі фахової підготовки: Автореф. дис... канд. психол. наук: 19.00.07 / Національний педагогічний ун-т ім. М.П.Драгоманова. – К., 2003. – 20с.

Гончарук Ірина

студентка групи П-32

Ірпінський державний коледж економіки та права

arina_honcharuk@ukr.net

Іліка Н.Д.

викладач ІДКЕП

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Реформування освіти в системі сучасних загальноєвропейських тенденцій ставить перед українською інтелігенцією, зокрема педагогами, ученими, державними та громадськими діячами, завдання підготовки молоді, що має ґрунтуватися на кращих досягненнях світової та української педагогічної науки, історії та культури [1]. Одним із головних напрямів реформування професійної освіти України сьогодні є модернізація її за європейським зразком з метою приведення вищої освіти до єдиних стандартів та критеріїв. Перехід нашої держави до демократичного суспільства та до змін у ринкових відносинах потребує істотних змін у свідомості людини. Оскільки освіта закладає професійні, психологічні, соціальні передумови розвитку нації, її реформування є першим кроком до формування людини нового мислення та розвитку суспільства знань [2].

Проблема якості професійної освіти активно вирішується європейською спільнотою впродовж останніх десятиліть. Необхідність та хід реформування системи професійної освіти України, її удосконалення і підвищення рівня якості є однією із актуальних проблем на шляху до євроінтеграції.

Рух до Європейського освітнього простору передбачає блок змін, які стосуються і назв предметів, і методик викладання, й оцінки знань, формування компетентностей самих студентів. Однак, тільки таким шляхом можливо досягнути мобільності як студента, так і викладача у сучасному освітньому просторі [3].

Розвиток професійної освіти передбачає набуття такої якості, що відповідає потребам особистості студента, вимогам суспільства та забезпечує інтеграцію у світовий освітянський простір. У сучасних умовах ринку праці до них висуваються нові вимоги: високий рівень теоретичної підготовки, сформований рівень соціальної зрілості, висока ефективність в ситуаціях невизначеності, швидка адаптація до умов робочого середовища. Тому професійна освіта в Україні повинна бути якісною, майбутній фахівець зобов'язаний вміти постійно розвиватись та самовдосконалюватись, щоб роботодавець був упевнений у його компетентності та професіоналізмі, а вищі навчальні заклади повинні звертати увагу на аспекти професійної підготовки студентів з урахуванням умов зовнішнього середовища, зокрема вимог ринку праці. Професійна підготовка майбутнього фахівця – це педагогічний процес професійної освіти, результатом якого є формування його готовності до трудової діяльності. Він проявляється у формах активності та визначає здібності ставити перед собою професійні цілі, обирати способи їх досягнення, здійснювати самоконтроль за виконанням власних дій і прогнозувати шляхи підвищення продуктивності роботи у професійному напрямку. Усе це формується за допомогою стандартів професійної освіти щодо опанування даного фаху та особистих якостей студента.

Стримуючими факторами розвитку професійної освіти і навчання є недосконалість законодавчих та нормативно-правових актів, що регулюють діяльність цієї галузі, відсутність наукового прогнозу становлення ринку праці в Україні, перекося у формуванні трудових ресурсів, застаріла матеріально-технічна база для професійного навчання, незадовільне методичне забезпечення навчально-виховного процесу.

Важливим завданням сучасної системи професійної освіти і навчання є підвищення якості підготовки кваліфікованих робітників. Роботодавці хочуть одразу мати виробничий персонал високої кваліфікації та ще й із досвідом роботи. Але ці вимоги ніяк не підкріплюються їхніми діями: вони, як правило, нічого не роблять для зміцнення навчально-виробничої та матеріально-

технічної бази як у професійних навчальних закладах, так і безпосередньо при підготовці робітничих кадрів на виробництві, неохоче беруть на практику учнів професійних навчальних закладів, а якщо й беруть, то виконану роботу під час практики не оплачують, що є порушенням існуючих в державі законів [4].

В основі програм, що реалізуються закладами професійної освіти, закладені головні мотиви змін в освіті, а саме: гуманізація системи професійної освіти, пріоритет загальнолюдських цінностей особи, підвищення якості освітніх послуг для різних груп населення. Пошук власного шляху розвитку для закладів професійної освіти – це шлях не тільки практичного виживання і пристосування до швидко змінної ситуації в соціумі й освіті, збереження раніше накопиченого досвіду і самозбереження, але і розкриття більш широких можливостей, вихід за межі традиційних використовуваних схем руху.

Отже, нагальною потребою є впровадження нових моделей державно-громадського управління підготовкою кваліфікованих робітників з необхідністю підвищення ролі і відповідальності соціальних партнерів за реалізацію кадрової політики в регіоні. Будь-який приріст ефективності професійної освіти в майбутньому буде пов'язаний із подальшим розвитком системи в напрямку децентралізації та орієнтації на попит. Тож місцевим урядам треба не тільки скаржитися на недофінансування із центру, але й робити висновки та рішучі кроки в напрямку оптимізації мережі закладів професійної освіти і приводити їхні освітні програми у відповідність до потреб регіональної промисловості.

Література:

1. Державні стандарти професійної освіти: теорія і методика / С. У. Гончаренко, Н. Г. Ничкало, В. Л. Петренко; під ред. Н. Г. Ничкало. – Хмельницький : Технологічний ун-т Поділля, 2002. – 334 с.
2. Козак Т. Інформаційна модель освітньої діяльності вищого навчального закладу III-IV рівня акредитації / Т.Козак // Нові технології навчання : Наук.-метод. зб. / Ред. кол. : В.О. Зайчук (головний редактор), О.Я.

Савченко, М.Ф. Дмитриченко та ін. – К. : НМЦ ВО, 2003. - Вип. 35. – С. 201-215.

3. Ніколаєнко С. Вища освіта – джерело соціально-економічного і культурного розвитку суспільства / С. Ніколаєнко. – К. : Знання, 2005. – 319 с.

4. ГРОНУ звітує, рекомендує, вимагає // Освіта України. – 2010. – № 18 – 19. – С. 4.

Гужва Ганна

викладач іноземної мови

Ірпінський державний коледж економіки та права

annaganna23@ukr.net

СУЧАСНА РЕАЛІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ЧЕРЕЗ СИСТЕМУ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Першочерговим завданням, яке постає перед закладами вищої освіти, є досягнення все більш високої якості освітніх послуг, що є показником оцінки діяльності навчального закладу в освітянському середовищі і в суспільстві в цілому. Отже, особливого значення набуває оволодіння сучасними методиками навчання. Постійно зростаючі обсяги навчального матеріалу поставили питання про більш ефективну організацію навчання, перенесення акцентів з викладення на засвоєння знань студентами та практичний результат. Вирішенню даного завдання сприяють посилення ролі самостійної роботи та пошуку інформації, використання форм роботи із застосуванням комп'ютерних технологій та впровадженню сучасних форм контролю знань.

Системадистанційного навчання дає змогу учасникам освітнього процесу більш ефективно здобувати та контролювати знання в умовах сучасного освітньо-інформаційного середовища. Ця система забезпечує необхідну інформацію в інтерактивному режимі за допомогою використання сучасних інформаційно-комунікативних технологій, які є невід'ємною частиною здобуття знань [3, с. 313].

Унікальність дистанційної форми навчання як для викладачів, так і для студентів полягає в доступності до інформації та перевірки знань студентів в будь-який час, на будь-якій відстані та з будь-якого пристрою за наявності підключення до мережі Інтернет. В умовах великого обсягу навчальної інформації і нестачі часу на її опрацювання та перевірку, сучасна дистанційна

система навчання має певні переваги порівняно з «класичною» формою навчання [2, с. 287].

Отже, характерними рисами системи дистанційного навчання в умовах закладу вищої освіти є:

- 1) Гнучкість: учні, студенти, слухачі, що одержують дистанційну освіту, в основному не відвідують аудиторних занять, а навчаються у зручний для себе час та у зручному місці. Незначна за часом та обсягом частина навчального процесу дистанційної освіти може здійснюватись заочною формою.
- 2) Модульність: в основу програми дистанційної освіти покладається модульний принцип; кожний окремий курс створює цілісне уявлення про окрему предметну область, що дозволяє з набору незалежних курсів-модулів сформувати навчальну програму, яка відповідає індивідуальним чи груповим потребам.
- 3) Паралельність: навчання здійснюється одночасно з професійною діяльністю (або з навчанням за іншим напрямком), тобто без відриву від виробництва або іншого виду діяльності.
- 4) Велика аудиторія: одночасне використання багатьох джерел навчальної інформації великою кількістю студентів та слухачів, спілкування за допомогою телекомунікаційного зв'язку студентів між собою та з викладачами.
- 5) Економічність: ефективне використання навчальних площ та технічних засобів, концентроване і уніфіковане представлення інформації, використання і розвиток комп'ютерного моделювання повинні призвести до зниження витрат на підготовку фахівців.
- 6) Технологічність: використання в навчальному процесі нових досягнень інформаційних технологій, які сприяють входженню людини у світовий інформаційний простір.
- 7) Соціальна рівність: рівні можливості одержання освіти незалежно від місця проживання, стану здоров'я і соціального статусу.

- 8) Інтернаціональність: можливість одержати освіту у навчальних закладах іноземних держав, не виїжджаючи зі своєї країни та надавати освітні послуги іноземним громадянам і співвітчизникам, що проживають за кордоном.
- 9) Нова роль викладача: дистанційна освіта розширює й оновлює роль викладача, робить його наставником-консультантом, який повинен координувати пізнавальний процес, постійно удосконалювати ті курси, які він викладає, підвищувати творчу активність і кваліфікацію відповідно до нововведень та інновацій.
- 10) Позитивний вплив на студента: підвищення творчого та інтелектуального потенціалу людини, що одержує дистанційну освіту, за рахунок самоорганізації, прагнення до знань, використання сучасних інформаційних та телекомунікаційних технологій, вміння самостійно приймати відповідальні рішення [1].

Придбання нових знань і навичок, практично корисних і застосовуваних у роботі в епоху інформаційного суспільства значно розширює можливості самореалізації і сприяє кар'єрному росту. На Заході ця форма з'явилася вже досить давно і має велику популярність серед студентів через її економічні показники і навчальну ефективність. Дистанційну форму навчання ще називають "освітою протягом усього життя" через те, що більшість тих, хто навчається, - дорослі люди. Багато хто з них вже має вищу освіту, проте через необхідність підвищення кваліфікації або розширення сфери діяльності у багатьох виникає потреба швидко і якісно засвоїти нові знання і набути навички роботи. Саме тоді оптимальною формою може стати дистанційне навчання.

Література:

1. Дистанційна освіта [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vnz.org.ua>.
2. Каленіченко Л.І. Заочне та дистанційне навчання: порівняльний аналіз // Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. – 2009. – № 4 (47). – с. 286-292

3. Коваль Т.І., Сисоєва С.О., Сущенко Л.П. Підготовка викладачів вищої школи: інформаційні технології у педагогічній діяльності: навч.-метод. посіб. – К.:Вид. центр КНЛУ, 2009. – 380 с.

УДК 378:004.73

Добри вечір Ірина

викладач захисту Вітчизни

Ірпінський державний коледж економіки та права

good_e@ukr.net

РОЛЬ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Людство вступило в постіндустріальну епоху кілька десятиріч тому. Сьогодні розвиток інформаційних технологій диктує напрямки розвитку людства та навпаки. Сучасні технології присутні в кожній сфері життя: побуті, будівництві, медицині й освіті. Не дивлячись на таке широке застосування різноманітних ноу-хау, і досі існує проблема впровадження персональних інформаційних технологій (наприклад, мультимедійних програм) у навчальний процес професійно-технічних навчальних закладів. Процес удосконалення системи навчання включає різні функціональні складові, такі як індивідуальні та групові форми діяльності, ігрові методи в один ряд з традиційними, комплексне застосування сучасної техніки.

В інформаційно-технологічному світі вже в більшій мірі оперують ЗМІ, банки та інші фінансові установи, реклама, торгівля та інші. На жаль. В Україні освіта ще не є настільки інтегрованою у мережевий простір. Зазвичай, це спричинено обмеженими ресурсами, негнучкістю та значною вартістю традиційних методик або застарілою освітньою політикою. Як наслідок, експерти прогнозують, що майбутнє у віртуальних навчальних закладах.

Застосування інформаційних технологій в освіті зумовлено 2 чинниками: необхідність підготувати студента до його майбутнього робочого місця та необхідність ефективної передачі знань, максимальне поліпшення роботи вчителя.

Комп'ютерні технології надають доступ до необмежених об'ємів інформації у різноманітних базах даних. Це дозволяє вчителям максимально

використовувати наявний запас знань, а також оперативно реагувати на досягнення та зміни.

Використання цих технологій має низку значних переваг:

1. Розширення інформаційних ресурсів за рахунок підключення до глобальної мережі. Користувачі мають доступ до баз даних, комп'ютерних програм, наукових ресурсів, фондів бібліотек та багато іншого.

2. Підвищення кваліфікації викладача. Викладачі мають змогу застосовувати більш широкий спектр навчальних матеріалів, слідкувати за новинами та новими досягненнями у своїй галузі, підтримувати творчі зв'язки зі своїми колегами та навіть підвищувати кваліфікацію шляхом дистанційного навчання.

3. Додаткові навчальні можливості для студентів. Робота з інформаційними технологіями підвищує комп'ютерну грамотність студента. До того ж, надає необмежені можливості розвивати свої навички та збагачувати знання за допомогою доступу до різних масивів інформації та кооперацію зі студентами з-поза рідного навчального закладу.

Упровадження інформаційних технологій на рівні освітнього процесу також у значний спосіб полегшує організацію навчального процесу: уклад розкладу, модифікація, моніторинг активності студентів та комунікація студент-викладач.

У європейських країнах сучасні технології вже давно тісно впроваджені в освітній процес. Прикладом однієї з таких є система PEGAZ – електронна освітня система Ягеллонського університету. За допомогою цієї платформи викладач має змогу надати в доступ студентам мультимедійні матеріали у вигляді презентацій, схем, а також документів з необхідними розділами книжок або наукових статей. Кожен викладач має свою індивідуальну сторінку (Профіль) на якій можна знайти перелік предметів, які закріплені за викладачем. Під кожним з предметів знаходиться підкаталог з усіма необхідними матеріалами. У випадку необхідності додавання нового матеріалу або оновлення існуючого викладач може зробити це загальнодоступним або

ж поділитися з необхідною групою. Окрім науково-дидактичних матеріалів, викладачі часто поширюють актуальні наукові дослідження, нові відкриття або інформацію про ключові події в тій чи іншій галузі для надання студентам найбільш актуальної інформації.

Упровадження сучасних технологій у навчальний процес дає багато:

- індивідуалізацію та диференціацію процесу за рахунок створення можливості покрокового просування до ключової задачі;
- здійснення контролю зі зворотнім зв'язком: оцінка, окреслення помилок та можливість вказати на помилки, прикріплюючи необхідний матеріал для їх розуміння;
- вивільнення часу за рахунок виконання на комп'ютерах трудомістких робіт (наприклад, обчислення);
- візуалізація та моделювання, можливість наочної демонстрації матеріалу, процесів та явищ ;
- проведення лабораторних робіт та наукових досліджень за допомогою імітуючих програм тощо.

Отже, у сучасному світі, інформаційні технології заповнюють кожную сферу життя. Окрім вищезазначених покращень, упровадження сучасних технологій у галузь освіти провадить до збільшення мотивації та заангажованості студентів у навчальних процес. Можливість застосування ігрової форми, спостереження актуальних процесів, доступ до актуальної інформації з усіх куточків світу, доступ до баз даних та архівів усе це веде до зацікавленості з боку студентів.

У свою чергу, викладач має змогу поточного контролю успішності студентів та рівня засвоєння матеріалу, розвитку власної наукової бази через можливість співпраці з колегами з віддалених куточків, а також надання актуальної інформації.

Література:

1. Підготовка майбутнього вчителя до впровадження педагогічних технологій: Навч. посіб. / за ред. І. А. Зязюна, О. М. Пехоти.- Видавництво А. С. К., 2003
2. Биков, В.Ю. (2006) *Theoretical and methodological basis of modeling learning environment of modern educational systems* Інформаційні технології засоби навчання: Збірник наукових праць (1). pp.5-15. ISSN ISBN 966-326-170-6
3. Сучасні технології навчання у вищій школі: модульний посібник для слухачів авторських курсів підвищення кваліфікації викладачів МІПК ПУЕТ / В. Ю. Стрельніков, І. Г. Брітченко. - Полтава : ПУЕТ, 2013. - 309 с.

УДК 378.147.88

Дубчак Людмила

викладач ІСіТ

Ірпінський державний коледж економіки та права

dubchak_ludmila@ukr.net

ДІЛОВА ГРА ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ МЕТОД НАВЧАННЯ

Начасів України відбувається реформування системи вищої освіти, головна мета якої забезпечення якості освіти. Основними завданнями, які визначило МОН України для закладів вищої освіти на 2018-2019 роки, є розбудова внутрішніх систем забезпечення якості відповідно до вимог європейських стандартів та рекомендацій, модернізація змісту освіти та структури освітніх програм, приведення їх у відповідність до нових стандартів вищої освіти, дотримання вимог до академічної доброчесності [3].

Серед пріоритетних напрямків модернізації вищої освіти в Україні можна виділити систему неперервної освіти, яка заснована на компетентнісному підході, особистісно-орієнтованому навчанні, принципово новому освітньому середовищі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ).

Застосування ІКТ у навчальному процесі дозволяє засвоїти значно більший обсяг професійних знань, використовуючи різноманітні методики пізнавального та творчого характеру, підвищує ефективність самостійної роботи.

Одним з інноваційних методів ефективного навчання з використанням ІКТ є ділова гра, оскільки вона усуває суперечності між абстрактним характером навчального предмета і реальним характером професійної діяльності.

Ділова гра — це групова вправа з вироблення послідовності рішень у штучно створених умовах, що імітують ситуацію / процеси / діяльність [2].

Принципи конструювання ділової гри визначені О.О. Вербицьким і включають: принцип імітаційного моделювання конкретних умов і динаміки виробництва; принцип ігрового моделювання змісту і форм професійної

діяльності; принцип спільної діяльності; принцип проблемності змісту імітаційної моделі та процесу його розгортання в ігровій діяльності [1].

Характерними ознаками ділової гри є: моделювання процесу діяльності фахівців підприємств й організацій з вироблення управлінських рішень, реалізація процесу «ланцюжка рішень», колективне вироблення рішень учасниками гри, наявність системи групового оцінювання діяльності учасників гри. Ці ознаки притаманні діловій грі, побудованій на використанні автоматизованої системи MS Project Expert.

В Ірпінському державному коледжі економіки та права на заняттях з дисциплін «Інформаційні системи і технології у фінансах», «Інформаційні системи і технології в обліку» проводиться ділова гра, яка побудована на основі автоматизованої системи планування й аналізу ефективності інвестиційних проектів MS Project Expert і призначена для опанування студентами сучасними методами й прийомами прийняття рішень з питань бізнес-планування та освоєння навичок проведення господарсько-фінансових операцій імітаційних підприємств.

Сценарій проведення ділової гри наступний. Оголошується програма гри, перед студентами ставляться завдання. Серед учасників обирається журі.

Для опису проекту студентам пропонується задати конкретні вхідні дані: дату початку і тривалість проекту, перелік планованих до випуску продуктів і послуг, фінансовий стан на момент початку проекту. Далі потрібно самостійно створити інформаційну базу діяльності імітаційної моделі, використовуючи реальні дані, отримані в процесі навчання та з мережі Internet; сформувати календарний графік первісних капітальних вкладень і підготовчих робіт – діаграму GANTT; визначити етапи робіт, необхідні ресурси і встановити взаємозв'язки між етапами; вибрати способи та терміни амортизації основних засобів; сформувати активи організації, загальні витрати, умови фінансування тощо. Результати моделювання діяльності підприємства відображаються у фінансових звітах. Основним документом, призначеним для визначення потреби у капіталі, вироблення стратегії фінансування підприємства, а також

для оцінки ефективності використання капіталу є Звіт про рух коштів (Cash-Flow).

Після того як система сформує таблиці показників, автоматично відбувається розрахунок планованих фінансових показників і показників ефективності інвестицій.

Після завершення створення проекту кожний студент перед журі захищає свій проект. У доповіді студент повинен надати короткий аналіз поставленої проблеми, обґрунтувати вироблені пропозиції, довести їх практичну значущість і можливість реалізації. Журі оцінює кожний проект і вибирає найкращий.

Переваги ділової гри полягають у тому, що в процесі створення проекту студенти не просто виконують завдання, вони проживають цей момент, емоційно залучаються до діяльності, сприймають ігрову модель реально; навчання відбувається індивідуально, одночасно, цілеспрямовано, у режимі самостійної роботи.

Отже, проведення ділової гри у навчальному процесі дає змогу сформувати у студентів об'єктивну самооцінку, можливість адекватного аналізу реальної виробничої ситуації, інтерес до навчальних занять і тих проблем, які моделюються та розігруються в ігровому процесі; сприяє розвитку інноваційного, аналітичного, психологічного та економічного мислення, творчому пошуку вирішення завдань.

Література:

1. Вербицкий А.А. Деловая игра в компетентностном формате [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://docplayer.ru/50423936-Delovaya-igra-v-kompetentnostnom-formate-a-a-verbickiy.html>.
2. Добровольська Н.В. Використання веб-орієнтованих ділових ігор у процесі підготовки майбутніх економістів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.cyber.lviv.ua/newdetails/118>.
3. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [https:// pedpresa.ua/196737-mon-vyznachylo-10-priorytetiv-na-2019-rik.html](https://pedpresa.ua/196737-mon-vyznachylo-10-priorytetiv-na-2019-rik.html).

Дука Владислава

студентка групи П-35

Ірпінський державний коледж економіки та права,

Науковий керівник:

Лихошерст Л.М.

викладач юридичних наук

Ірпінський державний коледж економіки та права

ЗНАЧЕННЯ ТА НЕОБХІДНІСТЬ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ОСВІТИ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ

Зважаючи на зростаючі темпи наукового та технологічного розвитку, суспільство впевнено переходить від формації інформаційного суспільства до суспільства знань. Тільки ті країни, що забезпечать опанування молодим поколінням педагогів сучасних знань, які будуть підкріплені відповідними компетентностями, зможуть зайняти місце у світовому щаблі розвинутих держав.

Актуальність теми. Головним недоліком професійної підготовки майбутніх фахівців в Україні є низька мотивація до вияву підприємницької ініціативи та недостатній рівень формування готовності до підприємницької діяльності і забезпечення підприємницької компетентності майбутніх фахівців і методів професійної підготовки. Потребується переосмислення концептуальних засад підприємницької компетентності, а саме:

- 1) наявність економічного мислення (розуміння базових економічних і фінансових категорій, володіння навиками ефективної господарської діяльності, знання чинного господарського законодавства);
- 2) розвинутої мотивації до вияву підприємницької ініціативи;
- 3) здатність особистості до самореалізації, самовдосконалення та соціальної відповідальності [1].

У сучасному складному житті фінансова грамотність стає головною життєвою навичкою, яку мають набути люди, щоб мати можливість отримати

доступ до фінансових ринків, захистити себе від фінансових ризиків і забезпечити свій добробут.

Економічна освіта - це вироблення у майбутніх педагогів чіткої уяви про наукові закономірності розвитку економіки, особливості ринкових відносин, цілеспрямоване, систематичне формування у майбутніх фахівців економічних знань, високої організованості та творчої ініціативи, підготовки їх до високопрофесійної праці, умілого, дбайливого ставлення до природи, вироблення звички практично використовувати економічні знання у реальному житті.

Сучасна економічна освіта як загальна, так і професійна є необхідною умовою формування особистісних та професійних компетенцій людини, необхідних для всебічної самореалізації в умовах глобалізаційних інформаційно-інноваційних тенденцій. При цьому така освіта має носити не тільки вузькоспеціалізований, але й загально-світоглядний, особистісно-формувальний характер [3].

Учені наголошують, що в нових соціально-економічних та соціокультурних умовах існування України освіта в економічній галузі має бути спрямована не тільки на формування певної кількості компетенцій, але й на виховання в майбутніх фахівців прагнення до діяльності в економічній галузі, формування самостійності, в інноваційному застосуванні знань на практиці, у прагненні до ділового успіху.

Відсутність інноваційно-креативного типу підприємницького мислення в посткомуністичному просторі, на відміну від розвинутих країн, сьогодні має компенсуватися випереджувальними темпами розвитку практичної освіти.

В основі новітньої підприємницької культури лежить принцип людиноцентричності та моральності будь-якого сучасного бізнесового процесу. Тому сучасним українським підприємцям на світоглядному та ціннісно-моральному рівні необхідно навчитися колективно-демократичному стилю мислення, а не лише прагненню до індивідуальної самовдоволеності, адже

усвідомлення та розуміння сутності підприємливості в нашій країні викривлене у зв'язку з історично-культурними стереотипами і забобонами. [4].

Особливе значення має національна система освіти і виховання у формуванні світогляду, філософії, моралі сучасного українського підприємця. Морально-етичні якості підприємців формуються, насамперед, у процесі функціонування системи виховання і навчання, які спрямовані на перетворення етичних знань в моральні переконання.

Науковці визначають сучасною тенденцією в підготовці майбутніх педагогів, у тому числі й фінансового напрямку, використання інформаційних технологій і створення на їх основі принципово нових засобів – інтелектуальних навчальних систем, інтелектуальних тренажерів, експертних навчальних систем, експертно-тренувальних систем тощо [2].

Світова освітня практика засвідчує, що одним з ефективних інструментів опанування знаннями та компетентностями є симулятивні засоби, які відтворюють реалістичність процесів, які є предметом навчання та стануть у майбутньому бонусом до вмінь викладача у подачі матеріалу, його розумінні у практичній сфері предмету.

Отже, перед сучасною економічною освітою постає нагальна потреба сформулювати абсолютний новий підхід до формування особистості з підприємницькою кваліфікацією. Суспільство диктує нове бачення компетенцій підприємця, важливих для становлення його як чесного гравця бізнесу, фахівця своєї справи і відповідального громадянина. Новий тип мислення, що намагається перейняти вітчизняний ринок менеджмент-освіти, забезпечить підґрунтя для становлення бізнесмена з високою підприємницькою культурою, моральними переконаннями й розвинутою мотивацією до вияву підприємницької ініціативи.

Література:

1. Табінський В.А., Телятник В.М. Проблеми та перспективи розвитку малого бізнесу в Україні // Молодий вчений. - №3. – 2017. – с. 848-851.

2. Труніна І.М. Формування моделей компетенції персоналу суб'єктів підприємницької діяльності // Вісник НТУ «ХПІ». - №65. – 2014
3. Системно-конструктивний підхід до управління структурами середнього та малого бізнесу // Підприємництво. – 2014. – № 1,2.
4. Олексенко Р.І. Концептуальні пріоритети формування сучасної людини економічної / Р.І. Олексенко // Гуманітарний вісник ЗДІА. – Випуск 70. – 2017. – с. 164-175

Іліка Наталія

викладач юридичних дисциплін

Ірпінський державний коледж економіки та права

n_zima2007@ukr.net

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ВИКЛАДАЧІВ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ (ЄС)

В умовах модернізації професійної освіти актуалізується потреба в педагогічних працівниках із високим рівнем професійної компетентності, здатністю до безперервного професійно-педагогічного вдосконалення. Відповідно до цього зумовлюється необхідність врахування прогресивного зарубіжного досвіду професійного розвитку викладачів закладів професійної освіти в країнах Європейського Союзу (ЄС).

Викладачі закладів професійної освіти країн ЄС відповідають за зміцнення зв'язків між професійною освітою та роботою. Йдеться про створення нових навчальних програм, надання більш якісних освітніх послуг, забезпечення високоякісного учнівства в системі дуального професійного навчання, здійснення інших форм навчання на робочому місці шляхом застосування європейських інструментів взаємодії між навчальними закладами.

Основна функція викладача закладу професійної освіти – це навчання, надання теоретичних знань, окрім практичних професійних обов'язків, супроводжують студентів під час професійного навчання або працевлаштування. [1].

Зауважимо, що кваліфікаційні вимоги до викладачів закладів професійної освіти встановлюються законодавством країн ЄС про освіту чи професійну освіту (Хорватія, Латвія, Австрія, Словаччина, Швеція та ін.) або спеціальними постановами (Болгарія, Естонія, Польща, Румунія та ін.). Деякі країни встановили професійні стандарти або профілі для вчителів (Чеська Республіка, Естонія, Ірландія, Литва, Нідерланди, Словаччина, Велика Британія та ін.) та визначили конкретні вимоги до програм професійної підготовки або

навчальних програм (Литва, Словенія). Це свідчить про високий рівень зацікавленості країн ЄС у професійно-педагогічному вдосконаленні фахової майстерності викладачів закладів професійної освіти [2].

У більшості країн ЄС пропонуються програми підготовки викладачів та визнаються педагогічні кваліфікації на 5-10 рівнях Європейської рамки кваліфікацій. Викладачі загальноосвітніх предметів навчаються на програмах загальної підготовки, а викладачі професійних предметів здебільшого мають кваліфікацію в галузі професійної діяльності, наприклад, інженерна справа. У деяких країнах існують спеціальні програми підготовки викладачів професійної освіти (Австрія, Чеська Республіка, Естонія, Німеччина, Норвегія, Швеція). [3]

Викладачі професійних предметів із початковим рівнем кваліфікації та наявним професійним досвідом можуть бути прийняті на роботу за наявності сертифіката щодо професійної підготовки або проходження відповідних майстер-класів (Німеччина, Угорщина, Ісландія, Латвія, Польща, Словенія, Словаччина). У більшості країн ЄС практикуючі професіонали з виробництва можуть також працювати в закладах професійної освіти. Однак у деяких країнах їм потрібно попередньо пройти курси підвищення кваліфікації (Хорватія, Литва, Словенія, Словаччина).

Підвищення кваліфікації викладачів у сфері професійної освіти є їхнім правом, яке подекуди ще й охороняється колективними договорами (Італія, Мальта, Нідерланди, Румунія, Швеція), а в інших – це їхній обов'язок (Болгарія, Кіпр, Латвія, Угорщина, Португалія, Велика Британія). В Іспанії та Словаччині участь викладачів у програмах безперервного професійного розвитку здійснюється через преміювання та підвищення заробітної плати. [2].

На основі викладеного можна дійти висновку, що в професійній підготовці та професійному розвитку педагогічних працівників закладів професійної освіти в Україні важливо враховувати досвід країн ЄС щодо: інвестування гнучких систем підготовки педагогічного персоналу; створення професійних профілів для викладачів, що включають всю інформацію в контексті їхньої освітньої діяльності; отримання викладачами ліцензій на

педагогічну діяльність; здобуття викладачами професійних предметів кваліфікацій у галузі професійної діяльності; запровадження концепції наставництва в компаніях, підприємствах, установах як навчальних закладів із робочим місцем; забезпечення умов для стажування та випробувального періоду для молодих викладачів під керівництвом більш досвідчених педагогів; створення електронного середовища для професійного розвитку викладачів та обміну їх досвідом; залучення до викладання практикуючих професіоналів з виробництва, особливо тих, хто пройшов курси педагогічної майстерності; визнання результатів неформального навчання, так званого «самостійного навчання» як форми професійного розвитку педагогічного персоналу; мотивування викладачів закладів професійної освіти до безперервного професійного розвитку через преміювання та підвищення заробітної плати.

Література:

1. Підтримка викладачів та тренерів [Електронний ресурс]. – URL: <http://www.cedefop.europa.eu/en/publicationsand-resources/country-reports/teachers-andtrainers> (останній доступ: 27.10.17)
2. Professional development for vet teachers and trainers [Electronic resource]. – URL: http://www.cedefop.europa.eu/files/9112_en.pdf (last access: 27.10.17)
3. Мельник О. В. Професійна підготовка викладачів економічних дисциплін у вищих навчальних закладах німеччини : автореф. дис. На здобуття наук. ступеня канд.пед. наук : спец. 13.00.04 «теорія та методика професійної освіти» / Мельник Оксана Валеріївна. – Київ, 2017. – 20 с.

МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

У складі глобального освітнього простору виділяють єдиний простір системи освіти, до якого як складник входить освітній простір навчального закладу.

Під середовищем узвичаєно розуміють реальну дійсність, в умовах якої відбувається розвиток людини. Соціальне середовище має такі загальні характеристики, як: суспільний лад, система виробничих відносин, матеріальні умови життя. Як вид соціального середовища виокремлюють освітнє (навчальне) середовище - сукупність умов, при яких розгортається освітній процес і з якими вступають у взаємодію суб'єкти цього процесу. [1, с.7]

Проектування і створення інформаційно-освітнього середовища здійснюється в умовах цілісного педагогічного процесу. Сучасний педагогічний процес слід розглядати як систему, в якій сукупність пов'язаних елементів взаємодіють між собою й утворюють певну цілісність. [1, с.8]

Бурхливий розвиток інформаційно-комунікативних технологій не лише надав вищим навчальним закладам можливість інтенсифікувати навчальний процес, але й поставив задачу організації ефективного навчання. Це визначається можливостями інформаційно-комунікативних технологій. Їхнє ефективне застосування може забезпечити:

1. Підвищення якості навчання за рахунок використання викладачами спеціальної інформації та розширення діапазону інформаційних потреб різних категорій слухачів, забезпечення прозорості та об'єктивності систем моніторингу якості освіти.

2. Усунення територіальних бар'єрів в процесі навчання студентів за рахунок дистанційних форм навчання, забезпечення мотивованої самостійної роботи студентів при оволодінні професією.

3. Суттєве прискорення руху управлінської інформації, автоматизацію процесів організації та управління освітніми процесами.

У більшості навчальних закладів дуже багато зроблено для впровадження інформаційно-комунікативних технологій (кількість комп'ютерів, вихід в Інтернет, створення системи комп'ютерного простору тощо). Разом з тим не вдається якісно просунутись в цьому напрямі. [2]

Побудова електронного освітнього середовища на базі сучасних інформаційних технологій приносить в навчальний процес нові можливості: поєднання високої економічної ефективності та гнучкості навчального процесу, широке використання інформаційних ресурсів, суттєве розширення можливостей традиційних форм навчання, а також можливість створення нових ефективних форм навчання.

Електронне освітнє середовище дозволяє в області освітньої діяльності оптимально і якісно вирішити:

- планування освітнього процесу за різними програмами, рівнями та формами навчання;
- організацію в електронній формі навчальних заходів;
- подання навчального матеріалу та довідкової інформації;
- перехід від домінування репродуктивної діяльності до творчої та консультативної;
- надання доступу учасникам освітнього процесу до інформації, пов'язаної з плануванням, організацією та моніторингом навчального процесу;
- забезпечення комунікативної взаємодії між викладачами, студентами та управлінським апаратом;
- ефективне використання у змістовному процесі освіти навчально-методичних комплексів і матеріалів, які постійно оновлюються. [2]

Середовище електронного змісту освіти включає в себе навчально-методичні комплекси, тестові завдання для самостійної роботи, методичні завдання тощо, які реалізують зміст навчальних дисциплін відповідно до потреб формування компетенцій і т.д.

Спираючись на власний досвід використання електронного освітнього середовища, зазначу, що ефективність такого методу навчання є високою. Для засвоєння навчальних курсів студенти можуть вільно користуватись методичною документацією, додатковою літературою до конкретної теми дисципліни, практичними завданнями, тестовими завданнями, використовувати ресурси мережі Інтернет. Електронне середовище значно спрощує спілкування викладача зі студентами, що навчаються на заочній чи дистанційній формі. Ще однією з переваг електронних середовищ є автоматизація оцінювання знань студентів. Наприклад, виконання студентами тестових завдань в умовах електронного середовища має суттєві переваги над аудиторною роботою:

- час чітко лімітований, що змушує мобілізуватись студентів;
- максимальна оцінка визначена викладачем, але відповідно до кількості наданих правильних відповідей, автоматично виставляється оцінка в електронному журналі групи. (рис.1)

Добридень Наталія Віталіївна	2	2	2	1.6	1.6	1.2	2		2	1.4	1.6
Константинов Андрій Романович											
Кравченко Валентин Сергійович	1.6	0.8	1.6	1.6	1.4	1.2		1.4	1.45	1	1.4
Купрієнко Ольга Олександрівна	1	1.2	1.4	1	1.8	1.4		1.2	1.45	1.2	1.2
Матвійчук Таїсія Олексіївна	2	1.8	1.6	1.6	1.6	1.2	1.25	1.6	2	1.4	1.6
Мейта Анна Миколаївна	1.6	1.8	0.6	1.2	1.8	1		0.8	1.45	1.4	1.4
Мирончук Антон Вячеславович	1.6	2	1	0.8	0.4	0.8	1.25	1.6	1.74	1.4	1.2
Неділько Каміла Віталіївна	1.2	1.4	1.8	1.8	1.6	1		1.2	2	1.6	1.4
Нагірний Ілля Вікторович	1.6	2	1.6	1.6	1.8	0.8	1.25	1.8	1.74	1.4	1.4
Нетребко Катерина Валеріївна	1.6	1.8	1	1.6	1.8	1		1.2	2	1.6	1.2
Розмислов Владислав Геннадійович											
Сидоренко Інна Ігорівна			1	0.8	1.6	1	2	1.8	2	1.8	1.6
Федоровська Дарина Сергіївна	2	1.6	1.4	1.8	1.8	1.2	1.25	1.8	2	1.4	1.4
Шелест Діана Володимирівна	1.4	2	1.4	1.4	1.8	1.2	1	1.6	0.87	1.6	1.4
Шлапак Олександра Миколаївна	1.2	1.4	1.4	1.6	1.8	1.2		1.6	1.45	1.6	1.6

Рис.1. Електронний журнал групи для виконання тестових завдань при максимальній оцінці в 2 бали. [За даними електронного освітнього середовища

Калусенко В.В. з курсу «Податкова система» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://vvkalusenko.ues.by/index.php/ua/journal-ua>].

- після виконання тестових завдань студент одразу бачить свою оцінку, яка автоматично переноситься в електронний журнал.

Тобто процес роботи в електронному середовищі є автономним і не залежить від суб'єктивних факторів.

Отже, електронні освітні середовища відображають змістові складові освітніх методичних систем, формують складові освітнього середовища, здійснюють наповнення освітніх електронних інформаційних систем, призначені для використання учасниками освітнього процесу з метою підтримки та вдосконалення навчальної діяльності, функціонування та розвитку освітніх програм.

Література:

1. Інформаційно-освітнє середовище професійно-технічних навчальних закладів: посібник / Карташова Л. А., Юрженко В. В., Гуралюк А. Г., Липська Л. В., Гуменна Л. С., Зуєва А. Б., Шупік І. М., Росток М. Л., Шевченко В. Л. За наук. ред. Лузана П. Г. - Київ: ІПТО НАПН, 2017. - 124 с.

2. Караван Ю.В. Єдине інформаційно-освітнє середовище як важливий елемент підвищення якості підготовки фахівців [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.sworld.com.ua/konfer26/56.pdf>

УДК 159.9.01

Кожем'яко Наталія

викладач іноземної мови,

кандидат педагогічних наук

Ірпінський державний коледж економіки та права

nata.kozhemiako@gmail.com

ПСИХОДІАГНОСТИКА В НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ

Сьогодні педагогам, психологам часто доводиться діяти відповідно до даних психодіагностичних обстежень. Проблему психодіагностики в освіті не можна замінити проблемою методів дослідження в педагогічній психології. Говорячи про методи дослідження в педагогічній психології та діяльності діагноста-дослідника, науковці прагнуть з'ясувати, якими способами і за якими правилами накопичує власні знання наука. А розглядаючи проблему психодіагностики в освіті, науковці вирішують суто практичні завдання, пов'язані з психічним розвитком особистості в умовах навчання і виховання.

Важливою особливістю сучасного етапу розвитку психодіагностики в освіті є те, що фахівцями все ясніше усвідомлюється необхідність участі в психодіагностичній роботі не тільки психологів, але всіх учасників освітнього процесу, а саме: педагогів, батьків, самих студентів. Усе це вимагає розробки особливого психодіагностичного інструментарію для педагогів, батьків і студентів. Суспільство довіряє педагогам, батькам і самим студентам брати участь у розвитку і саморозвитку особистості, тому і сучасна педагогічна психологія виходить з того, що у неї немає права залишати їх сліпими до реальних проявів успіхів або невдач в даних процесах [2].

Психологічна діагностика виступає як обов'язковий етап і засіб вирішення практичних завдань, що виникають в освітніх установах. Запит до психологів, які працюють у цій сфері, можуть формувати педагоги, батьки, студенти, адміністрація. Сам психолог може ставити перед собою практичні завдання. Зміст психодіагностичної діяльності не залежить від замовника (того,

хто сформулював запит), але на етапі інтерпретації і повідомлення результатів виникає проблема перекладу діагностичних результатів на мову користувача і вироблення психологічних рекомендацій [1].

Психодіагностичне обстеження може проводитися як в індивідуальній, так і в груповій формі. Вибір форми психодіагностичного обстеження залежить від мети й методик, які використовує психолог.

Сама процедура психодіагностичного обстеження передбачає реалізацію трьох етапів:

1. Збір даних відповідно до завдання дослідження.
2. Обробка та інтерпретація отриманих даних.
3. Постановка діагнозу або прогнозу.

Етапи розташовані в певній послідовності, але в процесі роботи вони можуть скорочуватись, збігатись, залежно від конкретного випадку.

Отже, психодіагностика, обслуговуючи завдання освіти, повинна бути передусім спрямована на виявлення вказівних психічних функцій.

Література

1. Галян І. Психодіагностика: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2011. 464 с.
2. Савенков А. Педагогическая психология. Москва: Юрайт, 2016. 659 с.

УДК 378

Коробченко Анастасія

студентка II курсу спеціальності «Право»

Науковий керівник:

Кожем'яко Н. В., к. пед. н.

Ірпінський державний коледж економіки та права

super.korobchenko@gmail.com

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Розвиток вітчизняної економіки зумовлює певні зміни у сфері професійної освіти та навчання. Так, наприклад, сьогодні на ринку праці можна простежити зниження ролі робітників та престижності робітничих професій серед учнів та студентів у сучасному суспільстві. Також варто зазначити, що стан підготовки майбутніх робітників у професійно-технічних навчальних закладах не повністю відповідає сучасним соціально-економічним потребам суспільства. Які ж причини даного явища? По-перше, неврегульованість нормативно-правової бази. По-друге, неефективний механізм управління і моніторингу ринку праці [1].

Сьогодні вкрай незадовільним є фінансування професійно-технічної освіти: з 57 млрд грн., відведених на ПТО та вищу освіту, лише 12,6 млрд грн призначено для ПТО; зовсім не фінансується Державна цільова програма розвитку професійно-технічної освіти на 2011–2015 рр.; не виділяються кошти на підвищення кваліфікації та перепідготовку педагогічних кадрів, на видання навчальної літератури, модернізацію матеріально-технічної бази тощо [2].

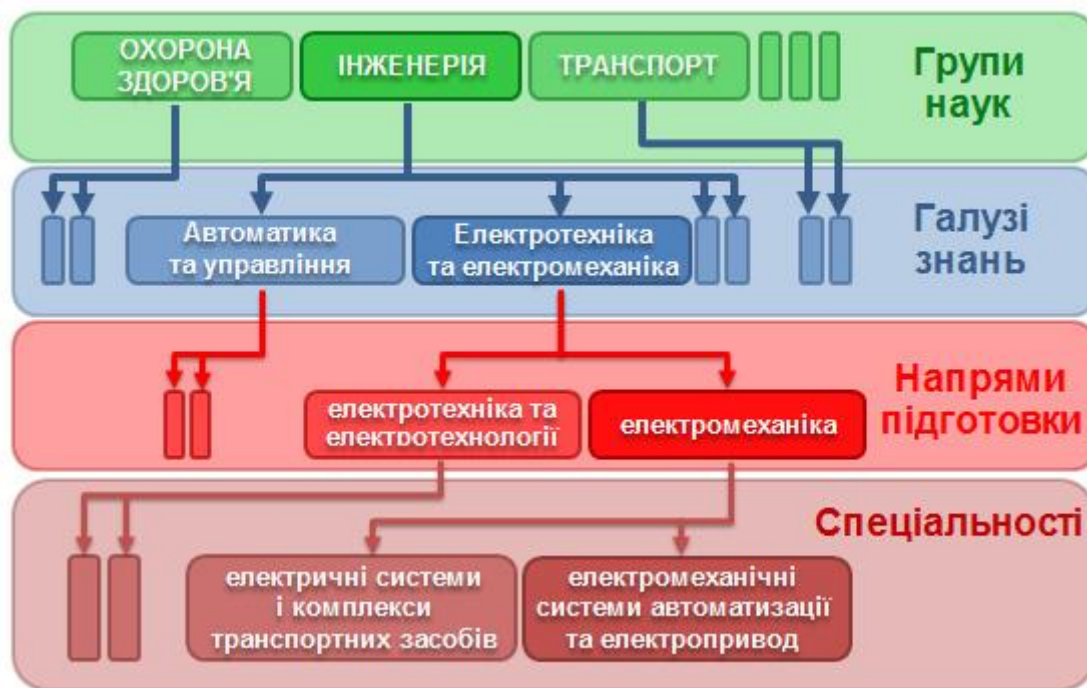

Рис 1. Система професійної освіти в Україні

Унаслідок низького рівня професійно-технічної освіти в Україні відбувається уповільнення темпів розвитку галузей вітчизняної економіки, що призвело до зменшення потреби у працівниках на підприємствах, в організаціях, установах. Відсутність умов для працевлаштування спонукало близько 6 млн українців виїхати за кордон у пошуках роботи. Це, у свою чергу, спричинило зниження мотивації забезпечувати умови для професійного навчання.

Недостатній рівень професійно-технічної освіти в Україні пов'язаний з тим, що виробнича діяльність нашої країни більше спрямована на індустріалізацію, тобто створення потужних машинобудівельних, нафтопереробних та металургійних комплексів. Натомість у таких країнах, як Сполучені Штати Америки, Німеччина, Франція, Канада, влада значну увагу приділяє ІТ-індустрії, що пов'язується із зростанням частки інтелектуальної та творчої професійної діяльності. Сьогодні в європейських країнах є поширеним створення електронних робочих місць, що дозволяє працівникам працювати вдома, забезпечивши їх персональними комп'ютерами, факсами, модемами тощо [3].

Розвиток професійної освіти зумовлений переходом національної економіки на технологічний уклад, тобто поширення високотехнологічних підприємств – це такі підприємства, в яких 70% обсягу їхньої продукції (у грошовому вимірі) за звітний податковий період є інноваційним. Це можуть бути окремі корпорації, бізнес-центри, технополіси, технопарки тощо. Але для роботи таких підприємств необхідне фінансування з боку держави, в інакшому випадку вони не будуть функціонувати в повному обсязі [1, с. 53].

Отже, рівень професійної освіти у будь-якій державі залежить, насамперед, від рівня економічного та соціального розвитку даної держави. Тому ми сподіваємося, що у найближчому майбутньому рівень професійно-технічної освіти в Україні буде значно вищим, і ми будемо пишатися тим, що українські науковці, програмісти будуть представляти нашу країну своїми працями, розробками на весь світ.

Література:

1. Вакуленко В.О. Розвиток інноваційного підприємства в Україні. Проблеми інновац. розвитку : наук.-практ. журнал. Київ, 2011. № 1. С. 53
2. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення концепції розвитку національної інноваційної системи». URL : [http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/680-2009- %D1%80](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/680-2009-%D1%80). – мова укр.
3. Сандугей В. Вплив комунікаційних технологій на розвиток українського ринку праці. Україна : аспекти праці. Київ, 2014. № 1. С. 29-34.

УДК 2-584:378.02

Христокін Геннадій

к.філос.н., доцент кафедри філософії та політології УДФСУ

Мандзюк Василь

викладач релігієзнавства

Ірпінський державний коледж економіки та права

vasyl.mandziuk@outlook.com

РОЛЬ КУРСУ РЕЛІГІЄЗНАВСТВА У ФОРМУВАННІ ДУХОВНО РОЗВИНЕНОЇ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА ЗВО

Перед курсом релігієзнавства у ЗВО стоять особливі виховні та світоглядні завдання, які дають йому змогу ефективно брати участь у формуванні особистості студента. Ці завдання впливають зі специфіки його предмету. Вивчення релігій дає предмету унікальні можливості у педагогічному процесі, адже релігія постає зосередженням духовно-морального потенціалу людства. Саме через неї здійснюється направлений пошук людиною щастя, сенсу життя, істини і духовної повноти, високої самооцінки. У її межах людина через позитивні цінності формує власну особистість. Саме релігія відкриває перед людиною перспективи вічності, дає чітке уявлення про добро і зло, поєднує з Богом.

Вивчаючи релігію, курс релігієзнавства несе великий гуманістичний потенціал, він здатний використати здобутки релігії у виховному процесі. Часто теоретичне захоплення і тяга до пізнання таємничого приводить до великих поривів і почуттів, які змінюють життя. Для молоді особи це пошук істини і душевного спокою, сенсу, заради якого варто жити.

Значення курсу релігієзнавства як гуманітарної дисципліни зростає, бо допомагає молодій людині підвищити свій культурний, а значить, і духовний рівень розвитку.

Дисципліна також може допомогти студентам зорієнтуватися у духовному та релігійному просторі сьогодення, світоглядно самовизначитися.

До цього складного завдання викладач має підходити дуже ретельно й обережно, ураховуючи нестабільність молоді свідомості, невизначеність її життєвих орієнтирів. Тому формування водночас наукового та духовно збагаченого світогляду є головним завданням вищої школи.

Молодь у процесі духовного пошуку проходить етап переосмислення світоглядних ідеалів. Це болючий і тривалий процес народження нової особистості. Часто цей шлях проходить через зневіру і відчай, гостре переживання абсурдності власного життя, нехтування традиційними цінностями, бунтом проти звичаїв, неповагою до старших. Релігієзнавство має можливість ознайомити і зорієнтувати особу, дати їй надію на існування у світі порядності, любові та добра, які можуть направляти життя до розумних і вічних ідеалів.

У виховному процесі важливе ставлення до студента як до особистості, яка має право вибору свого життєвого шляху, свободу переконань. Повага до вибору молоді людини, стриманість і коректність є запорукою успішності виховного процесу.

Тому остаточною виховною метою дисципліни є сприяння у формуванні позитивних світоглядних позицій студентів. Порівняльний аналіз релігій допоможе свідомості студента споглядати духовну еволюцію людства, а також визначити напрямок і зміст власного духовного пошуку.

Великі можливості релігієзнавство надає тим, хто прагне вдосконалити мислення, пам'ять, навчитися аналізувати події та явища не лише соціального, але й духовного плану.

Важливим здобутком курсу можна вважати готовність студентів і поважати погляди інших нарівні з власними. Це виховання свободи і відповідальності в студентах, внутрішньої культури і толерантності, терпимості та стриманості в проявах своїх вподобань. Адже виховання почуттів, внутрішня дисципліна є запорукою майбутньої дружби і миру між представниками різних світоглядних виборів.

Важливу роль має відіграти релігієзнавство і для тих, хто вже зробив свій вибір на користь релігійної віри. Для них курс теж повинен надати свою допомогу. Так, вони поглиблюють знання власної духовної традиції, вчаться сприймати і пояснювати її мовою науки, додавати до свого світогляду елементи теоретичних узагальнень.

До можливостей релігієзнавства треба згадати виховання релігійної культури молодшої людини. Найкращий шлях до послаблення міжрелігійної ворожості є поширення релігійної грамотності, конфесійної обізнаності.

Курс, крім зазначеного, має благородне завдання формувати патріотів своєї країни, знавців культурних і духовних традицій власного народу.

Разом з вивченням історичних надбань, релігієзнавство розкриває складні процеси і проблеми сучасної релігійної ситуації в Україні. Це має особливе значення в період панування деструктивних культів і тоталітарних сект з їх войовничою релігійною ідеологією.

Значний потенціал у процесі виховання особистості студента посилюються при взаємодії релігієзнавства з іншими дисциплінами гуманітарного спрямування, особливо з філософією та історією.

Усі ці зауваження дають можливість використовувати релігієзнавство у ЗВО як фактор духовного вдосконалення особистості студента, слугувати розвитку і задоволенню його моральних та інтелектуальних запитів.

Література:

1. Кислий А.О. Релігійна освіта в Україні як чинник формування суспільної моралі / Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата філософських наук за спеціальністю 09.00.11 – релігієзнавство – К., 2007.

2. Чорноморець Ю. Перспективи релігієзнавства у XXI столітті / Ю. Чорноморець // Філософська думка. - 2013. - № 3. - С. 39-54. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Philos_2013_3_5.

Мельнічук Неля

викладач юридичних дисциплін

Ірпінський державний коледж економіки та права

n.melnichuk14@gmail.com

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА В УКРАЇНІ ТА ЗНАЧЕННЯ ЇЇ В ЄС

Освіта відіграє ключову роль у формуванні та розвитку людського капіталу та забезпечення сталого соціально-економічного розвитку держави. Якщо широке коло питань щодо формальної освіти досить ретельно досліджено, питання неформальної освіти та її значенню приділяється значно менше уваги. Проте, слід зазначити, що дослідження поняття «неформальна освіта» дасть змогу Україні використовувати цей потужний чинник соціально-економічного розвитку.

Освіта – це процес і результат засвоєння особистістю певної системи наукових знань, практичних умінь і навичок та пов'язаного з ними того чи іншого рівня розвитку її розумово-пізнавальної і творчої діяльності, а також морально-естетичної культури, які у своїй сукупності визначають соціальне обличчя та індивідуальну своєрідність цієї особистості (1). Індивід отримує освіту шляхом навчання, тобто в процесі розумово-пізнавальної діяльності засвоєння наукових знань, умінь, навичок.

У Рекомендаціях ЄС щодо визначення неформального та інформального навчання запропоноване наступне визначення: «Неформальне навчання – це навчання, що відбувається у рамках планової діяльності (щодо цілей навчання, тривалості навчання), причому існує певна форма підтримки при навчанні (наприклад, відносини «студент – викладач»)» (2).

Європейським центром розвитку професійної освіти для країн Євросоюзу визначено таке трактування неформального навчання – це навчання, засноване на запланованій діяльності, яка явно не позначена як навчання (з точки зору завдань, тривалості навчання або підтримки тих, хто навчається),

але яка містить значимий навчальний елемент, але зазвичай не завершується сертифікацією (3; с. 109 – 114).

Узагалі історія термінів «неформальне навчання» та «неформальна освіта» досить тривала, широкого розповсюдження вони здобули ще на початку 70-х років минулого століття.

На жаль, система освіти протягом життя в Україні знаходиться у зародковому стані. Поняття «неформальна освіта в нормативно-правовому полі України» не існує, відсутні концепції і програми з цього напрямку.

Першим кроком у цьому напрямі в Україні став Проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України (щодо визнання неформальної освіти)», що надійшов до Верховної Ради у 2015 році. Цей документ дає таке трактування неформальної освіти: неформальна освіта – це освіта інституціалізована, цілеспрямована та спланована навчальним закладом без надання освітніх програм і кваліфікацій, визначених національними органами управління освітою, або без кваліфікацій взагалі, і є додатковою, альтернативною та доповнюваною до формальної освіти в процесі освіти впродовж життя; слугує забезпеченню права осіб будь-якого віку на доступ до освіти, але не передбачає обов'язкової безперервної структурованої послідовності у здобутті освіти і може бути короткотерміновою і невеликою або великої інтенсивності, зокрема у формі короткотермінових курсів, семінарів, практичних занять (4).

Як бачимо, неформальній освіті приділяється пильна увага зі сторони міжнародних організацій. Це зумовлено тим, що неформальній освіті притаманні характерні риси, завдяки яким можна легше і швидше, а отже, ефективніше сформуванати високий інтелектуальний капітал. А, як відомо, саме він відіграє ключову роль в економіці інноваційного типу.

Таким чином, з точки зору соціології, освіта, насамперед, розглядається як соціальний інститут і суспільна цінність, що визначає суспільний статус її одержувача. Інституціоналізація освіти при цьому є історично зумовленим процесом оформлення соціальної групи, для якої діяльність з навчання й

виховання стає професійною (відповідно, рольовою, цільовою, ієрархічною та формальною), що супроводжується розвитком спеціальних установ та виникненням норм і стандартів освіти [5, 144].

Таким чином, бачимо, що розвиток неформальної освіти і поєднання її з формальною дозволять реалізувати потенційні можливості для української економіки, сформують достатній рівень професіональних компетенцій у фахівців та забезпечать підґрунтя для реалізації інноваційної моделі розвитку України. Необхідність подальшого розгляду питань щодо неформальної освіти, впровадження в Україні зарубіжного досвіду її дослідження, розвитку та розповсюдження. Наукового дослідження потребують також механізми інтеграції формальної та неформальної освіти в Україні, дослідження ринку освітніх послуг у сфері неформальної освіти та методології визнання результатів неформальної освіти.

Література:

1. Енциклопедія освіти [Текст] / за ред. В. Г. Кремін. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
2. Рекомендація Ради ЄС від 20 грудня 2012 р. щодо визнання неформального та інформального навчання [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://ipq.org.ua/upload/files/files/06_Biblioteka/01_Normativna_baza/01_Viznznnya_neformalnogo_navchannya/01_Mignarodni_dokumenti/council_recommendations_20_dec_2012_ukr.pdf
3. Терьохіна Н. О. Неформальна освіта як важлива складова системи освіти дорослих [Текст] / Н. О. Терьохіна // Порівняльно – педагогічні студії – 2014. - № 2/3. – С.109 – 114
4. Проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України (щодо визнання неформальної освіти)» [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=54026
5. Якуба Е.А. Соціологія. Навчальний посібник для студентів. Харків: Видавництво "Константа", 1996. – 192.

Пілевич Оксана

кандидат педагогічних наук,
директор Ірпінського державного
коледжу економіки та права

oksana-pilevich@ukr.net

СТВОРЕННЯ КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ФІНАНСИСТІВ

Зміни пріоритетів в економічній та фінансовій системах, які відбуваються у період реформування України, спричиняють посилення впливу фінансово-кредитного сектору на структурні перетворення у соціально-економічному розвитку країни, у зв'язку з чим зростає потреба у кваліфікованих фахівцях з фінансів і кредиту, спроможних використовувати ефективний інструментарій фінансово-економічного управління сучасною економікою як на макрорівні, так і на рівні конкретного суб'єкта господарювання. Відповідно виникають якісні зміни в культурі професійних спільнот, зокрема працівників сфери фінансів. Вони характеризуються переходом від пострадянського культурного професійного простору із звичними цінностями до ринкових реалій, чим пояснюється зростання інтересу науковців і практиків в останнє десятиріччя до такого соціального феномену, як «професійна культура». Під професійною культурою майбутніх фахівців з фінансів і кредиту ми розуміємо системну поліфункціональну якість особистості з високим рівнем професійних знань, умінь і навичок, мотивованих до збереження та примноження культурної пам'яті соціально-професійної групи, яка здатна до розбудови єдиного поля фінансової діяльності, її організації та регулювання, основаної на нормативних документах, ефективної взаємодії в системах «людина – людина», «людина – суспільство» в умовах господарювання, наслідування сукупності принципів, методів, прийомів здійснення комунікації з дотриманням характерних ціннісних орієнтацій,

системи професійно-етичних норм та етикету, що визначає поведінку особи в професійному середовищі. Отже, формування професійної культури майбутніх фінансистів – це не тільки формування в них професійних знань і умінь, компетенцій, а ще успадкування і передачу пам'яті (форми збереження знання і рефлексії), усвідомлення групою своєї єдності і своєї унікальності [1, с. 122], що в подальшому забезпечує розвиток професії і галузі в цілому.

У ході дослідження нами з'ясовано структуру і зміст професійної культури майбутніх фінансистів. Вона складається із взаємопов'язаних і взаємозумовлених компонентів: особистісно-мотиваційного, ментально-ціннісного, діяльнісно-креативного, комунікативно-організаційного, які корелюють з виробничими функціями: фінансовою, економічною, обліковою, організаційно-виробничою, технічно-інформаційною, аналітичною, організаційною; відображають здатність до адаптації в професійному середовищі та здійснення професійної діяльності на основі постійної взаємодії в команді та з клієнтами.

У результаті вивчення наукових праць з'ясовано, що формування професійної культури майбутніх фахівців з фінансів і кредиту потребує створення культурно-освітнього середовища. Спираючись на ідеї культуровідповідної освіти (С. Гессен, А. Дістервег, М. Пирогов, С. Русова, В. Сухомлинський, К. Ушинський) та положення середовищного підходу в професійному навчанні (Н. Арістова, Є. Белозерцев, В. Болгаріна, Г. Тенюкова, Д. Шамсутдінова), обґрунтовано культурно-освітнє середовище коледжу для формування професійної культури майбутніх фахівців з фінансів і кредиту як динамічну підсистему суспільства, сукупність взаємопов'язаних культурно-освітніх умов, згрупованих у сектори – культурний та освітній, які, з одного боку, створюють простір для самовизначення особистості студента щодо власного професійного і культурного розвитку відповідно до індивідуальних особливостей, потреб і культурних вподобань, а з іншого – це простір для свідомого визначення траєкторії професійно-особистісного розвитку, перетворення інтелектуальної активності в особистісну культуру.

Культурний сектор поєднує ціннісний, нормативний, концептуально-світоглядний, знаково-символічний, комунікаційний компоненти, а освітній – інформаційно-пізнавальний, соціальний, духовно-моральний, просторово-предметний та психологічний компоненти.

Його створення і розвиток забезпечує комплекс умов, які позитивно впливають на задоволеність студентів обраним фахом та якістю професійної підготовки, про що свідчать дані, наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

Задоволеність студентів обраним фахом та якістю професійної підготовки n=192 (%)

Рівень задоволеності	Констатувальний етап експерименту		Формувальний етап експерименту	
	Задоволеність обраним фахом	Задоволеність якістю професійної підготовки	Задоволеність обраним фахом	Задоволеність якістю професійної підготовки
Повністю задоволений	42,2	30,9	71,9	74,0
Радше задоволений	21,9	24,8	23,4	25,5
Важко відповісти	19,3	19,8	0,0	0,0
Радше незадоволений	10,9	15,1	2,6	0,5
Повністю незадоволений	5,7	9,4	2,08	0,0

Література:

1. Бехманн Г. Современное общество: общество риска, информационное общество, общество знаний / пер. с нем. А. Ю. Антоновского, Г. В. Гороховой и др. Москва: Логос, 2010. 248 с.
2. Пілевич О.А. Формування професійної культури майбутніх фінансистів з фінансів і кредиту у вищих економічних навчальних закладах: автореф. дис. ... канд. пед. наук.: 13.00.04 / Національний авіаційний ун-т. Київ, 2018. 20 с.

УДК 37.032+008

Пантелесєв Володимир

професор кафедри обліку та оподаткування

доктор економічних наук, професор

Національна академія статистики, обліку та аудиту

bernstain@ukr.net

Сакада Тетяна

старший викладач кафедри економіко-математичних дисциплін та

інформаційних технологій, заступник декана обліково-статистичного

факультету

Національна академія статистики, обліку та аудиту

sakadat@ukr.net

**ПРО ВИКОРИСТАННЯ АКТИВНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ПРОФЕСІЙНОЇ
ОСВІТИ В КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЗВО**

Формування фахової компетентності обов'язково починається з формування професійної культури на базі загальної культури. Професійна культура – це сукупність способів і технологій певної професійної діяльності, що визнані суспільством еталоном для цієї діяльності та сукупність засвоєних, усвідомлених людиною способів цієї діяльності [2,с.13]. Складовими культурно-освітнього середовища закладів вищої освіти (ЗВО) є система зовнішніх та внутрішніх сил, які сприяють або заважають досягненню мети професійного навчання: розкриттю інтелектуальних можливостей особистості у напрямі професійної діяльності та розвитку її професійно-значущих якостей [1].

Викладемо основні (активні) складові культурно-освітнього середовища ЗВО на прикладі підготовки економістів у Національній академії статистики, обліку та аудиту (НАСООА) у вигляді таблиці.

Таблиця

**Концептуальні питання культурно-освітнього середовища
закладу вищої освіти**

Складові системи	Зміст
Зовнішні фактори	Вимоги суспільства, держави, економічної спільноти, розробка стандартів освіти, формування бази знань
НАСОА	Встановлення цілей навчання, професійна орієнтація викладання загальноосвітніх та спеціальних дисциплін, апарат формування та оцінки якості, застосування критеріїв якості, менеджмент якості освіти; програмне забезпечення, інформаційне забезпечення, орієнтація на сучасні освітні програми, запровадження наступності у навчанні, введення елементів дистанційного навчання, організація навчального процесу іноземними мовами, формування навчальних планів нового покоління, де практична складова займає більше 50%, сучасні прийоми адаптації першокурсників, мотивації та атестації студентів, організація конкурсів студентських наукових робіт, олімпіад та конференцій, зустрічей з випускниками та використання досвіду успішних студентів НАСОА, які навчались за програмою Еразмус + протягом семестру в європейських ЗВО, шефство працюючих випускників над практикантами із НАСОА, підтримка престижу випускника НАСОА.
Професорський-викладацький склад	Вдосконалення методів навчання, пошук балансу між основами теоретичних знань та існуючими практиками бізнесу, врахування сучасного інструментарію - тренінгів, методів case-study, ділових ігор; вживання ділової англійської, творчий підхід до праці, застосування кращих практик навчання та інноваційних технологій педагогіки, стажування, в тому числі стажування за кордоном, залучення до проведення занять компетентних фахівців-практиків (статистиків, бухгалтерів,

	топ-менеджерів, фінансистів, ревізорів, внутрішніх аудиторів, аудиторів, економістів тощо).
Колектив студентів	Усвідомлений вибір майбутньої професії, активна робота під час лекцій та практичних занять, виконання самостійної роботи під керівництвом викладача, ознайомлення із основами майбутньої професії під час виробничої та навчальної практики, набуття позитивного досвіду, закріплення корисних навичок, ознайомлення із сучасною бізнес-літературою, робота з каталогами бібліотек, інформаційно-пошуковими сервісами <i>Internet</i> ; засвоєння (вивчення) навчального матеріалу за допомогою паперових та електронних підручників, застосування навчальних посібників, практикумів тощо; опрацювання матеріалу за першоджерелами оригінальною мовою, науковою і спеціальною літературою; вміння уникати професійних помилок та виправляти їх, підготовка доповідей, рефератів, оглядів, рецензій, тез виступів на семінарах та конференціях, конструктивна критика та аналіз наукових статей, використання мобільних пристроїв для навчання, написання курсових, кваліфікаційних робіт та магістерської роботи; робота у команді, пошукова і науково-дослідна робота.
На виході маємо	Органічне поєднання цілеспрямованого навчального процесу із набуттям студентами практичних навичок у обраній професії, якісна підготовка конкурентоздатних кадрів для суперсучасних, найновіших технологій; виховання відповідних здібностей та навичок (здатності) у студента потребує чіткого узгодження цілей навчання та виховання із основами самоосвіти та самотестування.

Джерело: власна розробка

Професійне становлення студента у процесі вузівської підготовки вимагає від нього складної напруженої творчої роботи над розвитком власної

особистості, подолання себе, вибір продуктивних можливостей і відмова від слабких. Майбутній спеціаліст має досягнути, у першу чергу, найвищого рівня розвитку мистецтва жити – особливого вміння і високої майстерності у творчій побудові свого життя, що базується на глибокому знанні законів життя, розвиненій самосвідомості та самодисципліні і володінні системою засобів, методів, технологій програмування, конструювання і здійснення життя як індивідуально-особистісного унікального життєвого проекту [2, с.14]. Проблема розвитку професійної культури тісно поєднана з механізмом особистісного розвитку студентів, розкриття інтелектуальних можливостей та управління знаннями.

Успіху реалізації концептуальних питань культурно-освітнього середовища сприяє розгляд середовища та його складових як вирішального чиннику розвитку ЗВО, використання знань на практиці, формування у студентів активної громадянської та патріотичної позиції.

Література:

1. Немцева Н.С. Культурно-освітнє середовище вищого навчального закладу. В зб. Актуальні проблеми економічного і соціального розвитку регіону [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ea.donntu.edu.ua/bitstream/123456789/21214/1/%D0%9D%D1%94%D0%BC%D1%86%D0%B5%D0%B2%D0%B0%20%D0%9D.%D0%A1..pdf>
2. Фільштейн Л.М., В.М. Журавльов. Професійна культура в аспекті підготовки фахівців. - Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки, 2016, вип. 29, ЕКОНОМІКА ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНА ЕКОНОМІКА І ПОЛІТИКА. - с. 12-18.

УДК 378.37.07:005.95

Петренко Лариса

доктор педагогічних наук,

професор кафедри професійної та

вищої освіти і права

Центральний інститут

післядипломної педагогічної освіти

ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»

Національної академії педагогічних наук України

inlaf@ukr.net

АКАДЕМІЧНА СВОБОДА ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНА ЦІННІСТЬ

Розвиток економіки знань, що веде до зміни всесвітнього економічного порядку, має величезний вплив на систему вищої освіти. Про це йшлося на Всесвітньому економічному форумі (Давос, січень 2016 р.), на цьому наголошувалось на Конференції міністрів країн-учасниць Болонського процесу і п'ятого Болонського політичного форуму (24-25 травня, 2018 р., м. Париж, Франція). Слідуючи визначеному вектору розвитку Європейського простору вищої освіти, серед його цінностей: якість освіти, доброчесність, академічна мобільність, на наш погляд, варто більше приділити уваги такій фундаментальній цінності, як академічна свобода [2, с. 25]. Тлумачення цього концепту дається у Законі України «Про освіту» (2017). Його суть визначається як «самостійності незалежність учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова, думки і творчості, поширення знань та інформації, вільного оприлюднення і використання результатів наукових досліджень з урахуванням обмежень, установлених законом» [3]. У Паризькому комюніке (2018) підкреслюється, що академічна свобода «означає підтримку і захист студентів і співробітників при реалізації своєї автономії» [2, с. 136]. Отже, ці дві категорії – «автономія» й «академічна

свобода» взаємопов'язані. Безумовно, освітня діяльність може здійснюватися лише у вільній і відкритій академічній атмосфері, що є однією з умов розвитку закладів вищої освіти. Крім цього, їх автономія базується на академічній свободі, яка визначається як фундаментальна цінність. На жаль, сьогодні в Україні про неї рідко згадують, коли говорять про реформування освіти.

А між тим, у міжнародних наукових колах з початку цього тисячоліття ведуться активні дискусії щодо переваг і загроз академічної свободи закладів вищої освіти. Обговорюються дві тези: одна – в умовах глобалізації університет має «пристосуватися до зовнішнього тиску», інша – має вестись діалог між університетом і суспільством (на постійні основі). Важливим є питання про ймовірні наслідки для вищої освіти в кожному з названих варіантів. Сьогодні це питання є актуальним для всієї світової академічної спільноти. Але якщо в зарубіжних країнах воно час від час зникає з порядку денного, коли «основні співрозмовники» досягають консенсусу щодо природи, масштабу і значення академічної свободи, то в Україні воно постає достатньо гостро у зв'язку з переходом на багатоканальне фінансування як самих закладів вищої освіти, так і розвитку науки. Вітчизняні заклади освіти начебто й отримали автономію, що проголошено на законодавчому рівні, проте держава повільно відступає «від тісного і детального нагляду на інституційному рівні» [1].

Очевидно, має пройти певний перехідний період, коли відбудеться перерозподіл функцій між різними структурними підрозділами: Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти, Наглядової ради Національного фонду досліджень України, Національним агентством кваліфікацій тощо.

На наш погляд, у цей період необхідно приділити особливу увагу питанням підготовки насамперед керівних кадрів до роботи в умовах академічної свободи. Це мають бути особи із сформованими лідерськими якостями, стратегічним мисленням, глибоким знанням освітніх процесів, із розвинутими управлінською і підприємницькою компетентностями, здатні

будувати партнерські відносини з місцевими органами влади, бізнесом у розбудові інноваційних структур різних типів (наукові і технологічні парки, бізнес-інкубатори тощо).

В умовах знаннєвої економіки закладам вищої освіти відводиться провідна роль, а саме – генерація знань, які натомість перетворюються в національний капітал. Суть і цінність реалізації академічної свободи полягає в інтеграції закладів вищої освіти, в т. ч. університетів, у регіональні і місцеві громади, які сьогодні мають усі можливості для гнучкого і невідкладного реагування на виклики і потреби місцевих галузей, підприємств і суспільних груп, для їх забезпечення фахівцями з необхідних професій, інноваційними розробками, програмами, проектами тощо. Ефективна і активна участь співробітників закладів вищої освіти в життєдіяльності регіону сприяє їх перетворенню в центри професійної підготовки і наукової думки [2, с. 169-170].

Міністрами країн-учасниць Болонського процесу і п'ятого Болонського політичного форуму констатовано, що таке наближення університетів і закладів професійної вищої освіти до регіональних місцевих громад створює умови для надання освітніх послуг усе більшій кількості людей, щоб вони мали змогу зайняти своє місце в суспільстві і стати активними, мультикультурними громадянами в глобалізованому світі, здатними брати участь у розв'язанні різних соціально-економічних проблем. Отже, розвиток академічної свободи – це розвиток механізмів й інструментів неперервної освіти для всіх верств населення, це взаємодія всіх суб'єктів освітнього процесу в інноваційній діяльності, продукуванні наукових результатів та їх впровадження в економіку.

Література

1. Neave G. Academic freedom in an age of globalisation. Higher Education Policy. 2002. Vol. 15. P. 331–335.

2. Материали конференции министров стран-участниц Болонского процесса и пятого Болонского политического форума. 24-25 мая, 2018 г. Париж, Франция.

URL:http://enickazakhstan.kz/images/Novosti/29.05.2018_unz/28.05_Parijski_konf.pdf

(дата обращения: 02.12.2018 г.).

3. Про освіту: Закон України (редакція) від 19.01.2019 № 2657-VIII, 2661-VIII. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 11.05.2019).

Писанка Тетяна

викладач юридичних дисциплін

Ірпінський державний коледж економіки та права

tpysanka@i.ua

Особливості формування професійної культури майбутніх фахівців ЗВО

Освіта - це наука і мистецтво озброїти людей різного віку знаннями про труднощі і проблеми, з якими їм, імовірно, доведеться зіткнутися, та засобами подолання труднощів і розв'язання проблем. У сучасній Україні система освіти безперервно розвивається, і для неї характерне постійне відновлення й саморозвиток.

Метою підготовки у ВНЗ є створення умов для розвитку особистості майбутнього фахівця, який повинен бути: людяним, інтелігентним, високоморальним, внутрішньо вільним, екологічно освіченим, суспільно корисним і активним, ерудованим, системно і творчо мислячим, орієнтованим на продуктивну професійну діяльність, готовим до створення власної системи моральних і естетичних цінностей.

Як відомо, кінцева мета освіти - це виховання не тільки спеціаліста, а насамперед, виховання особистості [1, 4]. Однак, під час підготовки майбутніх фахівців існують проблеми, що, окрім інших причин, свідчать про низький рівень їх гуманітарної (психологічної, моральної) культури:

- ослаблення життєвих сил, ріст кількості нервово-психічних і соматичних захворювань; зниження генетичного потенціалу як наслідок нездорового способу життя; слабка соціалізація особистості, що виражається в агресивності (невмотивована жорстокість, насильство, суїцид, жорстоке ставлення до людей); неблагополуччя сімейних стосунків, відмова від виконання батьківських функцій; почуття безпорадності, залежності, безвихідності, що виникає в результаті індивідуалізму в поведінці людей.

У сучасних умовах стає актуальною проблема підвищення психологічної культури майбутніх фахівців, адже ринок праці потребує спеціаліста, який не

лише є майстром своєї справи, але й володіє комунікативними навичками, знає конфліктологію, може отримати бажаний результат, вдаючись до аналізу слабких і сильних емоційних сторін конкурентів, а це неможливо досягнути без психологічних знань.

У навчально-виховному процесі вищих навчальних закладів необхідно реалізовувати сучасні принципи організації навчального процесу, вдосконалювати зміст і структуру, форми та методи підготовки фахівців через парадигму пріоритету гуманістичних надбань людства й з метою гуманізації людських стосунків [2, 251].

Викладачам вищих навчальних закладів (ВНЗ) слід опанувати новітні технології і застосовувати їх у процесі підготовки фахівців, проте є викладачі, які через недостатній рівень психолого-педагогічних знань, дотримуються суто застарілого стилю викладання, не враховуючи психологічних особливостей та індивідуально-психологічних відмінностей студентів. [2, 255].

Для подолання цієї проблеми важливо, щоб у кожному навчальному закладі було сформовано службу психологічного супроводу (СПС) на чолі з психологом, адже саме цей період життя студента є вирішальним у формуванні його як особистості моральної, патріотичної, високоосвіченої особистості.

Першочергово СПС виконуватиме ряд функцій упродовж навчального року: сприяння повноцінному розвитку особистості майбутнього фахівця на кожному віковому етапі, створення умов для формування у них мотивації до самовиховання і саморозвитку; забезпечення індивідуального підходу до кожного учасника навчально-виховного процесу на основі його психолого-педагогічного вивчення; профілактика і корекція відхилень в інтелектуальному і психофізичному розвитку майбутнього фахівця.

СПС вирішуватиме ряд завдань, що допоможе суттєво підвищити психологічну культуру майбутнього фахівця: діагностика студентів, їхніх груп та колективів, визначення причин, що ускладнюють їх розвиток та навчання; корекція - здійснення психолого-медико-педагогічних заходів з метою усунення відхилень у психофізичному та інтелектуальному розвитку і

поведінці; реабілітація - надання психолого-педагогічної допомоги майбутнім фахівцям, які перебувають у кризовій ситуації (постраждали від соціальних, техногенних, природних катастроф, перенесли тяжкі хвороби, стреси, переселення, та ін.) з метою адаптації до умов навчання і життєдіяльності; профілактика - своєчасне попередження відхилень у психофізичному розвитку.

Діяльність СПС працюватиме і в напрямку підвищення психологічної обізнаності викладачів, поведінка і діяльність яких повинна бути прикладом для наслідування майбутніми фахівцями (проведення психологічних тренінгів, методичних семінарів, конференцій тощо). Більше того, оскільки викладач є основною одиницею системи освіти, то від рівня його психологічної компетентності залежить здоров'я студента, мікроклімат у колективі, освітньому закладі, рівень комфортності та безпечності освітнього середовища.

Література:

1. Буяльська Т.Б. Гуманізація освіти - вичерпане гасло чи (не)виконане завдання? Т.Б. Буяльська Освіта. - 2006. - № 26 - 27. - С. 4-5.
2. Гончарук Н.Т. Мотивація й оцінка керівного персоналу у сфері освіти Н.Т. Гончарук Актуальні проблеми державного управління: зб. наук. пр.; редкол.: С.М. Серьогін (голов. ред.) - Д.: ДРІДУ НАДУ, 2007. - Вип.1 (27). - С. 250-256.
3. Кубальський О.Н. Освіта та наука як фактори соціального розвитку суспільства О.Н. Кубальський, В.М. Підвойний Вестник ХГТУ. - 2001. - № 2 (11). - С.153-156.
5. Попчук О. В Теоретичні аспекти дефініції феномена професійної культури О. В. Попчук Наукові записки. Серія Психологія і педагогіка – Острог: вид-во нац. ун-ту Острозька академія, 2009. – Вип. 13. – С. 404–410.

ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Питання розвитку освітніх послуг є ключовим аспектом у підвищенні економічного добробуту суспільства та економіки країни у цілому. Право на здобуття освіти гарантується Конституцією України. Одне з пріоритетних завдань держави – забезпечення рівного доступу до системи освіти для всіх верств населення та надання якісних освітніх послуг, які, у свою чергу, будуть задовольняти основні напрями розвитку економіки.

Сучасний ринок праці характеризується наявністю проблем, що потребують розв'язання. Це - скорочення ВВП та інвестицій, і зменшення обсягів виробництва продукції та надання послуг, що позначилося на скороченні вільних робочих місць, передбачених для працевлаштування осіб з професійною освітою, і збільшення диспропорції між попитом на робочу силу та її пропозицією, і зростання частки неефективних робочих місць, нестандартних форм зайнятості тощо. Свідченням цього є найвищий рівень безробіття серед молоді, особливо без досвіду роботи, зниження рівня мотивації випускників професійних навчальних закладів до працевлаштування на робочі місця для виконання некваліфікованої та низькооплачуваної праці.

Проте стан підготовки кваліфікованих робітників у професійних навчальних закладах ще не повною мірою відповідає сучасним економічним потребам роботодавців. Причинами цього є законодавчо неврегульована нормативно-правова база, механізми фінансування, формування державного замовлення на підготовку кваліфікованих робітників, неефективний моніторинг ринку праці, механізм управління і мотивації роботодавців, направлений на

забезпечення умов для виробничої практики учнів, стажування й підвищення кваліфікації педагогічних працівників професійних навчальних закладів тощо.

Водночас швидке технологічне оновлення вітчизняних підприємств, створення на них високопродуктивних робочих місць потребує забезпечення їх кваліфікованими робітничими кадрами, здатними працювати в технологічно змінених умовах, демонструючи ключові та професійні компетенції з урахуванням вимог і специфіки виробничих процесів. У цьому контексті зумовлюється необхідність проведення реформи існуючої професійно - технічної освіти, її перетворення у професійну освіту і навчання як ефективну систему підготовки затребуваних ринком праці майбутніх кваліфікованих робітників і молодших спеціалістів (майстрів, техніків), перепідготовки та підвищення їхньої кваліфікації. У цій системі професійна освіта забезпечуватиме вихід на ринок праці випускників професійних навчальних закладів з високим рівнем професійної компетентності, а професійне навчання на виробництві – безперервний професійний розвиток кваліфікованих фахівців упродовж усієї трудової діяльності. [1]

У зв'язку з цим важливо прийняти до розгляду проект Закону України «Про професійну освіту», в якому буде визначено стратегію розвитку сучасної системи професійної освіти і навчання відповідно до цілей соціально-економічного розвитку держави, її роль у зростанні економічної конкурентоспроможності країни. [3]

Існуюча система професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників і молодших спеціалістів має бути реорганізована з урахуванням реальних і випереджувальних потреб економіки країни. [1]

Фінансове забезпечення освіти є основною умовою забезпечення якості освітніх послуг, підтримки конкурентоспроможності навчальних закладів не лише в межах держави, а й на світовому ринку. Необхідно враховувати зарубіжний досвід як у питанні децентралізації фінансового забезпечення, так і у визначенні чіткої формули фінансування, яка б була сформована на елементах

прозорості і доступності, що, у свою чергу, дасть відповідь на запитання, на основі яких показників ЗВО повинен отримувати кошти.

Актуальними проблемами у фінансуванні вищої освіти є якість освітніх послуг та обсяг студентської міграції. Протягом кількох років аналітичний центр CEDOS збирає та аналізує дані про кількість українських громадян, які навчаються у закордонних університетах. Кількість українців в іноземних університетах постійно зростає. Серед найбільш бажаних для навчання країн, як і раніше, залишаються Польща, Німеччина, Росія, Канада, Італія, Чехія, США, Іспанія, Австрія, Франція та Угорщина [2].

Необхідно врахувати й недержавне фінансування вищої освіти. Воно дає можливість ЗВО забезпечувати свою матеріальну базу в тому обсязі, який необхідний для його підтримання та розвитку. Можна виділити такі складники, як: кошти, одержані на навчання, підготовку підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів, плата за надання додаткових освітніх послуг, кошти, одержані за науково-дослідні роботи, доходи від реалізації продукції навчально-виробничих майстерень, дотації з місцевих бюджетів.

Розвиток недержавних форм фінансування відбувається поступово. Крім того, застосування окремих джерел є досить обмеженим із різних причин. Перешкодою для надання фінансової допомоги освіті з боку підприємств та фінансових структур є непрозорість бюджетного процесу як на рівні окремих навчальних закладів, так і на рівні району чи міста. Громадським організаціям чи благодійним фондам важко вступати у контрактні відносини з навчальними закладами, оскільки вони не можуть наймати працівників для виконання професійних завдань. Використання механізмів кредитування освіти також є обмеженим. [2]

Відповідно фінансування вищої освіти за рахунок державних коштів повинно спрямовуватися лише за потребами держави, яка водночас повинна забезпечувати робочими місцями випускників, що сприятиме зменшенню безробіття серед випускників. Нині в Україні спостерігається часткове вдосконалення диверсифікації джерел фінансування, а саме надання статусу

неприбуткової організації дасть перший поштовх до утворення контрактних відносин між ЗВО та приватними організаціями і поліпшить їх фінансове становище. [2]

Вивчення зарубіжного досвіду дозволить зробити фінансування більш прозорим і надасть можливість надавати його за рівнем якості надання освітніх послуг. Ефективне фінансове забезпечення державних ЗВО можливо здійснювати через постійний моніторинг діяльності закладів освіти, що дасть можливість виявити показники соціальних та економічних наслідків здійснення державою заходів в освітньому процесі та визначити перспективний розвиток освіти в цілому.

Література:

1. Валентина Радкевич: Теоретичні та методичні засади розвитку професійної освіти і навчання: результати, проблеми, перспективи. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/107211/1/%D0%A2%D0%B5%D0%BE%D1%80%D0%B5%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96%20%D1%82%D0%B0%20%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96%20%D0%B7%D0%B0%D1%81%D0%B0%D0%B4%D0%B8%20%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BA%D1%83.pdf>
2. Ткачук О.В. Фінансове забезпечення вищої освіти в Україні: проблеми та перспективи [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://economyandsociety.in.ua/journal/12_ukr/105.pdf
3. Проект Закону України «Про професійну освіту в Україні» за № 5160 від 22.09.2016р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=5160&skl=9

Ростока Марина

к.пед.н., старший науковий співробітник

відділу інформаційно-дидактичного моделювання

Національний центр «Мала академія наук України»

МОН України, НАН України

(м. Київ)

МОДЕЛЮВАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ НА КОМПЕТЕНТІСНІЙ ОСНОВІ МАЙБУТНІХ ОБЛІКОВЦІВ

Ідея моделювання педагогічних процесів передбачає визначення загальних характеристик, властивостей і тенденцій, що притаманні розвитку конкретного об'єкта, у нашому випадку, професійної підготовки майбутніх обліковців з реєстрації бухгалтерських даних (далі – ОРБД) у професійних (професійно-технічних) навчальних закладах.

Звісно, що розроблення будь-якої системи здійснюється через моделювання. Останнім часом пропонується багато моделей професійної підготовки фахівців різних кваліфікаційних рівнів, у тому числі і працівників бухгалтерії. Однак ці моделі не адаптовані до організації професійної підготовки ОРБД за вимогами нового сучасного професійного середовища. До того ж, аналіз науково-педагогічних джерел уможливив розроблення моделі професійної підготовки майбутніх ОРБД як процесу формування їхньої професійної компетентності (далі – Модель). Модель має у своєму змісті: мету, завдання, методологічні підходи, що спрямовують реалізацію певних компонентів – мотиваційного, соціально-психологічного, суб'єктного, культурологічного, когнітивного та технологічного; педагогічні умови, зміст, методи, форми, засоби, технології, критерії і показники оцінювання рівнів сформованості професійної компетентності ОРБД, а також вказано вплив як внутрішнього середовища, так і зовнішнього.

На нашу думку, саме Модель дозволяє прийняти рішення і зрозуміти

ситуацію, коли приймається це рішення, спрогнозувати можливі наслідки його прийняття; оцінити проблеми з іншого боку, розглянути альтернативні варіанти дій.

Моделювання професійної підготовки майбутніх ОРБД на компетентнісній основі з елементами випереджального розвитку обліку (як професійної діяльності ОРБД) спрямовано на вдосконалення всіх складових: якості, доступності та надійності формування професійної компетентності, навчально-методичного, організаційного, матеріально-технічного, кадрового та фінансового забезпечення процесу випереджального навчання професії. Критерієм впровадження даної моделі є адаптивність суб'єктів педагогічної системи навчального закладу. Даний критерій пов'язаний із підвищенням рівня сформованості професійної компетентності ОРБД, досягненням збалансованості професійно-кваліфікаційної структури педагогічних працівників та потреб галузей економіки у професійно компетентних обліковцях, а також приведенням кадрового забезпечення навчальних закладів до нормативних вимог.

Практична реалізація моделі сприяла запровадженню адаптивного підходу у підготовці ОРБД. З огляду на це беззаперечна актуальність створення державної та регіональної систем прогнозування і моніторингу потреб ринку праці в облікових кадрах. Таким чином уможлиблюється забезпеченість максимальної орієнтації професійних навчальних закладів на ринок праці, що сприяє підготовці випускників до змін у майбутньої професійній діяльності та подолання інерційності навчання за даною робітничою професією. Основними напрямками переходу до випереджального навчання обрано: запровадження авторської педагогічної технології формування професійної компетентності майбутніх ОРБД на адаптивних засадах; розширення доступності навчання предметам «Бухгалтерський облік» та «Інформаційні системи і технології в обліку» за використанням інтерактивних технологій; інтеграцію фундаментальних і спеціальних знань на уроках виробничого навчання з облікового діловодства; включення до професійної підготовки ОРБД методів індивідуалізації навчання (дистанційний менторинг, Дальтон-план, план Трампа та ін.), тобто подолання

жорстких методів навчання, що тривалий час уніфікували особистісну індивідуальність, орієнтація навчального процесу на вільний розвиток особистості та врахування соціально-психологічних та культурологічних особливостей функціонування бухгалтерського підрозділу на підприємстві; сприяння підвищенню рівня професійної компетентності майбутніх ОРБД на адаптивних засадах, що відповідає актуальним потребам особистості, суспільства та держави.

Розроблена нами модель професійної підготовки майбутніх ОРБД на компетентнісній основі представляється у вигляді структурно-логічної схеми (<http://lib.iitta.gov.ua/708971/>), утворює конструкт якісно різних, однак взаємопов'язаних та взаємодіючих складових. Основними блоками моделі визначено: методологічно-цільовий (описує мету та завдання формування професійної компетентності майбутнього ОРБД, основні методологічні підходи, дидактичні принципи та реалізацію педагогічних умов формування професійної компетентності); змістово-процесуальний, (визначає конструкт суб'єкт-суб'єктної взаємодії у системах «викладач ↔ учень ↔ майстер виробничого навчання», «викладач ← керівник → майстер виробничого навчання» і характеризує змістову складову професійної компетентності майбутнього ОРБД, на якій ґрунтується процес формування професійної компетентності, розкриває основні способи організації адаптивної навчальної діяльності учнів); діагностично-результативний (визначає показники та критерії оцінювання рівнів сформованості професійної компетентності, описує очікувані результати упровадження адаптивної технології формування професійної компетентності).

Провідними умовами реалізації означеної нами моделі є: на макрорівні: підсилення інтеграції співробітництва професійного (професійно-технічного) навчального закладу та виробництва, що сприятиме розподілу відповідальності за якість підготовки обліковців між навчальними закладами та працедавцями; на мезорівні: підвищення наукомісткості навчання бухгалтерської науки шляхом дослідження міждисциплінарних зв'язків та пошуку нових, перспективних технологій; на мікрорівні: перехід від усталеного навчання застарілим знанням з бухгалтерської справи до випереджального навчання інноваційному усвідомленню

обліку в постійно змінному інформаційному освітньому середовищі, а значить й навчанню у цьому руслі системно, поступово, неперервно. Завдання моделі отримано, декомпозуючи мету і відповідаючи на питання – що за чим треба зробити, щоб досягти мети. Увагу зосереджено на тому, що кваліфіковані робітники проходять підготовку за професією у будь якому навчальному закладі на підставі соціального замовлення на професійно компетентних працівників, у нашому вимірі – ОРБД (за умови ліцензованого обсягу підготовки робітничих кадрів).

Також в основу моделі покладено методологічні підходи до формування професійної компетентності: системний, компетентнісний, суб'єктно-діяльнісний, технологічний, адаптивний та діагностичний. Її головною складовою є виокремлені нами педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх ОРБД: моделювання процесу професійної підготовки майбутніх обліковців з реєстрації бухгалтерських даних на компетентнісній основі; мотивування майбутніх обліковців з реєстрації бухгалтерських даних до оволодіння професією на адаптивних засадах; створення інформаційного освітнього середовища формування професійної компетентності майбутніх ОРБД на основі інформаційно-бібліотечного та інформаційно-комунікаційного забезпечення. Відтак, до структури моделі включено адаптивне управління навчанням, зміст професійної підготовки (спрямований на розвиток ключових компетентностей), організаційні форми навчальних занять (інноваційні – дистанційний менторинг, вебінари, он-лайн консультування; традиційні – лекції (набуття нових знань), практичні та лабораторні заняття, семінари та тренінги (відпрацьовування набутих теоретичних знань практичними вправами), відкриті заняття професійного спрямування, екскурсії на виробництво, науково-практичні учнівські конференції, майстер-класи (ознайомлення з реальними умовами бухгалтерської праці та обмін набутим у навчанні досвідом), індивідуальні заняття і консультації (коригування знань учнів), виробниче навчання та виробнича практика; позаурочні – позааудиторні види занять - конкурси професійної майстерності та олімпіади (стимулювання навчальної діяльності); методи

(специфічні щодо фаху – інтерактивні: робота в малих групах, навчаючись учись, комп'ютерне навчання, метод проєктів; методики викладання обліку) і засоби (електронні навчальні ресурси, спецпрограми з обліку, інформаційно-бібліотечне забезпечення; портфоліо, кваліметричні моделі) навчального процесу, технології (авторська педагогічна технологія на адаптивних засадах; інтерактивні – комп'ютерного уроку, кейс-технології, технології підручників та НМК, проєктні та ігрові технології; випереджальні – ситуативного моделювання, професійні ІКТ, виробничі/облікові технології).

Отже, розроблена модель являє певну педагогічну систему, що функціонує в інформаційному освітньому середовищі навчального закладу та її застосування на практиці спрямовано на результат – підвищення рівня сформованості професійної компетентності майбутніх ОРБД.

Література:

1. Ростока М.Л. Педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх обліковців з реєстрації бухгалтерських даних : дис. ... к. пед. наук : 13.00.04 / Марина Львівна Ростока; Інститут професійно-технічної освіти НАПН України. – К., 2017. – 350 с.

2. Теловата М. Т. Концептуальна модель професійної компетентності майбутніх фахівців економічної галузі / М. Т. Теловата // Розвиток системи обліку, аналізу та аудиту : теорія, методологія, організація. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит : проблеми теорії, методології, організації [зб. наук. праць]. – К. : Бізнес Медіа Консалтинг, 2014. – Вип. 1 (9). – С. 269–274.

ЕПОХА ЦИФРОВОГО ДИЗАЙНУ: НОВЕ МИСЛЕННЯ І ОСВІТА

Слово «дизайн» часто сприймається як створення чогось красивого, насправді ж у перекладі з англійської дизайн - це проектування. Цифрові технології – інструменти, межі яких нам ще не відомі. В епоху цифрових технологій поняття «дизайн» сильно змінилося. Тепер в це поняття входить не тільки графічний дизайн, але і нові форми дизайну цифрових продуктів. Занурюючись в нові цифрові технології нам стають доступні раніше невідомі куточки навколишнього світу.

Методологія цифрового дизайну спирається на командну роботу і дизайн-мислення - це методологія створення продуктів, орієнтованих на людину. У команді люди діляться за типом мислення на дивергентів і конвергентів. Дивергенти - ті, хто генерують ідеї, а конвергенти - ті люди, які можуть утілити ідеї в реальність.

У методології дизайн-мислення є певні етапи: емпатія, фокусування, генерація ідей, фільтрація ідей, прототипування, тестування.

Для того щоб створити корисний і потрібний продукт, у першу чергу, треба зрозуміти, яку проблему користувача потрібно усунути, тобто треба перейнятися співчуттям і переживанням до своїх користувачів. Емпатія, інакше кажучи, це співпереживання. Потрібно створювати продукт або сервіс не для себе, а для кінцевого користувача або клієнта. Необхідно зосередитися на людях з низьким порогом входу. Знижуючи поріг входу, ви робите ваш продукт більш доступним для максимальної кількості вашої аудиторії.

Фокусування або конвергенція – етап, на якому із спостережень та інформації потрібно створити концепцію реалізації проблеми. Це називають

точкою зору, або POV («Point of view»). Хороший дизайнер інтерфейсів - це не тільки художник-оформлювач, але і психолог, соціолог, культуролог і філософ, сценарист і режисер, драматург і поет.

Як організувати команду для розробки кінцевого продукту? Команду слід розділити на дизайнерів продукту (UX-дизайнери, UX-аналітики, Web-аналітики, бізнес-аналітики, системні архітектори) і на арт-групу або арт-директора (візуальні дизайнери, UI-дизайнери, верстальники, моушен-дизайнери). Хто важливіше - архітектор чи візуалізатор? Важливі обидва, і вони мають працювати синхронно.

Представники цих професій стають одні з найбільш затребуваних у галузі цифрових технологій. За словами футурологів, ми стаємо свідками створення нового віртуально світу. Для створення нового цифрового світу не потрібні боги, достатньо бути людиною з гарною підготовкою. Який же цей список професій майбутнього:

- Дизайнер інтерактивного середовища – розробка інтерактивних проектів;
- UX-дизайнери — це системні архітектори;
- 3D-моделювання і візуалізація – розробка 3D-проектів;
- Гейм-дизайнер – моделювання і розробка он-лайн ігор;
- Мультимедіа-арт – сучасне мистецтво у віртуальній реальності;
- Медіа-дизайнер – створення сучасного контенту для сайтів, віртуальних і друкованих видань, мобільних додатків);
- Аніматор – розробка цифрових анімацій;
- Графічний дизайнер – розробка цифрових графічних проектів;
- Продуктовий дизайнер – фахівці, що поєднують бізнес, аналітику і естетику.

Варто зазначити, що підготовка фахівців цифрової індустрії може проводитись і за такими напрямками:

- дизайн цифрових продуктів;

- дизайн програмування цифрових продуктів;
- промисловий дизайн;
- комунікаційний дизайн;
- креативний дизайн.

Софтверні і продуктивні веб-дизайнери затребувані сьогодні як ніколи раніше. Цифровий дизайн стає необхідною умовою для просування будь-якого продукту, товару або послуги. Задача цифрового дизайну – конструювати середовище для існування, у якому люди будуть відчувати мінімум дискомфорту і домагатися того, щоб взаємодія з цифровою реальністю була приємною і бажаною.

Література:

1. 5 профессий будущего в области цифровых технологий и дизайна (и где этому учат) [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.ok-magazine.ru/style/trendy/83057-5-professiy-budushchego-v-oblasti-cifrovyyh-tehnologiy-i-dizayna-i-gde-etomu-uchat>
2. Бородкин Алексей. Разбираемся в дизайнерских профессиях[Электронный ресурс] – Режим доступа: <https://habr.com/ru/company/netologyru/blog/421923/>
3. Христюлюбов Александр. Дизайн-мышление – методология поиска новых решений <https://cyberleninka.ru/article/n/smart-obschestvo-kak-etap-razvitiya-novyh-tehnologiy-dlya-obschestva-ili-kak-novyy-etap-sotsialnogo-razvitiya-progressa-k-postanovke>[Электронный ресурс] – Режим доступа: <https://te-st.ru/reports/design-thinking-hristolubov/>

УДК 378.016

Склярська Олена

викладач

Ірпінський державний коледж економіки та права

Sklyarska_Olena@mail.ua

БАЗОВІ КРИТЕРІЇ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО ПРАВОВИКА

Актуальність теми дослідження. Сучасний стан розвитку українського суспільства, успіхи української економіки в побудові державно-правових відносин, загальна культура населення, включаючи професійну, залишають бажати кращого. Важливу роль у зміні цієї ситуації повинні зіграти підвищення якості професійної освіти, підготовка випускників юридичних вузів до роботи в нових євроінтеграційних умовах. Саме вони повинні виступити свого роду новаторами нормативно-правового мислення в нашій країні. На зміну традиційному уявленню про право як науку та її вияву в психологічному аспекті формування професійної культури майбутніх фахівців ЗВО приходять нові нормативно-правові стандарти, котрі вимагають адаптивних змін не тільки від викладачів, але від студентів, які названі сучасними науковцями «поколінням Z». Відповідно освітні умови та специфіка правових завдань, які належить вирішувати випускникам юридичних факультетів на професійному рівні актуалізують тему даного дослідження.

Мета роботи полягає в загальному окресленні окремих психологічних аспектів, які є базовими при формуванні професійної культури майбутніх фахівців ЗВО.

Результати правової підготовки в українських установах вищих професійних утворень підтверджують відсутність змін в особистісних характеристиках випускників, які є істотними для діяльності, як суб'єкта права. Так, наприклад, якщо компетенція формування навичок ділового спілкування зустрічається достатньо часто в освітніх програмах, то такі цілі, як: розвиток

творчого потенціалу майбутніх правовиків, формування моральних орієнтирів професійної діяльності - є відсутніми. Достатньо проблемними є уявлення студентів про морально-етичні сторони професійної діяльності. До цього часу провідним мотивом, істотним для молоді в їх орієнтації на заняття професійною діяльністю в галузі права є можливість отримувати «легкі гроші».

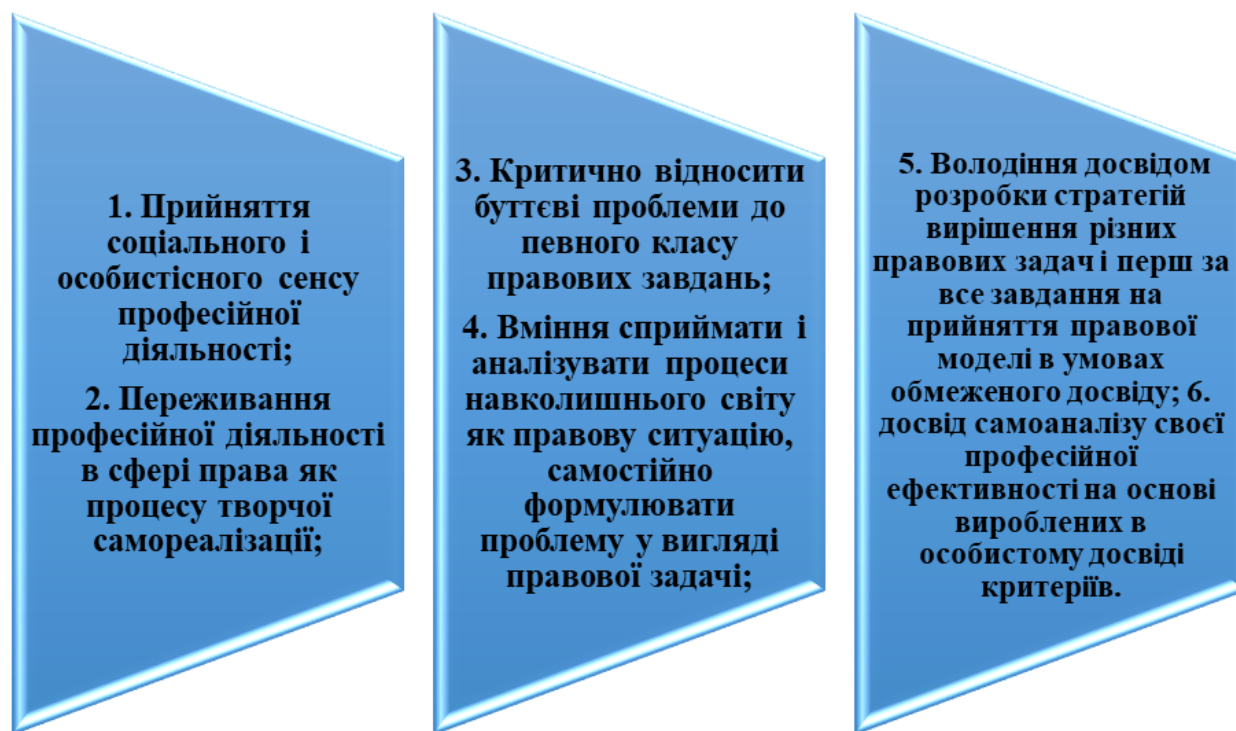
Для того щоб процес формування професійної культури майбутніх правовиків у вузі проходив успішно, доцільно відобразити його у вигляді моделі, яка складається з двох компонентів: цільового та змістовного.

Цільовий компонент. Метою процесу формування професійної культури студентів у вузі є визначення кінцевої мети процесу і цілей окремих етапів, основних напрямків роботи, виявлення психолого-педагогічних умов, засобів, форм і методів роботи, які сприяють формуванню рівня, адекватного його основним критеріям, і розробка науково-методичних рекомендацій щодо застосування моделі у вузах.

Змістовний компонент представлений як задачно-ситуаційний метод моделювання основних проявів професійної культури правника. Процес рішення правових задач заснований на реалізації проектів різної правової діяльності – від постановки завдання до презентації готового продукту. Проектування і конструювання студентом своєї професійної ролі – це таке її відображення, яке, по-перше, дає майбутньому правнику правильне і повне уявлення про цілісну професійну роль правника (від визначення мети до самоаналізу процесу і результатів діяльності) та, по-друге, дозволяє йому в процесі навчання опанувати способи виконання професійної ролі настільки повно, що забезпечує безболісний перехід до реальних професійних функцій [2].

Відповідно професійна культура студента вузу формується відповідно до рівнів. Перший рівень – це теоретичні уявлення студентів про нинішню економічну культуру соціуму, знання про сучасні досягнення економічної науки і досвіду, кращих зразках юридичного мислення і практики, ціннісне осмислення теорії і практики, принципів і результатів правової діяльності у

світовому масштабі. Другий рівень – у студентів вузу виникає потреба у самореалізації професійних здібностей у вигляді поетапного досвіду сходження від задуму до вирішення правової задачі, досвіду створення юридичного продукту. Третій рівень. Професійна культура зазначеного рівня є суб'єктивним вираженням об'єктивно сформованої правової культури. В якості критеріїв сформованості професійної культури пропонуємо прийняти наступні:

Таким чином, у структурі змісту правової освіти виділяється особливий компонент – досвід реалізації компетентностей, що входять у структуру професійної культури правника, він актуалізується в освітньому процесі за допомогою ситуаційного моделювання правових проблем, що відбивають реалізацію цілісної правової діяльності – від постановки завдання до презентації готового продукту.

Література:

1. Краснолуцький К.К. Проблематика розвитку професійної освіти в Україні: сучасні тенденції та перспективи / К.К. Краснолуцький. // Психолого-педагогічні науки. – 2013. – №2. – С. 24–28.

2.Цзя Я. Професійна культура як вектор успіху / Цзя Я. // Innovative solutions in modern science. – 2016. – №8. – С. 1–7.

УДК 378.

Спірідонова Леся

викладач української літератури

Ірпінський державний коледж економіки та права

lesja164@net.ua

ОРГАНІЗАЦІЯ Й ЕФЕКТИВНІСТЬ ЕКСКУРСІЙ ДО ТЕАТРУ

«Великий тлумачний словник сучасної української мови» визначає екскурсію як «поїздку або похід куди-небудь з метою відвідати, оглянути що-небудь» [2]. У цьому сенсі екскурсія є формою організації вільного часу студентів. Також існує дидактичне значення слова «екскурсія» як однієї з форм організації навчального процесу. Екскурсія – особлива форма навчальної й позанавчальної роботи, під якої здійснюється спільна діяльність екскурсовода й слухачів під час вивчення явищ дійсності в природних умовах.

Жодні наочні посібники й технічні засоби навчання не можуть замінити живого спілкування студентів із предметом, що вивчається, тому для кращого та глибшого розуміння програмових художніх творів доречно час від часу організовувати навчальні поїздки в театр. Їх мета - формування умінь спостерігати, порівнювати, зіставляти, сприяння розвитку мислення, інтересу до вивченого матеріалу, ознайомлення з театральним мистецтвом.

На першому курсі коледжу з української літератури можна відвідати такі вистави, як: «Увертюра до побачення» за новелою І.Франка «Сойчине крило», «Лісова пісня» за драмою-феєрією Лесі Українки, «Кайдашева сім'я» за повістю І.Нечуя-Левицького, «Мартин Боруля» за комедією І.Карпенка-Карого, «Verba» за драмою-феєрією Лесі Українки, «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» за романом П.Мирного тощо. Із зарубіжної літератури – «Перевтілення» за оповіданням Ф.Кафки, «Майстер і Маргарита» за романом М.Булгакова, вистави за творами сучасних письменників. Отже, можна зробити висновок, що репертуар київських театрів досить багатий та різноманітний, орієнтований на сучасних підлітків, розмаїттям постановок творів, що вивчаються, керівники

театрів хочуть зацікавити молодь цим видом мистецтва, адже у всіх виставах порушені досить актуальні проблеми і в наш час.

Важливо напередодні студентів підготувати до перегляду тієї чи іншої вистави: провести лекцію, семінар за художнім твором, пояснити постановку вистави, навіть певні моменти, наявність та значення тих чи інших декорацій, щоб під час перегляду всі занурилися в суть і не відволікалися на дрібниці, бо не тільки акторська гра, сюжет, але й це все сприятиме формуванню відповідного враження, емоцій у студентів від вистави. Також не слід забувати, що в театрі панує особлива атмосфера, тому, щоб не порушувати цього, потрібно відповідно виглядати і дотримуватись певних правил поведінки в ньому і безпосередньо під час перегляду вистави.

Після проведення екскурсій до театру підводимо на наступному ж занятті підсумок в різних формах:

- бесіди, під час якої обговорюється побачене,
- диспуту, під час якого студенти висловлюють власну позицію щодо побаченого та почутого;
- написання есе, твору-роздуму чи відгуку;
- створення презентації;
- виставки колекцій, стіннівок, малюнків, альбомів тощо.

Обов'язковою умовою проведення екскурсії є цільовий інструктаж студентів з техніки безпеки, правил поведінки під час переходу чи проїзду до місця екскурсії та її проведення відповідно до Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу в установах і закладах освіти, затвердженого наказом. Міністерства освіти України від 01.08.2001 № 563 і зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 20 листопада 2001 р. за № 969/6160.

Література

1. Бабарицька В. Екскурсознавство і музеєзнавство: навч. посіб. / В. Бабарицька, А. Короткова, О. Малиновська. – К. : Альтерпрес, 2007.
2. Великий тлумачний словник української мови. – К. : 2002. – 219 с.

3. Всеукраїнської науково-практичної конференції (22–23 листопада). – 2007.
4. Долженко Г.П. Екскурсійна справа. - М.: ІКЦ «МарТ», 2005. - 272 с.
5. Ішекова Т.В. Екскурсійна справа: Навчальний посібник. К.: Вид-во "Наукова книга", 2006
6. Кулаєв К.В. Екскурсійна діяльність: теоретичні та методологічні основи. - М.: Турист, 2004. - 96 с.
7. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 2014, № 8 (42)
8. http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/REG6160.html

Теловата Марія

завідувач кафедри обліку та оподаткування

Національна академія статистики, обліку та аудиту

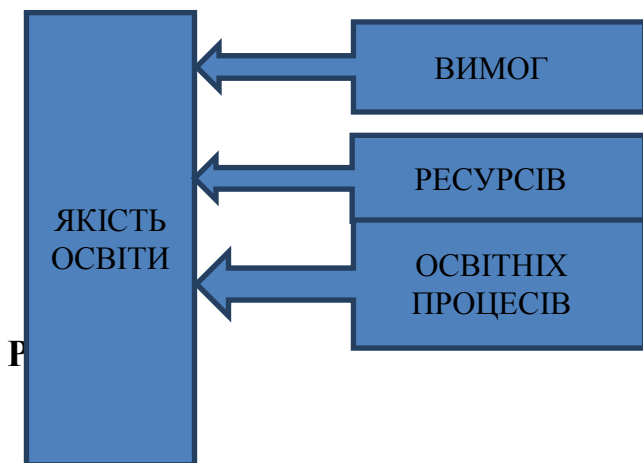
доктор педагогічних наук, професор,

заслужений працівник освіти України

ЯКІСТЬ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ГАЛУЗІ ЗНАНЬ 07 «УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ» У ЗВО УКРАЇНИ

Щоб випускники закладів вищої освіти (далі:ЗВО) успішно конкурували на ринку праці, вони повинні отримати фундаментальну базову і високу фахову підготовку, вільно володіти іноземними мовами, інформаційними технологіями, економічними та правовими знаннями.Якість професійної підготовки фахівців галузі управління та адміністрування, на нашу думку, - це сукупність суттєвих властивостей та характеристик майбутніх фахівців, рівень яких формується в процесі здійснення освітньої діяльності та повинен відповідати вимогам споживачів (роботодавців). Одним з принципів забезпечення якості вищої освіти є якість фундаментальної підготовки у закладах вищої освіти України, зокрема фахівців галузі управління та адміністрування, в основі якої є перелік навчальних дисциплін професійно-практичного циклу.

Отримання якісної освіти безпосередньо залежить від **якості самих вимог** (цілей, стандартів і норм), **якості ресурсів** (освітньо-професійної програми, кадрового потенціалу, контингенту абітурієнтів, матеріально-технічного забезпечення, фінансування і т.д.) та **якості освітніх процесів** (наукової та навчально-виховної діяльності, управління, освітніх технологій), які безпосередньо забезпечують професійну підготовку фахівців у ЗВО України. На рис. 1 відображено складові якості освіти у закладах вищої освіти України.

Складові якості освіти у ЗВО України

Варто зосередити увагу присутніх на сучасні виклики професійної підготовки фахівців галузі управління та адміністрування у ЗВО. **Зміст навчання** (навчальні плани, ОПП, європейська кваліфікаційна рамка фахівця) повинен відповідати вимогам і нормам галузових освітніх стандартів. Але кожний ЗВО України має свою автономність, й одночасно різні підходи до навчального процесу.

1. Для розподілу педагогічного навантаження викладачам у ЗВО України 2019-2020 н.р. основою повинні бути затверджені початкові плани ЗВО, в яких повинна бути обов'язково умовою впроваджена система міжпредметних зв'язків у навчальних дисциплінах трьох циклів.
2. Недопустимість дублювання навчальних дисциплін у професійній підготовці студентів ступенів вищої освіти (бакалавр і магістр).
3. Необхідний поділ практичних занять із професійно-практичних дисциплін на окремі підгрупи студентів.
4. Для системи подальшої наступності навчання у магістратурі, студенти-бакалаври повинні демократичним способом обирати із запропонованих магістерських програм лише одну магістерську програму. Тобто структура навчальних планів із професійної підготовки майбутніх фахівців з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» повинна мати професійно-практичну

спрямованість, яка запроваджена в провідних ЗВО України і відповідає загальноприйнятій європейській практиці.

5. Кожний ЗВО України з підготовки фахівців галузі управління та адміністрування, як ступеню вищої освіти «бакалавр» чи «магістр», мають різні, на жаль, навчальні плани професійної підготовки (це кількість планових кредитів, аудиторних, практичних годин і годин на виділену самостійну роботу.)

6. На сьогодні є дуже дивною ситуація з розподілу годин відповідних дисциплін у навчальних планах, так наприклад: «Педагогіка вищої школи», «Філософія науки і освіти», «Соціальна відповідальність», «Економічна культура та професійна етика», «БЖД», «РПС», «Охорона праці» і т.д. виділено - 40 аудиторних годин, і не припустимим є те, що така ж кількість - 40 годин - виділена і для дисциплін професійно-практичного циклу: «Фінансова звітність», «Звітність підприємств», «Облікова політика», «Фінансовий облік 1-2», «Облік і звітність в оподаткуванні», «Облік у бюджетних установах».

7. За рахунок зимової енергетичної економії у деяких ЗВО України планують проходження виробничої практики на період зимових канікул, що є недопустимим, адже студенти не мають теоретичних знань і не ознайомлені з навчальними дисциплінами: «Фінансовий облік – 2», «Облік розрахунків за податками», а доречно планувати і проводити виробничу практику наприкінці навчального року – травень-червень.

В останні роки мотивація студентів до навчання у ЗВО України знижується. У масовому вимірі освіта для учнів шкіл і студентів ЗВО стала менш потрібною, необхідною та якісною, а переважна більшість випускників закладів вищої освіти, майбутніх фахівців України, особливо нових, не конкурентоспроможна на європейському ринку праці.

На жаль, сьогодні криком душі кожного ЗВО України є попит, але разом з тим є чудова пропозиція по-іншому переманювання українських (наших) студентів і учнів, до вишів Польщі, Словенії, Чехії і т.д.

Українські учні-випускники загальноосвітніх навчальних закладів, а також студенти-бакалаври без жодних проблем вступають до ЗВО перелічених країн на підставі одержаних українських шкільних атестатів і дипломів бакалаврів. Тобто Європейській вищій школі непотрібно українських сертифікатів зовнішнього незалежного оцінювання. Увага привернена тільки до кількості та забезпеченості ліцензованого обсягу нашими українськими вступниками, абітурієнтами ЗВО Польщі, Чехії, Угорщини на досить лояльних і доступно-простих умовах вступу. А необхідно звернути увагу на новизну МОН України. У 2019 р. для вступу до магістратури в будь-який ЗВО України необхідно всім випускникам-бакалаврам, які мають бажання і мотивацію для продовження навчання в магістратурі, зареєструватися до 12.05.19р. і пройти обов'язкове незалежне оцінювання з іноземної мови, отримати сертифікат, і тільки після цього подавати документи в приймальну комісію ЗВО і здавати вступний екзамєн зі спеціальності.

Отже, на превеликий жаль, можна констатувати, що заклади вищої освіти України зазнають очевидних втрат саме таких достоїнств української освіти, як: наступність, фундаментальність, системність, практична спрямованість, мобільність та професійна суб'єктність.

УДК 378:(796:613(477))

Хоменко Валерій

викладач фізичної культури

викладач вищої категорії , методист

Коцюба Сергій

викладач фізичної культури

викладач вищої категорії , методист

Ірпінський державний коледж економіки та права

valeriy.homenko.1974@gmail.com

Дотримання здорового способу життя як фактор формування культурно-освітнього середовища закладів вищої освіти

На сучасному етапі реформаційних перетворень в Україні здоров'я громадян є одним із складників національного розвитку. На законодавчому рівні це закріплено Законами України "Про освіту", "Про загальну середню освіту", "Національною доктриною розвитку освіти України у ХХІ столітті", Державними Програмами "Діти України", "Здоров'я нації на 2009-2013 роки", "Репродуктивне здоров'я нації на 2006-2015 рр. "

У зв'язку з цим збереження та зміцнення здоров'я молоді є одним із головних завдань соціальної програми нашої держави. Для розв'язання цього завдання необхідно сформувати у студентів стійку мотивацію до здорового способу життя, здійснити комплекс здоров'язберігаючих заходів, спрямованих на усвідомлення ними цінності свого здоров'я.

Здоров'я студентів майже на 50% залежить від умов їхнього життя. Студент у вищій школі не тільки навчається, а й харчується, розважається, відпочиває, займається спортом. Тобто час, проведений у навчальному закладі, витрачається не лише на розумову активність. "Навчаємо не за рахунок здоров'я!" - таким повинен бути девіз кожного навчального закладу.

Завданнями вищої школи на даному етапі є:

- формування в студентів свідомого ставлення до життя і здоров'я;
- вироблення в учнів навичок здорового способу життя;
- формування здоров'язберігаючої компетентності студентів.

Головною умовою покращення здоров'я студентів є створення здоров'язберігаючого середовища, головними ознаками якого є:

- оптимальне поєднання методів, форм, засобів навчання та виховання;
- дослідження впливу нових навчально-методичних засобів навчання на здоров'я студентів;
- дотримання режиму рухової активності, поєднання рухового і статичного навантаження;
- забезпечення емоційно сприятливої атмосфери навчання;
- формування в студентів та у викладачів культури здоров'я.

Більшість педагогічних колективів переорієнтовує організацію навчально-виховного процесу на формування гармонійно розвиненої особистості, становлення її фізичного, психічного, духовного і соціального здоров'я, формування культури здоров'я і потреби здорового способу життя. Для багатьох навчальних закладів оздоровлення вищої школи починається із впровадження здоров'язберігаючої педагогіки. Створюються різні моделі сприяння здоров'ю, які забезпечують необхідні умови для успішного впровадження інноваційних педагогічних технологій, спрямованих на збереження і зміцнення здоров'я студентів, серед яких останнім часом виокремилася нова група – здоров'язберігаючі технології:

- **технології навчання здоров'ю** - гігієнічне навчання, формування життєвих навичок (керування емоціями, вирішення конфліктів тощо), профілактика травматизму та зловживання психоактивними речовинами, статеве виховання;
- **оздоровчі технології** спрямовані на вирішення завдань зміцнення фізичного здоров'я студентів, підвищення ресурсів здоров'я: фізична підготовка, загартування, музична терапія;

- **виховання культури здоров'я** – виховання у студентів особистісних якостей, які сприяють збереженню та зміцненню здоров'я, формуванню уявлень про здоров'я як цінність, посиленню мотивації на ведення здорового способу життя, підвищенню відповідальності за особисте здоров'я, здоров'я родини.

З метою формування здоров'язберігаючих компетентностей студентів кожен навчальний заклад має **проводити наступні заходи:**

- оформлення наочної агітації "Я за здоровий спосіб життя", "Ні шкідливим звичкам", "Ми обираємо здоров'я";
- активна робота спортивних секцій з футболу, волейболу, баскетболу, карате, дзюдо, фехтування;
- створення і робота груп ЛФК;
- щомісяця проведення "Єдиних днів медичної інформації";
- бесід на тему здорового способу життя, про шкідливість куріння, алкоголю, наркотиків;
- розповсюдження інформаційно-просвітницької літератури.

Формування здоров'я, здорового способу життя через освіту, створення здоров'язберігального освітнього середовища – один із пріоритетних напрямів державної освітньої політики в Україні. Цю проблему все більш чітко усвідомлюють представники освіти як професійно значущу. На сучасному етапі людина, її життя й здоров'я визначаються як найвищі людські цінності, оскільки саме вони є показником цивілізованості суспільства, головним критерієм ефективності діяльності всіх його сфер. Проте ставлення до здоров'я значної кількості школярів і студентів поки що не є об'єктом свідомого формування, а стихійним процесом, результатом взаємодії складного комплексу чинників [4–8]. Головне значення в розв'язанні цієї проблеми має формування культури здорового способу життя, культури здоров'я особистості, що є складником її загальної культури [5]. Аналіз останніх досліджень і

публікацій із цієї проблеми. У працях багатьох дослідників (Р. І. Айтман, Г. Л. Апанасенко, І. І. Брехман, М. С. Гончаренко, П. М. Гусак, Л. П. Омельченко, В. М. Оржеховська, В. А. Скумін, В. А. Точилов, Т. І. Туркот) зазначено, що формування культури здорового способу життя студентства починається з першого курсу й забезпечується педагогічними умовами, а саме: поєднанням навчального процесу з практичною діяльністю студентів; існуванням цільової установки й мотивації студентів на зміцнення свого здоров'я та набуття відповідних знань, умінь, навичок; наявністю навчально-матеріальної бази ВНЗ, що забезпечує організацію й проведення оздоровчих заходів. На навчання у ВНЗ впливають фактори, які перешкоджають успішному формуванню культури здорового способу життя студентів. До них належать: недостатня поінформованість викладачів із питань валеології та, як наслідок, їхня невідповідність до розв'язання зазначеної проблеми; недотримання самими викладачами здорового способу життя; перевантаження студентів заняттями у зв'язку зі збільшенням обсягу інформації; недостатня матеріальна база для організації занять у позаурочний час; відсутність пропаганди здорового способу життя. Це вимагає взаємодії викладачів і студентів у розв'язанні завдань із виховання культури здорового способу життя. Завдання дослідження – визначення основних причин незадовільного стану здоров'я та негативного ставлення студентів до здорового способу життя. Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Наукові дослідження свідчать [1; 4], що здоров'я людини на 50 % зумовлене її способом життя. Однак практика засвідчує [3; 5; 7], що здоров'я молодого покоління за останні десятиріччя має тенденцію до погіршення. Такий факт автори пояснюють шкідливим впливом екологічних, стресових чинників, погіршенням якості харчових продуктів, порушенням балансу між навчальним процесом і відпочинком тощо. Серед сучасної молоді все більше поширені шкідливі звички: куріння, вживання алкоголю, наркотиків і токсичних речовин. Розповсюдження ВІЛ / СНІДу набуває характеру епідемії. Через перевантаженість навчанням більшість студентів страждає від недостатньої

рухової активності, відсутності навичок організації навчання та здорового дозвілля, нераціонального харчування тощо. Здоровий спосіб життя (ЗСЖ) – це спосіб життєдіяльності людини, при якому чільне місце посідає профілактика хвороб і зміцнення здоров'я. Поняття ЗСЖ є багатограним, недостатньо розробленим, ще чітко не визначеним. Представники філософсько-соціологічного напрямку (П. Виноградова, В. Пономарчук, В. Столяров) розглядають його як глобальну соціальну проблему, складову частину життя суспільства в цілому. У психолого-педагогічному напрямі – Г. Аксенов, М. Віленський, І. Мартинюк та ін. Спосіб життя охоплює всі сфери суспільства: працю й побут, суспільне життя та культуру, поведінку (стиль життя) людей і їхні духовні цінності. Зауважимо, що поведінка є однією з детермінант здоров'я, ступінь впливу якої значно перевищує вплив багатьох інших детермінант. Складові частини ЗСЖ містять різноманітні елементи, що стосуються всіх сфер здоров'я: фізичного, психічного, соціального і духовного. Найважливіші з них – харчування, побут, умови праці, навчання, рухова активність. Питанням впливу навчального процесу на фізичний стан учнівської й студентської молоді присвячено чи не найбільшу частину публікацій у фахових виданнях, таких як “Фізичне виховання студентів творчих спеціальностей”, “Фізична культура в школі”, “Теорія і методика фізичного виховання”, “Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту”. До названої проблематики найчастіше звертаються Т. Круцевич, Г. Єдинак, О. Андрєєва, Т. Лошицька, С. Юхименко. У їхніх публікаціях представлено результати досліджень, виконаних із використанням експрес-методик, наведено результати діагностики фізичного здоров'я та його динаміку [1; 3; 4; 6; 7]. На думку дослідників, стан здоров'я молодого покоління українців є повною загрозою національній безпеці й економіці держави. Науковці, які простежують особливості навчального процесу в загальноосвітній та професійній школах, відзначають, що процес погіршення стану здоров'я дітей і студентів продовжується, незважаючи на низку державних програм і вказівок. Статистичні дані України та Росії практично

збігаються і свідчать про таке: – тільки одне дошкільня із трьох приходять до школи здоровим; – за час навчання в школі в 4–5 разів зростає захворюваність органів зору; – утричі збільшується кількість патологій опорно-рухового апарату та системи травлення; – удвічі збільшується кількість нервово-психічних розладів; – захворюваність у гімназіях удвічі вища, ніж у звичайних школах; – загальна захворюваність учнів 11-х класів удвічі вища, ніж в учнів 1–2-х класів [4; 5]. За останні 5–7 років значно збільшилася розповсюдженість хронічних захворювань органів травлення [6–8]. У студентів вони посідають перше місце у віці 20–21 рік, тобто коли вже сильний вплив мають фактори, пов'язані з навчанням у ВНЗ [1; 7]. Така тенденція простежується саме серед студентів, ні в жодній соціальній групі молоді цього не спостерігається. Факторами ризику тут є нерегулярне харчування (70 % студентів не снідають), недостатній за тривалістю сон, поєднання навчання з роботою, високі психоемоційні навантаження, часто низькі й дуже низькі матеріальні можливості, проживання без батьків, адаптація до нових умов діяльності, нового колективу, нового місця проживання та самостійного життя без відповідного побуту [5; 7]. Серед факторів, які впливають на погіршення здоров'я, респонденти здебільшого називають неухвалене ставлення до свого здоров'я (86,3 %). Низьким матеріальним рівнем пояснюється погіршення стану здоров'я 77,7 % студентів, несприятливим екологічним середовищем – 68,0 % опитаних, 43,3 % студентів указали на недоступність і низьку якість лікування [5; 7]. За аналізом літературних джерел і робіт, які стосуються збереження здоров'я, встановили недостатню кількість досліджень щодо комплексної оцінки рівня здоров'я студентської молоді під час навчання у ВНЗ, нестача практичних рекомендацій і заходів щодо покращення фізичного та психологічного стану студентів. І. В. Іванова [1] провела аналіз стресогенності життєвих подій і соціальної адаптації 446 студентів різних курсів і факультетів. За даними автора, у середньому по університету 26,3 % студентів мали пороговий ступінь стресу, а 21,2 % студентів перебувають на межі нервового виснаження, що потребує втручання психологів і медичних працівників для

запобігання невротичним станам і серцево-судинним розладам. Автор робить висновок, що “сьогодні характерними для студентської молоді є низький рівень фізичного здоров’я, відсутність мотивації дотримання здорового способу життя, велике стресове навантаження” [1, 5]. С. Приходько, проводячи дослідження динаміки фізичного здоров’я учнів шкіл і студентів-першокурсників Кременчуцького державного університету імені Михайла Остроградського (Полтавська область), зауважує, що ВНЗ не лише не сприяє покращенню ситуації зі здоров’ям, а й суттєво її поглиблює. Рівень здоров’я першокурсників значно нижчий, ніж в учнів середньої школи [5]. Така ситуація, на думку автора, є не винятковою, а типовою для України і ближнього зарубіжжя. Автор робить висновок про те, що процес навчання і в загальноосвітній, і в професійній школах стає фактором ризику для здоров’я. Один з найважливіших реальних важелів збереження та зміцнення здоров’я – оптимальна рухова активність. Недаремно в США фізичну культуру називають “другою релігією” за ставленням до неї всієї нації. І. В. Іванова, вивчаючи проблеми, які входять до поняття здорового способу життя в 365 студентів Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова, звертає увагу на той факт, що “ставлення наших студентів до фізичної культури практично не змінюється впродовж занять в університеті і демонструє вкрай скептичне сприйняття цього методу оздоровлення” [1]. За даними автора, спортивні розряди мають лише 4,4 %, а зовсім не займаються фізичною культурою та спортом 31,4 % опитаних студентів.

Висновки. Необхідність формування культури здорового способу життя студентів, збереження й зміцнення їхнього здоров’я визначається об’єктивно наявною потребою суспільства в підготовці фізично витривалих, мобільних, конкурентоспроможних фахівців, готових до високоінтенсивної продуктивної діяльності. Культура здорового способу життя формується за допомогою складної інтегративної освіти, основними компонентами якої є знання про збереження й удосконалення власного здоров’я, ставлення до здоров’я як самоцінності. Для успішного розв’язання зазначеної проблеми потрібно

визначити теоретичні передумови, до яких належать валеологізація освітнього простору, визначення педагогічних умов і рівнів сформованості культури здорового способу життя, модульний підхід до процесу навчання. Найважливішими педагогічними умовами, що сприяють формуванню культури здорового способу життя, є: а) суб'єктивний показник – урахування особистісного фактора, що відіграє особливу роль у формуванні культури здорового способу життя; б) організація навчально-виховного процесу: удосконалювання змісту освіти за допомогою включення системи валеологічних знань й умінь; конкретизація завдань, що визначають діяльність професорсько-викладацького складу й студентів із валеологічного навчання та виховання; оптимальний вибір форм і методів валеологічного навчання й виховання; диференційована методика занять із фізичного виховання в різних навчальних закладах.

Перспективи подальших досліджень. На подальший розгляд доцільно віднести питання щодо особливостей процесу формування готовності майбутніх фахівців фізичної культури, здоров'я людини до реалізації здоров'язберігальних технологій.

Література:

1. Іванова І. В. Методологічні підходи до превентивної реабілітації студентів за даними їх рівня здоров'я та медико-соціальних знань / І. В. Іванова // Основи здоров'я та фізична культура. – 2007. – № 5. – С. 3–5.
2. Кравченко Н. С. Формування здоров'язберігаючих компетентностей учителів фізичної культури у системі післядипломної освіти (теоретичні засади) / Н. С. Кравченко // Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) : зб. наук. пр. / за ред. Г. М. Арзютова. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2011. – Вип. 13. – С. 260–263.
3. Кубович О. В. Педагогіка здоров'я: використання здоров'язбережувальних методик дослідження в практичній діяльності майбутніх фахівців здоров'я людини / О. В. Кубович, Р. З. Поташнюк, М. С. Самковська // Педагогіка,

психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2011. – № 2.

4. Поташнюк І. В. Валеологія : навч. посіб. / Поташнюк І. В. – Луцьк : Надстир'я, 1998. – 44 с.

5. Приходько С. Вплив навчального процесу на рівень фізичного здоров'я та захворюваність школярів і студентів / С. Приходько // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2010. – № 2. – С. 81–83.

6. Сапожник О. Особливості мотивації студенток ВНЗ до занять фізичними вправами / О. Сапожник // Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) : зб. наук. пр. / за ред. Г. М. Арзютова. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2011. – Вип. 13. – С. 554–557.

7. Соколенко Л. Педагогічні умови формування культури здорового способу життя студентської молоді / Л. Соколенко // Рідна шк. – 2006. – № 7. – С. 29–31.

8. Черненко Е. Е. Исследование мотивации занятий физическими упражнениями студенток ВУЗа / Е. Е. Черненко, Н. В. Маликов // Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) : зб. наук. пр. / за ред. Г. М. Арзютова. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2011. – Вип. 13. – С. 690–694.

УДК 378. 147

Чурілова Ангеліна

студентка групи П-33

Ірпінський державний коледж економіки та права

angelinachyrilova2002@ukr.net

Науковий керівник:

Іліка Н. Д.

викладач циклової комісії юридичних дисциплін

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Постановка проблеми. Реформування освіти у системі сучасних загальноєвропейських тенденцій ставить перед українською інтелігенцією, зокрема педагогами, ученими, державними та громадськими діячами, завдання підготовки молоді, що має ґрунтуватися на кращих досягненнях світової та української педагогічної науки, історії та культури [1].

Розкривається необхідність ефективного використання науково-технічних досягнень, у тому числі результатів досліджень проблем розвитку професійної освіти та навчання. Акцентується увага на наукових розробках з питань професійної орієнтації молоді на робітничі професії, вибору та побудови професійної кар'єри; професійного спрямування змісту загальноосвітньої підготовки учнів професійно-технічних навчальних закладів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання про розвиток професійно-технічної освіти в сучасних умовах досліджували: Н. Ничкало. С. Ніколаєнко, А. Беляєв, В. Радкевич.

Метою є визначення актуальних проблем та перспектив розвитку професійної освіти.

Розвиток професійної освіти передбачає набуття такої якості, що відповідає потребам особистості студента, вимогам суспільства та забезпечує інтеграцію у світовий простір. Професійна підготовка майбутнього фахівця – це педагогічний процес професійної освіти, результатом якого є формування його

готовності до трудової діяльності . Він проявляється у формах активності та визначає здібності ставити перед собою професійні цілі, обирати способи їх досягнення, здійснювати самоконтроль за виконанням власних дій і прогнозувати шляхи підвищення продуктивності роботи у професійному напрямку. Усе це формується за допомогою стандартів професійної освіти щодо оплачування даного фаху та особистих якостей студента [1].

У забезпеченні якості професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників важливу роль відіграють дослідження з питань розробки особистісно-розвивальних технологій, електронних підручників. Актуальність даних розробок зумовлена тим, що 78% педагогічних працівників ПТНЗ віддають перевагу предметно-зорієнтованим технологіям навчання. Це пояснюється, насамперед, предметною спрямованістю діяльності педагогів, а також недостатнім рівнем їхньої готовності до використання особистісно-розвивальних педагогічних технологій.

У цьому контексті зумовлюється необхідність розвитку професійно-педагогічної майстерності викладачів і майстрів професійно-технічних навчальних закладів, що дає їм змогу діяти продуктивно, творчо, досягати якісних результатів у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників відповідно до сучасних вимог і потреб галузей економіки. Актуальною проблемою для професійної освіти України є незадовільний стан забезпечення навчальних закладів літературою. У середньому по Україні забезпеченість підручниками з предметів професійної підготовки становить 74%, із загальноосвітніх дисциплін – 62,4% . У зв'язку з цим теоретичне і практичне значення має методика створення електронних підручників нового покоління та їх застосування в навчальному процесі [2].

Найактуальнішою проблемою сьогодення є створення нового Закону України «Про професійну освіту», що визначатиме сучасну стратегію розвитку системи професійної освіти і навчання, її роль у зростанні економічної конкурентоспроможності країни і соціальної інтеграції. Існуюча система підготовки майбутніх кваліфікованих робітників і молодших спеціалістів має

бути реалізована з урахуванням реальних та випереджувальних потреб економіки країни. Це сприятиме усуненню диспропорцій і надмірного дублювання у підготовці кваліфікованих робітників і молодших спеціалістів, оптимізації переліку професій, за якими здійснюється навчання в ПТНЗ, технікумах і коледжах; проведенню структурних змін у мережі державних професійних навчальних закладів з урахуванням регіональних потреб у кваліфікованих фахівцях. У системі професійної освіти і навчання важливо відійти від значного переліку типів навчальних закладів, обмежившись професійними ліцеями, коледжами і центрами професійної підготовки та надавши їм значного обсягу повноважень.

Література:

1. Державні стандарти професійної освіти: теорія і методика / С. У. Гончаренко, Н. Г. Ничкало, В. Л. Петренко; під ред. Н. Г. Ничкало. – Хмельницький : Технологічний ун-т Поділля, 2002. – 334 с.
2. Вакуленко В.О. Розвиток інноваційного підприємства в Україні / В.О. Вакуленко // Проблеми інновац. розвитку : наук.-практ. журнал. – К., 2011. – № 1. – С. 53

УДК 377

Шашенко Віра

викладач української мови та літератури

Ірпінський державний коледж економіки та права

vera6018@ukr.net

Сахно Зоя

викладач української мови та літератури

Ірпінський державний коледж економіки та права

zoa_bor@ukr.net

ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ

Мова – показник загальної культури людини, її інтелекту, мовної культури. За Б.Антоненком-Давидовичем, «правильно і чисто говорити своєю мовою може кожний, аби тільки було бажання. Це не є перевагою вчених-лінгвістів, письменників або вчителів-мовників, це не тільки ознака, а й обов'язок кожної культурної людини. Культурними в нас мусять бути всі, незалежно від того працює людина розумово чи фізично». Мовна культура вдосконалюється у процесі спілкування, зокрема під час виконання професійних обов'язків. Вона виявляється у володінні професійною мовою, вмінні висловлюватися правильно, точно, майстерно, логічно. Усі ці критерії регламентує мовознавча наука – культура мови [3, с.67]. Термін «культура мови» вживається у кількох аспектах: ортологічному, комунікативному й етичному.

По-перше, культура мови – це мовознавча галузь філологічної науки, яка досліджує мовленнєве життя суспільства протягом певного періоду його існування та регламентує на науковій основі норми користування мовою, як основним засобом спілкування людей та передачі інформації з метою вдосконалення мови як знаряддя культури.

По-друге, поняття «культури мови» розглядається на практичному рівні як здатність мови реалізуватися у процесі мовлення. Вона виявляється у

дотриманні мовцем нормативності мови: умінні спілкуватися логічно, ясно, зрозуміло, доречно, виразно, різноманітно, залежно від стилю мовлення. Адже особа з низьким рівнем мовної культури, яка не вміє висловлювати свої думки, припускається помилок під час спілкування, приречена на комунікативні невдачі[4, с.67]. Мати здібності розмовляти так, щоб тебе розуміли правильно інші, слухати і розуміти інших, уміти впливати на рішення співрозмовника, ненав'язливо переконувати, створювати атмосферу довіри та взаєморозуміння - важливі комунікативні ознаки, ознаки культури мовлення.

«Культуру мови розглядають і в етичному аспекті, який вивчає лінгвістична дисципліна – мовний етикет. Етикет – це кодекс правил поведінки, що регламентують взаємини між людьми у різних ситуаціях. Фахівці з проблем культури спілкування виокремлюють нині мовний, мовленнєвий і спілкувальний етикет.[3, 25]

Спілкування – це діяльність людини, під час якої відбувається цілеспрямований процес інформаційного обміну. Отже, під час спілкування найперше враховуються особливості мовного етикету.

Мовний етикет – це сукупність правил мовної поведінки, засоби ввічливості, «орієнтовані на вираження поваги до співрозмовника та дотримання власної гідності. Вони є органічною частиною культури спілкувальних взаємин, соціальної культури загалом. [3, С. 35]. Дотримання мовного етикету людьми різних професій – чиновниками, лікарями, юристами, працівниками транспорту тощо – має ще й виховне значення, сприяє підвищенню культури суспільства. Додержання правил мовного етикету членами колективу навчального закладу, підприємства, офісу забезпечує позитивний імідж, престиж усієї установи [4, С. 73].

Мовленнєвий етикет – це реалізація мовного етикету в конкретних актах спілкування, вибір мовних засобів вираження. Мовленнєвий етикет має індивідуальний характер. Мовець сам вибирає із системи словесних формул найбільш потрібну.

Спілкувальний етикет – це сукупність мовних і немовних засобів спілкування, якими користуються у різних комунікативних ситуаціях.

Проблема культури мови була і є актуальною для представників різних галузей наук: лінгвістів, психологів, її розглядають в етиці й естетиці. Ця тема постійно вивчається в педагогіці. Важливого значення формуванню мовної культури молоді надавав Іван Огієнко («Наука про рідномовні обов'язки» 1936). Проблема нормативності мови порушена О.Потебнею, В.Сімовичем, І.Огієнком та ін., продовжується ця тема у працях В.Сухомлинського, В.Жовтобрюха, І.Ющенка, Н.Бабич.

Теоретичні аспекти культури мови дають можливість прослідкувати етапи формування мовної компетенції особистості через поступове оволодіння нею ступенями культури мови. Це засвоєння теоретичних знань норм української мови і вибір мовних засобів, які сприяють найбільш точному, доступному та доцільному висловлюванню думки; професійний рівень, який забезпечує бездоганне володіння мовцем усіма засобами літературної мови.

Отже, проблема формування мовної культури особистості є важливою, її розв'язання вимагає теоретичного та ступеневого підходу.

Література:

1. Коваль А.П. Ділове спілкування: Посібник. Київ: Либідь. 1992.
2. Мацько Л.І., Кравець Л.В. Культура фахової мови: навч.посібник. Київ: ВЦ Академія. 2007. С. 138-150.
3. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування: навч. Київ: Знання. 2006. С. 25-35.
4. Шевчук С.В., Клименк І.В. Українська мова за професійним спрямуванням: Підручник. Київ: Алерта. 2012. С. 67-93.

УДК 378.311

Шевченко Анна

завідувач Відділення економіки

Ірпінський державний коледж економіки та права

forever218@ukr.net

Івашикіна Ірина

викладач іноземної мови

Ірпінський державний коледж економіки та права

forever218@ukr.net

ОСОБЛИВОСТІ ІСНУВАННЯ КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА СУЧАСНОГО ВНЗ

Освітні процеси відіграють визначальну роль у всіх фундаментальних змінах, що відбуваються як в Україні, так і світі. На сучасному етапі формування сучасної вищої освіти є надзавданням держави і соціуму, оскільки саме цей тип вищих навчальних закладів спроможний здійснювати підготовку фахівців, які, володіючи системними знаннями, навичками роботи з інформаційними потоками, здатністю адекватно і творчо реагувати на швидкозмінні умови та обставини, забезпечать суспільні трансформації.

Створення освітнього середовища характеризується новим розумінням ролі культури в житті людини, що становить змістову сутність принципу культурного розвитку.

Тобто створена особистостями культура у вигляді матеріально-духовних цінностей визначає досягнутий ступінь культурного розвитку суспільства в цілому. Оскільки студентство стикається з різноманітними проявами культури – традиційної та новітньої, академічної та масової, варто визначити стратегію культурного розвитку студентів коледжів[1].

Світова спільнота прагне створити систему освіти, яка відповідала б викликам часу і потребам особистості, а тому відшукує нові умови і моделі її

розвитку. У найперспективніших моделях, які випробувані часом, в основу покладена ідея формування і динамічного розвитку особистості.

Перед ученими і педагогами-практиками ставиться завдання розробити й апробувати початкові принципи і режим найсприятливішого розвитку природних задатків, інтересів і нахилів учнів; вийти на якісно новий рівень освітньо-виховного середовища, яке відповідало б вимогам часу.

Коли мова йде про освітнє середовище, то мається на увазі вплив умов освіти на того, хто навчається (точно так, як і вплив того, хто навчається на умови, в яких здійснюється освітній процес). Це зворотний вплив за сутністю задає спрямованість певному типу освітнього середовища через включення значущих для людини знань і використання комфортних технологій навчання, що приймаються слухачами. В освітньому просторі більшою мірою фігурують не стільки значущі для слухача освітні завдання, які ставляться самим слухачем, скільки бачення їх з боку організаторів педагогічного процесу – викладачів [2].

Також під «освітнім середовищем» розуміють «частину соціокультурного простору, зону взаємодії освітніх систем, їх елементів, освітнього матеріалу і суб'єктів освітніх процесів». У свою чергу, освітні системи – це соціальні інститути, чия мета – освіта людини. [2]

Якщо говорити про те, чим характеризується поняття «культурно-освітнє середовище конкретного вищого навчального закладу», то слід відзначити, що це сукупність створених педагогами різноманітних умов (матеріальних, організаційно-управлінських, психолого-педагогічних, інформаційних, комунікативних, моральних, інноваційних), які впливають на процес культурного розвитку й саморозвитку студентів і викладачів у просторі освітнього закладу.

У структурі культурно-освітнього середовища окремого навчального закладу варто розрізняти процеси, що відбуваються всередині замкнутої освітньої системи, і ті, що відбуваються під час обміну з навколишнім середовищем, зокрема представленим на рівні регіону, тому що середовище

освітнього закладу завжди формується під впливом зовнішнього фактора, який привноситься соціумом і на мегарівні, і на мезорівні.

Відзначимо, що в соціально-педагогічній науці накопичено багатий досвід досліджень культурно-освітнього середовища, причому поняття «середовище» є об'єктом дослідження в різних гуманітарних науках і давно набуло статусу своєрідної міждисциплінарної категорії. [3, с.29]

Найчастіше культурно-освітнє середовище суміщається з аналогічними й спорідненими феноменами, такими як освітній простір, освітнє середовище та ін.

За своєю суттю культурно-освітнє середовище становить собою достатньо активну педагогічну реальність, здатну адаптувати наявні властивості студента до подальшого розвитку в умовах вищої освіти. Причому механізмами, які забезпечують таку адаптацію, є педагогічні засоби й технології, адекватні поставленим цілям і наявним можливостям. [3, с.30]

Тут необхідно уточнити, що з погляду ефективності адаптаційного процесу вищі навчальні заклади мають значно більший потенціал порівняно з іншими структурами. Справа в тому, що сам ВНЗ є хоча й автономним, але достатньо відкритим культурно-освітнім середовищем, своєрідним аналогом середовища регіонального. У процесі динамічної діалектичної взаємодії культурно-освітні середовища регіону й окремого ВНЗ взаємодіють, взаємно збагачуючи й доповнюючи одне одного. Ця традиційна взаємодія характеризується такими ознаками, як, структурність, взаємозалежність.

Так, культурно-освітнє середовище ВНЗ зазвичай складається з кількох макросередовищ, якими здебільшого є:

1. Професорсько-викладацький склад. Це мікросередовище визначає престиж й авторитет ВНЗ.

2. Студентство. Як особливе мікросередовище має достатньо виражені позитивні характеристики.

3. Культурно-освітнє мікросередовище факультету. В успішності його функціонування особливе значення має існування, взаємодії й співробітництва між колективами викладачів і студентів.

4. Культурно-освітнє мікросередовище кафедри. Її специфіка полягає в тому, що саме вона становить основу професійної підготовки майбутнього фахівця.

5. Культурно-освітнє мікросередовище органів студентського самоврядування. Вони покликані створити всі умови для повноцінного формування студентської особистості, розвитку суб'єктних якостей кожного студента. [3, с.31]

Отже, вище було розглянуто мікросередовища, які функціонують у межах культурно-освітнього середовища вищого навчального закладу. Саме вони справляють вирішальний вплив на процес і результат соціальної адаптації студентства й слугують об'єктом безпосереднього педагогічного впливу.

Література:

1. Принципи розроблення проекту освітнього середовища навчального закладу як передумова розвитку здібної та обдарованої особистості file:///C:/Users/Valya/Downloads/rsh_2013_10_8.pdf

2. Данилюк А.Я. Теоретико-методологические основы проектирования интегральных гуманитарных образовательных пространств : автореф. дис. д-ра пед. наук /А.Я. Данилюк, 2001. – 20 с.

3. Д.О.Порох, В.Ю.Стрельцова: Вплив культурно-освітнього середовища вищогонавчального закладу на адаптаційний процес. // Український журнал клінічної та лабораторної медицини, 2013, том 8, №3, С. 29-32

КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА АДАПТАЦІЙНИЙ ПРОЦЕС

Для нашого суспільства актуальною стає проблема адаптації до нових культурних умов та ефективної інтеграції в полікультурну світову спільноту. Сьогодні успішна взаємодія різних членів, різних соціумів набуває особливої актуальності, оскільки припускає не тільки інформаційний, освітній, професійний обмін у різних сферах співпраці, але й міжособове спілкування індивідів у новому культурно-освітньому середовищі.

Соціальна адаптація часто полягає у форміінтеріоризації, яка становить собою процес формування внутрішньої структури людської психіки за допомогою засвоєння соціальних норм, цінностей та інших компонентів соціального середовища внаслідок соціальної діяльності, процес переведення елементів зовнішнього середовища у внутрішнє «я» [1].

Якщо говорити про те, чим характеризується поняття культурно-освітнє середовище конкретного закладу вищої освіти, то слід відзначити, що це сукупність створених педагогами різноманітних умов (матеріальних, організаційно-управлінських, психолого-педагогічних, інформаційних, комунікативних, моральних, інноваційних та ін.), які впливають на процес культурного розвитку й саморозвитку студентів і викладачів у просторі освітнього закладу. У структурі культурно-освітнього середовища окремого навчального закладу слід розрізняти процеси, що відбуваються всередині замкнутої освітньої системи, і ті, що відбуваються під час обміну з навколишнім середовищем, зокрема представленим на рівні регіону, тому що середовище освітнього закладу завжди формується під впливом зовнішнього фактора, який привноситься соціумом і на мегарівні, і на мезорівні.

У соціально-педагогічній науці накопичено багатий досвід досліджень культурно-освітнього середовища, причому поняття «середовище» є об'єктом дослідження в різних гуманітарних науках і давно набуло статусу своєрідної міждисциплінарної категорії. Найчастіше культурно-освітнє середовище суміщається з аналогічними й спорідненими феноменами, такими як освітній простір, освітнє середовище та ін. не тільки цілеспрямованого освітнього процесу, але й специфічного професійного середовища, до якого він адаптується, приступаючи до навчання у вищій школі [2; 3; 4; 5]

Створення освітнього середовища репрезентується взаємопов'язаними концептами: методологічним, теоретичним та прикладним [6].

Методологічний концепт стосується передусім розвитку особистості студента в освітньому середовищі та розкривається через ідею діяльнісно-комунікативного становлення людини.

Теоретичний концепт відображає взаємозв'язок і взаємодію різних теорій, підходів і принципів загальнонаукового й конкретно наукового характеру стосовно проблеми створення освітнього середовища як фактора розвитку особистості студента. Однією з визначальних у теоретичному концепті є теорія діяльності як така форма людської активності, що характеризує здатність педагогів бути причиною змін в освітньому середовищі, які опосередковано впливають на розвиток особистості студента.

Прикладний концепт репрезентує розроблення та перевірку у дослідно-експериментальному режимі методики створення освітнього середовища для розвитку особистості іноземного студента та її упровадження в освітню систему України.

Важливу роль в експериментальному процесі відіграв вибір методики дослідження як сукупності виокремлених для застосування у його перебігу методів, об'єднаних спільною логікою та підпорядкованих єдиній дослідницькій меті. Оскільки одним з критеріїв впливу середовища на професійно-особистісний розвиток є оцінка мотиваційної сфери, ми порівняли

динаміку спрямованості навчальної мотивації в іноземних студентів до включення комплексу навчально-методичних ресурсів в освітнє середовище.

Отже, теоретичними основами створення освітнього середовища як фактора розвитку особистості іноземного студента є розуміння освітнього середовища як складної цілісної системи, що на засадах типологізації охоплює різні типи освітніх середовищ; методичні засади досліджуваного процесу репрезентуються моделлю створення освітнього середовища ЗВО, основними компонентами якої є цільовий, методологічний, компонент суб'єктів створення освітнього середовища, компонент педагогічних умов, змістовий, процесуально-методичний, критеріально-оціночний, результативний.

Таким чином, усе вищесказане дозволяє фіксувати увагу проблем адаптації до появи нового акценту, який раніше не спостерігався в практиці. Це пов'язано з розглядом проблеми в контексті культурно-освітнього середовища.

Література:

1. Ширяєва А.А. Соціальна адаптація в контексті сім'ї: соціально-філософський аналіз: Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня к.філос.н .: спец. 09.00.11 «Соціальна філософія» / А.А.Ширяєва. - Уфа, 2000. - 18 с.
2. Балл Г. О. Орієнтири сучасного гуманізму в сучасній освітній, психологічній сферах / Балл Г. О. – Житомир : Волинь, 2010. – 232 с.
3. Радкевич В. О. Концептуальні підходи до розвитку професійної освіти в Україні / Радкевич В. О. // Управління якістю професійної освіти : зб. наук. пр. – Донецьк : ТОВ “Лебідь”. – 2009. – С. 129–132.
4. Савченко В. А. Управління розвитком персоналу / В. А. Савченко. – К.:КНЕУ, 2009. – 351 с.
5. Ясвин В. А. Освітнє середовище: від моделювання до проектування / В. А. Ясвин. - М.: Сене, 2001. - 365 с.
6. Гонтаровська Н. Б. Принципи розробки проекту освітнього середовища навчального закладу як передумови розвитку обдарованої особистості / Н. Б. Гонтаровська // Обдаровані діти – інтелектуальний потенціал нації держави : матеріали наук.-практ. конф., м. Київ, 8–9 жовт. 2008 р.

ПРОФЕСІЙНА КУЛЬТУРА: МОРАЛЬНО-ЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

Розвиток духовної культури, демократизація та ускладнення всіх сфер суспільного життя, секуляризація багатьох його сторін, зростання ролі окремої особистості, інформатизація, глобалізація призвели до зміни ціннісних орієнтацій суспільства, руйнування традиційних етичних систем та викликали до життя потребу у формуванні модерних етичних систем. Ці системи мають, з одного боку, відповідати вимогам сучасного глобалізованого світу, таким як професіоналізм та прагматизм, з іншого – зберегти та глибоко укорінити у свідомості нинішнього та прийдешніх поколінь особливості української традиційної етики: пріоритет загальнолюдських цінностей над особистісними, відданість своїй Батьківщині та рідному краю, соціальної солідарності, толерантності, емпатії, гуманізму. Саме на цій життєдайній традиції нашого народу з урахуванням національних особливостей економічного, соціального, політичного та культурного характеру потрібно вибудовувати сучасну модель етики, яка змогла б сприяти вирішенню складних проблем українського сьогодення, подоланню кризових явищ соціального життя, передусім його гуманітарної сфери.

Важливим кроком у напрямку реалізації цього завдання має стати професійна освіта, покликана дати молоді не лише необхідний рівень теоретичних знань, практичних умінь та навичок, необхідних для майбутньої трудової діяльності, але й сформувати тверді основи професійної етики як невід’ємної складової професійної культури особистості майбутнього фахівця як професіонала-гуманіста.

Професійна етика – не проста конкретизація загальнолюдських цінностей, а їх модифікація, відбір та вибудовування в певну систему з урахуванням особливостей конкретної соціально-професійної діяльності, думки соціально-професійної групи, особливостей професійної психології, конкретних соціально-історичних умов, у яких проходить реалізація праці.

Необхідність вироблення особливих морально-етичних критеріїв будь-якої професійної діяльності визначається низкою факторів.

По-перше, змістом, структурою та функціями професії. Наприклад, податківці та митники. Стягування податків та мита, якщо користуватися лексиконом Остапа Бендера, є «способом честного отъема денег у граждан», тому чесність, справедливість, законослухняність мають бути альфою та омегою їх професійної етики. І це стосується всіх видів трудової діяльності.

По-друге, умовами реалізації професійної діяльності. В Україні вони є зовсім непростими: недосконала правова база та низька правова культура всіх прошарків соціальної драбини знизу до самого верху, схильність більшості керівників до здійснення управлінської діяльності за моделлю «Х» (я - начальник, ты - дурак), корупція, умовно-ринковий характер економіки, умовно-правовий та умовно-соціальний характер української держави. Усе це породжує неабиякі труднощі у виконанні професійних обов'язків, особливо молодими спеціалістами, які лише проходять період трудової та професійної адаптації. Їх успішному подоланню сприятимуть такі етичні якості, як: толерантність, поміркованість та прагматизм усіх без винятку учасників трудових відносин.

По-третє, предметом, засобами та способами завдань, які необхідно вирішувати в процесі професійної діяльності. У нашому суспільстві вони носять, в основному, не добровільний, а примусовий характер. Правовий нігілізм, безвідповідальне ставлення до виконання професійних обов'язків, небажання працювати в повну силу, відсутність професійної гордості, задоволення результатами своєї праці та усвідомлення її соціальної значущості, з одного боку, та прагнення досягти необхідного результату за будь-яку ціну, з

іншого, неминуче призводять до широкого застосування різних форм насильства як з боку керівництва у вигляді перевищення службових повноважень, зловживання службовим становищем, неправомірних вимог до підлеглих, так і з боку працівників – здебільшого у вигляді саботажу виконання управлінських рішень, а подекуди – у формі відкритих трудових конфліктів. Без «батога», тобто насильства в суспільстві, на жаль, ніяк не обійтися, але воно має застосовуватися вмотивовано й адекватно, згідно з одним з правил клятви Гіппократа – не нашкодь (тобто помірено і в межах розумної достатності).

По-четверте, характером та наслідками професійної діяльності. Будь-яка професійна діяльність є за своїм характером суспільно-творчою та державо-творчою, оскільки формує гігантську систему соціальних зв'язків, соціальних дій та взаємодій, забезпечує єдність суспільства як соціальної системи, його стійкість та розвиток. Тому у свідомості майбутнього фахівця необхідно вкорінювати такі етичні якості, як: відповідальність перед собою, людьми та Богом за свої вчинки на побутовій та службовій ниві, уміння та бажання працювати за правилом – для людей, як для себе.

Таким чином, формування професійної етики майбутніх фахівців має слугувати їх входженню та «вписаності» у професійне середовище, співвідношенню, зіставленню особистих переваг, значимих для окремої особистості, та системи нормативних вимог, уявлень, цінностей, прийнятих в обраному нею професійному середовищі зокрема та суспільстві в цілому. Професійна етика має визначати моральні принципи та настанови, лінію поведінки працівника. У цьому полягає її гуманістичний потенціал та практичне значення як одного з регуляторів відносин в системі «людина - соціум».

УДК 377

Киричок Юрій

викладач кафедри спорту та фітнесу

Київський університет імені Б. Грінченка

y.kyrychok.kubg.ua@gmail.com

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ В ПЕДАГОГІЦІ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Сучасні світові стандарти в галузі освіти передбачають підготовку висококваліфікованих спеціалістів, здатних інтегрувати теоретичні знання і практичні вміння в цілісну систему, володіти новими технологіями. Вирішенню даних завдань сприяє застосування інтерактивних технологій навчання.

Інтерактивні технології навчання мають велику кількість форм і методів, які передбачають використання словесних форм, ілюстрацій, відео, участі в дискусіях, відтворення та імітації діяльності, яку передбачає практична діяльність у межах певного навчального предмету, що дозволяє сприймати навчальний матеріал різними каналами сприймання інформації, що створює умови для високої результативності освітнього процесу [6].

Відповідно до проблематики статті її завданням є визначення ефективної методики застосування інтерактивних технологій в освітньому процесі у ВНЗ, яка буде доступною до застосування.

Ефективне застосування інтерактивного навчання передбачає доцільне використання методів відповідно до типу заняття, на якому їх застосовують. Враховуючи цю особливість, було створено експериментальну методику застосування інтерактивних технологій в освітньому процесі у ВНЗ. У даній методиці враховувалася специфіка різних типів занять, зокрема аналізувалися цілі та завдання, які ставляться перед практичними (семінарськими) і лекційними заняттями, відповідно до кожного з них підбирався найбільш ефективний метод або форма. Також були описані особливості використання

окремих засобів інтерактивних технологій та конкретизовано їх можливі форми для розуміння способів, якими вони можуть бути використані.

Диференціація форм і методів інтерактивного навчання за типом заняття дозволяє раціонально використовувати ресурси, які витрачаються на їх проведення: час, аудиторії, комп'ютерну техніку і т.д., що створює можливість для високої продуктивності процесу навчання.

Оцінка застосування даної методики здійснювалася за допомогою спеціально розробленого анкетування – «Оцінка навчальної продуктивності студентів», у якому містилися питання відкритого типу, що визначали суб'єктивну оцінку студентів щодо їх активності, організованості, самостійності, ініціативності, продуктивності. Дане анкетування у значній мірі виявляло прояв принципу активності та свідомості студентів в освітньому процесі, що є важливою складовою ефективного процесу навчання.

З метою визначення ефективності експериментальної методики застосування інтерактивних технологій в освітньому процесі у ВНЗ було проведено анкетування контрольної групи (КГ), яка навчалася за традиційною методикою та експериментальної групи (ЕГ), яка навчалася за експериментальною методикою.

Результати анкетування виявили високу продуктивність експериментальної методики застосування інтерактивних технологій порівняно з традиційною.

Використання інтерактивних технологій є невід'ємною складовою освітнього процесу у вищому навчальному закладі. Дотримання методичних основ при їх застосуванні забезпечує ефективність процесу навчання.

Література:

1. Аніщенко О.В. Сучасні педагогічні технології: курс лекцій. Навч. посібник / За заг. ред. Н.І. Яковець. – Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2007. – 199 с.

Режим доступу:

<http://lib.iitta.gov.ua/26574/1/Anishchenko%20O.%20Modern%20educational%20technology.pdf>

2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підруч. для студ. вищ. навч. закл./ І. М. Дичківська. – 2-ге вид., допов. – К : Академвидав, 2012. – 352 с.
3. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: практикум: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. М. Дичківська. – К. : Слово, 2013. – 448 с.
4. Жук Ю.О. Планування навчальної діяльності з урахуванням використання засобів інформаційно-комунікаційних технологій / Ю.О. Жук, О.М. Соколюк// Інформаційні технології і засоби навчання: зб. наук. праць. К. : Атіка, 2005. – С. 96–99.
5. Мадзігон В. М. Технологія креативної педагогічної освіти: монографія / В. М. Мадзігон, А. С. Нісімчук ; Інститут педагогічних технологій (м. Луцьк). – Луцьк: Твердиня, 2011. – 512 с.
6. Освітні технології: Навч.-метод. посіб. / О. М. Пехота, А. З. Кіктенко, О. М. Любарська та ін. ; за ред. О. М. Пехоти. – К. : Видавництво А.С.К., 2003.

Слюсаренко Марія

викладач юридичних дисциплін

Ірпінський державний коледж економіки та права

m_slyusarenko@i.ua

ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ І-ІІ РІВНЯ АКРЕДИТАЦІЇ

Основним завданням вищої школи в сучасних умовах є підготовка висококваліфікованих спеціалістів, всебічно розвинених фахівців, що здатні безперервно вчитися, поглиблювати свої знання, постійно підвищувати свій професійний рівень. Особливо актуальне питання безперервного навчання є для майбутніх фахівців юридичного профілю, адже юриспруденція є одним з найдинамічніших секторів ринку праці. Одним із основних напрямів, які сприяють розвитку таких якостей, є науково-дослідна робота студентів.

Науково-дослідну роботу студентів у коледжі доцільно розпочинати з першого курсу. Це допоможе зацікавити студентів в освоєнні програмного матеріалу, викличе в них інтерес до пізнання юридичних наук. Крім того, сприятиме їх кращій адаптації до навчального процесу, дозволить проявити індивідуальність, творчі здібності, готовність до самореалізації, підвищить самооцінку.

Такий вид роботи є найбільш ефективним у розвитку дослідницьких і наукових здібностей у студентів, адже якщо студент готовий самостійно у вільний час займатися дослідженнями питань певної дисципліни, то проблему мотивації студента до вивчення цієї дисципліни можна вважати вирішеною. Студент розвивається, слідує за новинками проблем завдань, що досліджуються, а найголовніше, запускається процес безперервного навчання такого студента.

В організації науково-дослідної роботи студентів важливо звернути увагу на створення загальної схеми послідовності проведення досліджень. Розпочинати слід з вибору проблеми дослідження, обрання теми, яка буде

досліджуватись. Наступний етап передбачає опрацювання літературних та інших джерел інформації. Результатом такої діяльності повинен стати бібліографічний перелік опрацьованих літературних джерел, складений відповідно до існуючих стандартів. Студент під керівництвом викладача складає план дослідження, визначається з методами дослідження. Далі йде систематичне накопичення матеріалів.

Наступним етапом науково-дослідницької роботи є опрацювання накопичених результатів дослідження. На цьому етапі відбувається упорядкування, систематизація результатів, перевірка на достовірність (наприклад, перевіряється чинність нормативних актів, на які посилається студент). На основі аналізу матеріалу формують висновки та пропозиції, шляхи подальшого дослідження. Останнім етапом роботи є літературне оформлення результатів дослідження та їх оприлюднення. Оформити результати дослідження можна у вигляді статті, доповіді, тез, проекту та ін..

Для проведення наукової роботи можна використовувати різноманітні форми:

- створення наукових гуртків, творчих секцій, диспут-клубів;
- проведення конкурсів на кращу наукову роботу, круглих столів, предметних олімпіад;
- організацію наукових конференцій та ін.

Практика проведення наукових заходів підносить на більш високий рівень організацію всієї дослідної і пошукової роботи в коледжі; стимулює роботу керівників гуртків на впровадження цікавих форм, методів роботи. Відбувається залучення більшої кількості студентів, виявлення їх індивідуальних здібностей та розвитку вмінь самоосвіти, розширення наукового світогляду. Наукова діяльність сприяє набуттю умінь і навиків роботи з додатковою літературою, з людьми, роботи в архівах та сучасній інформаційній мережі, у студентів формується уміння використовувати придбані знання на практиці і в майбутній професійній діяльності. Також така діяльність підвищує мовну, загальну культуру, допомагає у формуванні

принципів національного виховання; розвитку науково-експериментальних умінь, творчого ставлення до виконання практичних завдань.

Отже, науково-дослідна робота - це складний компонент навчальної роботи, що включає сукупність мотиваційної сфери студента та форм наукового пізнання, необхідних для повноцінного дослідницького процесу. Вона допомагає у формуванні у майбутніх спеціалістів володіння основами методології дослідницької роботи, здійснює популяризацію наукових знань і досягнень науки серед студентів. Зважаючи на те, що успіх науково-дослідної роботи студентів залежить переважно від готовності викладачів до організації такої роботи, це сприяє також підвищенню їх фахового рівня.

Література:

1. ДСТУ 8302 : 2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. – Чинний від 2016.07.01. – К. : Держспоживстандарт України, 2009. – 19 с
2. Комліченко О.О. Організація наукових досліджень в коледжі// Інформаційні технології в освіті, науці та виробництві, С.138-151
3. Крушельницька О. В. Методологія і організація наукових досліджень: навч.посібник / О. В. Крушельницька. - К. : Кондор, 2006. - 206 с

Наукове видання

**РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ
ФАХІВЦІВ: ВИКЛИКИ, ДОСВІД, СТРАТЕГІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ**

Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції

23 травня 2019 року

Збірник наукових праць

Матеріали публікуються в авторській редакції

Відповідальність за зміст поданих матеріалів несуть автори

